

מר ואלכה

גדעון הרן

מר ואלכה

Gideon Haran
Master Walcha

עריכה: אילנה ברנשטיין
הגהה והאחדה: רותי חזנוביץ

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם,
לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או
בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר - כל
חלק שהוא מהחומר שבספר זה. שימוש מסחרי מכל
סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה אסור
בהחלט אלא ברשות מפורשת בכתב מהמו"ל.

תוכן העניינים

9	מר ואלכה
15	בוקר
23	בהאזנה לווריאציות גולדברג בנגינת גלן גולד
29	האודה לקודה
35	קודה
48	גברת רוברט
58	מר רוברט עורך תצפית
65	הקלטה
74	המכתב
87	כמוסת זמן
98	מר רוברט יוצא למסעו
105	מר רוברט בדרך למפגש עם מר למפל
124	בחלוף הזמן
129	ליל זוך
139	האור הכחול
145	מר רוברט פוגש את מר למפל

לדני ארבל, הוריו רינה ומרדכי ז"ל, ילדיו ונכדיו

כנגד תעתועי הגורל לא יעזור שום לימוד
"הכיתה המעופפת", אריך קסטנר עמ' 90

מר ואלכה

ובזמן שסם התרעלה זרם אט־אט בעורקיו והתפשט בגופו התמתח ד"ר רוברט בכיסאו, שלא היה שלו, וחש כי גופו מתקרר ונזכר במבטה החם והיפה של אשתו השנייה שהיתה צ'לנית ובטוב ליבה של עתליה שאותה הכיר לקראת סוף מסעו האחרון הוא נזכר גם בנהרות הענקיים הקפואים, שראה בחזית הרוסית, שבהם הזרימה כמעט ונעצרת כליל בחורף הנורא ובשכבת הקרח העבה והקשה החוצצת בין האוויר, הקר ללא רחם, למים הזכים שטרם קפאו מתחתיו, ובהיות הנהרות קפואים לא ידע מהיכן הם זורמים ולאן

דמו של ד"ר רוברט רתח בעורקיו שכן כעס על עצמו על שאיחר את המועד ושוב לא צלח בפעולות ההחייאה של אלו שחייהם היו בעלי משמעות עבורו, וידע ד"ר רוברט היטב את כיוון זרימת הדם בעורקיו והטריד עצמו בשאלה מה היה משיב לו נתבקש ממש ברגע זה, בעוד סם התרעלה מחליק על דמו כמזחלת שלג הרחק הרחק אל קצות אצבעות ידיו ורגליו, כן, מה היה משיב לעצמו לו נתבקש לתאר ולסכם את חייו וצחק לעצמו היות שנותרה בעצם רק שאלה אחת לא פתורה וככל הנראה היא תישאר כחידה לנצח אם לא ישיב עליה מיד, בעוד הסם נאגר בליבו ושוטף

את ראשו והנה אוטוטו ישתתק ויידום לחלוטין והיא, היינו השאלה הלא פתורה, תישאר כתעלומה, לכל הפחות עבורו, גם לאחר מותו מה גם שאיש מלבדו לא ממש ידע כי זו השאלה העסיקה אותו במרוצת השנים ורצה לומר, כחלק מתשובתו לגבי סיכום חייו, שעל אף שהוא, היינו מר רוברט, עסק בדרך כלל בעשייה המטיבה עם הזולת, כמו למשל ובין השאר אסף את קודה, הכלבה של מר עכבר אל ביתו לאחר מותו של מר עכבר הרי שהיו לו, היינו למר רוברט, גם צדדים אפלים שהשתיקה יפה להם כך למשל, בימי שירותו כרופא צבאי במלחמה, בחזית המזרחית, בעת שערך תצפיות רפואיות על שבויים רוסים שלא בהסכמתם

בסוף המלחמה, כשהיה ד"ר רוברט עצמו שבוי בידי בנות הברית, חשש מאוד שילשינו עליו תמורת חפיסת סיגריות אמריקאיות והוא יועמד לדין בבית משפט צבאי של בנות הברית לפשעי מלחמה בגין אותן תצפיות שערך באותם שבויים רוסים חסרי מזל על כן החליט שאם יצא חי ממחנה השבויים, יתר על כן, אם יצא משערי מחנה השבויים בלי שיזהו אותו בשמו ובלי שיידרש לתרץ ולתת את הדין על התצפיות שערך אזי הוא, היינו מר רוברט, ייוולד מחדש וימחק את זהותו הקודמת עד לבלי הכר ויפרוש סופית, בפעם השנייה בחייו, מעיסוקו כרופא והפעם, כך פסק, בניגוד לפעם הראשונה שבה פרש, יתמיד בהחלטתו ובזהותו עוד החליט, כי גם שבועת הרופא לא תחייב אותו עוד והיה מנוי וגמור עימו לגדל זקן על מנת לטשטש את תווי פניו נוסף לכך התלבט רבות לגבי

שמו ורצה להחליף את שמו הפרטי, כמו גם את שם משפחתו, ולבחור לעצמו שמות חדשים שיבטאו את השינוי שגזר על עצמו לבסוף שמר על שמו הפרטי, אך שינה את שם משפחתו לַן אֵל כה שכן מר ואלכה היה גם פסנתרן ונגן עוגב ידוע, וגם עיוור שלמד בעל פה ומשמיעה בלבד את מכלול יצירתו של באך למקלדת וכך, ללא תווים, ניגן ואלכה במשך שנים רבות בכנסיית שלושת המלכים שבפרנקפורט והיה זה הלמוט ואלכה ולא אחר שסימל עבורו את למדנות הנגינה המוחלטת והטהורה אף יותר מסֶזָר פרנק הצרפתי, אלברט שווייצר הצרפתי-גרמני וגיום דוֹפֶּ אי הפרנקו-פלמי ככלל התקשה להאמין שאדם כמו הלמוט ואלכה שהקדיש את רוב שעות חייו לנגינת באך על עוגב, ולא זכה לראות אור יום או כל אור אחר זולת אורה של אמונתו, עלול להזיק או לפגוע בזולת ועל כן, מיד עם שחרורו ללא פגע ובעיקר ללא דין ממחנה השבויים יצא למסע רגלי, לכיוון לא מוגדר, בהשאירו מאחור את הערים הסואנות וההרוסות ונדרש למצוא לעצמו לחם ועבודה שכן ביום שחרורו ממחנה השבויים לא היה ברשותו דבר מלבד תעודת מעבר הנושאת את השם מר ואלכה, הבגדים הבלויים שלגופו, תמונה ישנה שלו ושל בנו וחפיסת סיגריות אמריקאיות, ללא פילטר, שבנסיבות מסוימות היתה בעלת ערך רב יותר מחייו של אדם מר רוברט שמח על כך שניצל ממשפט אך נעלב מכך שחייו אינם שווים אפילו חפיסת סיגריות, שכן איש מהשבויים האחרים לא טרח להסגירו כך או כך עם רכושו הדל ועם הידע שנשמר בראשו התחיל מר

ואלכה לעבוד בכל מיני עבודות דחק שיצרה המלחמה
כמו פינוי הריסות וזיהוי חללים שנקברו מתחת
להריסות בערבים, בטרם נרדם, העלה על הכתב את
זיכרונותיו מהמלחמה כמו גם את זיכרונותיו מאשתו,
שבעתיד תיזכר כאשתו הראשונה, ומבנם המשותף
רשימותיו נכתבו בכתב קטן וצפוף בגלל מחסור
בנייר והוא גלגל את הרשימות ותחבן לתוך תרמוס
צבאי קטן ומשמש ואת התרמוס שמר עמוק בתרמיל
נדודיו עוד תחב בתוך התרמוס את תמונתו שלו אווז
בידיו את בנו, תמונה קטנה יחסית ובלויה מר
רוברט ישן במחנות מעבר ואכל במטבחי צדקה
שארגן הצלב האדום, ולבסוף לאחר מסע נדודים
שנמשך כשנה, שבמהלכו סבל בעיקר מקור מרעב
ומכאבי שיניים, ולאחר שהצליח לצבור מעט
כסף התגלגלה דרכו אל עמק ובו כרמים ושדות,
הרחק מהערים החרבות, ושם קבע את מגוריו שם גם
התחיל לעבוד כדוור והיה מרוצה מאוד מעבודה זו
והתמיד בה כמעט עד ליום שבו התפשט סם התרעלה
בגופו רוברט לא דיבר עם איש על עיסוקיו מן
העבר, קרי היותו רופא עוד לפני המלחמה, ולא
שיתף אף את אשתו השנייה, שהיתה בין השאר
גם יפת מראה וצ'לנית, בכך שהנו רופא למרות
היותו בעל מוניטין מסוים בתחום הרפואה דווקא
הוא, היינו ד"ר רוברט שנהפך למר ואלכה, כִּי של
כרופא הן בהצלת אשתו הראשונה והן בהצלת בנו
היחיד פרי נישואיו מאשתו הראשונה, ושניהם
היינו אשתו הראשונה ובנו היחיד
נפטרו במידה מסוימת בגלל רשלנותו הרפואית,
רשלנות שבעטיה נואש מעצמו וגזר על עצמו לחדול

לעד מעיסוקו כרופא ולחיות חיי פרישות ובידוד
בקרון רכבת נטוש

מר רוברט, אשר לימים ייקרא מר ואלכה, התגורר
זמן רב בקרון הנטוש והיה מתפרנס מגנינה בבתי
מרזח תוך שהוא שומר ככל שניתן על חשאיות וככל
הנראה היה ממשיך בחייו אלה אלמלא יוסטוס,
שהיה גם חברו הטוב מילדות וגם מורה ומחנך נערץ
על תלמידיו שבפנימייה, נחלץ לעזרתו כך, בזכות
יוסטוס, חזר לעסוק ברפואה והתמנה לרופא הבית
של הפנימייה היוקרתית שבה לימד חברו הטוב,
וששימשה כבית שני לנערים בגיל תיכון ומר רוברט,
שחזר להיות ד"ר רוברט, עבד בפנימייה כרופא הבית
עד ליום שבו גויסו כל תלמידיה לטובת המאמץ
המלחמתי גם הוא עצמו גויס כרופא צבאי אף על פי
שמאס ברפואה ואף על פי שסלד ממלחמות והאמין
כי הוא פציפיסט עוד הסתיר מר רוברט מסביבתו את
מימון לימודי הרפואה שבא לו מגנינה בפסנתר בבתי
מרזח ובבורדלים שונים והיה עברו כקופסה חתומה,
ולא דיבר מעולם עם תושבי הכפר על מהלך חייו, גם
לא עם אשתו השנייה שהיתה בין השאר צ'לנית בת
הכפר בעמק הנגוע באמונות תפלות ושבו שום ופרסת
ברזל מגינים על הבית מהפצצות, ממחלות ומקללות
טוב יותר מבטון מחיסונים ומדרך ארץ דווקא

אשתו, שהיה בה יותר משמץ של פשטות כפרית
פסטורלית, זכתה להצלחה כנגנית סולו וכנגנית
בהרכבים שונים הן ביישובי המחוז והן בערים
המרוחקות ומר רוברט חש שיש חוסר התאמה בין
כפריותה שהעלתה בראשו את פשטותם של השבטים

האפריקאים, שאותם פגש ד"ר שווייצר בלמברנה
שבאפריקה, לרוחניות העמוקה שנשמעה בנגינתה,
וחדש שמא גם לה יש עבר נסתר כה עסוק היה
במחיקת חייו הקודמים עד שחדל מעישון בפרהסיה
על אף שבעברו הרחוק נהגו לכנותו "אסור לעשן"
ולא כי לא עישן, שכן עישן לא מעט ולא רק
סיגריות, אלא מפני שעל קרון הרכבת הנטוש —
שאותו הסב למגורים לאחר מותם של אשתו
הראשונה ובנו היחיד — התנוסס שלט גדול שעליו
נכתב "אסור לעשן", עדות לימים שבהם שימש כקרון
נוסעים של המחלקה השנייה אף כי הצליח למחוק
כל סממן מעברו, בכלל זה עברו כפסנתרן בעל סגנון
נגינה ייחודי, לא הצליח למחוק גם לא להתכחש
לאהבתו למוזיקה ולנגינה למרות אהבתו לאשתו
השנייה, שהיתה כאמור צ'לנית בין השאר, ההנאה
שהפיק מהשקט ומהרוחה שהעניקו לו נישואיהם
וחייו החדשים כדורך הכפר, בעמק שבין כרמים
לשדות, חש מר רוברט שהוא חי חיים כפולים מאחורי
אוזנה של אשתו מריה אנג'לה שהיו לה שורשים
איטלקיים הואיל ובמשך כל שנות נישואיהם היה
נפגש בחשאי, כמעט מדי לילה, לאחר שווידא כי
אשתו ישנה, עם אהבתו בת האלמוות — שהנה חסרת
צורה אך מרובת צלילים אשתו אולי חדשה בו אך לא
שאלה מעולם שאלות על אודות חייו קודם ה גיעו אל
העמק ואל הכפר, גם לא לגבי המתרחש באוזנו

בוקר

ומר רוברט היה לדוור ונהג להשכים קום לעבודתו, לרוב בחושך מוחלט בימות החורף, עת היה העמק כולו מכוסה בלבן וקשה היה להבחין בין סלעים לעצים לכרמים ולדרכים, היה נוסע במכוניתו אל בית הדואר עוד בטרם פינתה המפלסת את השלג הטרי מהדרכים ואת הקרח מהשבילים, וכאילו לא די בכך היה נוסע בדרך הארוכה כדי לא לחלוף על פני ביתו של מר עכבר והיה נוסע אט־אט, בהילוך שני, דרוך כולו, כששתי ידיו אוחזות בחוזקה את ההגה ועיניו מתאמצות לזהות את תוואי הדרך לאורם הקלוש של פנסי המכונית היות שבאותה תקופה לא היו בעמק פנסי רחוב

כך קרה שבימי החורף האפלים היו הנורות שבפנסי המכונית מפזרות בכל כוחן את הבוהק של חוט הלהט דרך מכסי הזכוכית הקפואים ודרך הערפל הסמיך, והיה האור נשבר כגל וצונח כחלקיק מותש על פני השלג, ונרמס כעבור רגע על ידי הצמיגים עוד בטרם התקרר לגמרי לא פעם נאלץ מר רוברט לעצור בצד הדרך ולצאת מהמכונית כדי לנקות את השמשות שכן המגבים היו תפוסים בקרח, והיו נעליו נרטבות מהשלג ומהבוץ כמו כן, לא תמיד ידע מר רוברט להבחין בין הדרך לשוליים ולעיתים היה יוצא

ממכוניתו כדי לוודא לאן עליו לנסוע ולעיתים נאלץ לחנות בצד הדרך ולהמתין שעות ארוכות לרכב חולף שיחליץ אותו או למפלסת השלג

שעה חשוכה זו שבה היה חסר אונים והמתין לחילוץו היתה קשה במיוחד עבור מר רוברט ולא רק בגלל האוויר שאיים להטביעו בקור והחשש שמא יקפאו אצבעותיו ואפו, אלא גם ובעיקר משום שבהיותו בחזית הרוסית נוכח מר רוברט שהיה אז ד"ר רוברט, שמבין כל אנשי המקצוע התומכים בלוחמים דווקא הדוור סימל עבורם מקור לשמחה ולנחמה בתנאים הקשים של המלחמה, מכתב מהמשפחה היה לא רק מקור לשמחה אלא ערובה או לכל הפחות תקווה להישרדות, היינו לחיים, יותר מכול דבר אחר, אפילו יותר מאוכל חם שהפשיר מעט את הקיפאון

שירותי הרפואה עמדו חסרי אונים מול מספרם הרב של הפצועים, חומרת פציעתם והיעדר כל ציוד רפואי ותרופות על מנת להקל על סבלם ד"ר רוברט זכר היטב כיצד אחזו החיילים בידיהם את המכתבים שקיבלו מהבית בשעה שהיה מוציא מגופם, ללא חומרי הרדמה, רסיסי פגזים שקרעו את בשרם, כאילו יש במכתב חומר מאלחש, מגע קסם מלטף ומרגיע היו ביניהם כאלה שנשכו את המעטפות שהיו בהן תמונות של אהובותיהם וזהבות השיער, כשהיה חובש את הגדמים הטריים והיו שגלגלו את המכתבים לגלילים והיו שמים אותם בתוך המכנסיים בהאימנם כי ישמרו בכך על חום גופם המיואשים לגמרי הציתו את המכתבים כדי להתחמם, ולו רק לרגע, בטרם קפאו לכן החליט מר רוברט שלמרות היותו אדם

משכיל ורופא מעדיף הוא להיות אדם משכיל ודוור — על השכלתו לא היה ביכולתו לוותר — שכן עבודתו כדוור תאפשר לו להיטיב עם האנשים ולנחם אותם מצד אחד ולשמור על אנונימיות אפרורית מצד שני אפשר לומר שמר רוברט חש אחריות מיוחדת כלפי מקצועו שאותו הגדיר כשליחות ממש על אף שלא נשבע מעולם את שבועת הדוור

והיה מר רוברט מדמה את מבטה היפה של אשתו והיה מתחמם מזיכרון עיניה ומצפה ומקווה שנהג מפלסת השלג ישכים קום לעיתים נענו תקוותיו ונהג מפלסת השלג התעורר בזמן והיה מסייע למר רוברט להחזיר את מכוניתו אל הכביש לא לפני שהפנה כלפיו מבטים רוויי זלזול בגין חוסר מיומנותו כנהג, ולא לפני שהפגין את כעסו בגין העיכוב בפילוס השלג שנגרם בגללו, אבל יותר מכול התרגז נהג המפלסת משום שנאלץ לצאת מהקבינה המחוממת של המפלסת והיה נהג המפלסת רותם את הפגוש הקדמי של מכוניתו של מר רוברט אל ירכתי המפלסת ומושך את הרכב חזרה אל הכביש כמשוך סוס אבירים את סוסו המסורס של חלבן היו מקרים שבהם הגלגלים התחפרו בשלג והסתובבו במקום ללא הפסק, ומר רוברט היה יוצא מהרכב ומוציא את חפירה מתא המטען וחופר בשלג על מנת לשחרר את הגלגלים ולאפשר להם, קרי לגלגלים, לחדש את אחיזתם בכביש

ידיו של מר רוברט קפאו בקור ואיבדו כל תחושה והוא נתקשה לאחוז במכתבים והיו המכתבים נופלים על הרצפה בבית הדואר והיה מתאמץ להרימם ויורד

על ברכיו, שכן ניטלה הגמישות מגבו שהתקשה כקרב, והיה עליו להזדרז ולהרים את המכתבים שנפלו שמא ייטשטשו הפרטים הכתובים על המעטפה בגלל הרצפה הלחה

כבר קרה למר רוברט שהיה יוצא לדרכים בשעת סופת שלג והיה השלג הלבן נתפס בזקנו האפור, ולא פעם קפאו פתותי השלג על הזקן, והיה הזקן כבד כמשקולת וכמו משך את פניו של מר רוברט כלפי מטה ונדמה היה למר רוברט שהנה הוא נלחם שוב במלך היער המושך בזקנו וגובר עליו וגוזל ממנו את בנו

כך היה מדי חורף, מר רוברט היה הראשון לצאת את ביתו, השכם בבוקר, והיה הראשון להגיע לבית הדואר והיה פותח את המנעול הכבד וגולש במכוניתו לחניה המקורה, השמורה לעובדי הדואר, ולא ידע איש מעובדי הדואר ומתושבי הכפר שבעמק שדווקא שם, היינו באדמת החניה המקורה השמורה לעובדי הדואר, הטמין מר רוברט את התרמוס המשומש שהכיל את תולדותיו

באותם ימים היה ממיין את שקי הדואר שהגיעו ברכבות הלילה בטרם יצא לחלק את הדואר, רכוב על אופניו, ולא פשוטה היתה המלאכה בימות הגשם והקרה והיה מר רוברט היחיד בכל הכפר שיצא לעבודתו בטרם יצאה מפלסת השלג לדרכה ובטרם פינתה את השלג לצידי הכביש שכן זכר היטב את מר עכבר חסר המזל שקפץ אל מותו, מהקומה החמישית של המגדל שבעמק, כשבועיים לאחר קבלת מכתב שחיכה לו בקוצר רוח, ולא רצה שאדם נוסף יקפוץ

מחלון ביתו עקב מכתב המתמהמה בשקי הדואר ולו יום אחד נוסף מר רוברט האמין כי כולם שווים בפני האלוהים וכי לעיתים הדוור, האופה ונהג החשמלית חשובים לא פחות מגדול המדענים או מבכיר השופטים, וחש הדוור אחריות רבה כלפי עבודתו, וסבר כי לעיתים חייהם של אנשים תלויים במכתב כשם שחייהם של המנותחים תלויים בידו האיתנה ובשיקול דעתו של המנתח ובערנותו של המרדים מתוקף אחריותו, ובעיקר מאז המקרה של מר עכבר, נהג מר רוברט לצאת מביתו במהלך הלילה ולהתניע את המכונית על מנת שהנוזלים ברדיאטור לא יקפאו ושהמצבר לא יפרוק את המטען החשמלי בעקבות הקיפאון והלחות הרבה כך קרה שישב מצונף במכוניתו, לבוש בפיג'מה, בחשכת הלילה, שכן פנסי רחוב לא היו ומחלונות הבתים לא הבלית ולו נצנוץ אחד של אור, רק הנורית הכחולה הקטנה שבמכשיר הרדיו זהרה בלילות החורף כמגדלור באפלה הסוערת ומר רוברט היה ממתין עד שבלוק המנוע יתחמם והמים שברדיאטור יזרמו דרכו, היינו דרך בלוק המנוע, ויאספו אליהם את עודף החום שבמנוע ויתחממו במידה שתמנע מהם לקפוא בשארית הלילה לא פעם חשב שהמכונית הבאה שירכוש תהיה מקוררת אוויר כך שבהיעדר מים ברדיאטור לא יאלץ לצאת בלילה ולהתניע ולהמתין, עד שהמצבר ייטען באותה כמות של אנרגיה הנדרשת על מנת להתניע את המכונית ובכל זאת נהג מר רוברט לשבת במכונית האפלולית, הקפואה וחסרת החימום גם מעבר לזמן הנדרש כי אהב להאזין לתוכניות הלילה שברדיו שבהן הושמעו

יצירות מוזיקליות למביני דבר, היינו פחות מוכרות מאלו שהושמעו במהלך היום, ודווקא שם, בתוך המכונת, באישון לילה, בעודו מאזין לרדיו איי־אם מונו שהפיק את קרן האור היחידה בעמק בזכות נורית קטנה וכחולה, דווקא שם הרגיש מר רוברט כי יכול הוא להסתכן בעצימת עיניים ולשקוע בהאזנה נפעמת שכן בעברו הרחוק היה פסנתרן מר רוברט נחשב לפסנתרן מבטיח והיה מנגן בפסנתר, בימי חול, בפני קהל בקונסרבטוריון ובעוגב, בימי תפילה וחג, בפני קהל מאמינים בכנסייה כמו כן, ניגן לפרנסתו, בזמן לימודיו, במועדונים ובבתי בושת אך זאת העדיף לשמור בסוד אך דווקא בשעות לילה אלו, שבהן מוטב היה שיהיה במיטה חבוק בזרועותיה של אשתו הצ'לנית או להפך, מצא מר רוברט מפלט בחיק אהבתו האמיתית חסרת הגוף דווקא בתא הקטן של המכונת הרגיש מר רוברט שיכול הוא להיות, לשם שינוי, הוא עצמו ואומנם מר רוברט לא הכיר את כל יצירותיו למקלדת של באך בעל פה כפי שמר ואלכה הכיר אך ידע לנגן את מרביתן וזכה, בהיותו תלמיד, בפרסים ובמָּ לגות בעיקר היו זכורים לודבריו של אדווין פישר שהבטיח לו עתיד מזהיר כפסנתרן, והאמין מר רוברט כי יום יבוא ובאחת מתוכניות הלילה ישמיעו קטעים מנגינתו שלו שכן הקליט כמה מהפֶּרטיטורות מאת באך עבור תחנת הרדיו, שנים רבות קודם לכן, ומאז לא שמע את ההקלטות אף לא פעם אחת באחת הפעמים צפה ממושבו שבמכונת בכוכב הצפון וחש כי אי־שם במרחקים יושב בגיגית אדם

הדומה לו במראהו וצופה בו כשם שהוא צופה בכוכב
הצפון לא פעם דימה מר רוברט את מכוניתו
למרכבת דואר פלאית נטולת סוסים ואת הצופר
העמום לקרן הדואר המתריעה כי המרכבה
מתקרבת ומבקשת לפנות לה את הדרך בלילות
שבהם נשאר לעבוד בבית הדואר במשך הלילה,
עקב ריבוי מכתבים למיון, הבחין מר רוברט כי לא
פונה השלג מהכבישים עם בוקר ובשעה שיצא את
בית הדואר, כשהוא רכוב על אופניו, היו הכבישים
מכוסים בשלג ולא ניכר כי המפלסת עברה במקום,
והוא התרעם בליבו על נהג המפלסת אך לא חשף
את כעסו משנה לשנה נהפכה הרכיבה באופניים
לקשה יותר ויותר והוא נדרש להוריד הילוכים
בעליות, כפי שלא נדרש בעבר, ונאלץ לא פעם
לרדת מאופניו וללכת רגלית לצידם ובשבילים
שבהם רכב במהירות הרגיש כי כוחותיו אינם
עומדים לו וליבו עייף והוא החל להזיע ולהתנשף
אף בירידות, והיה נבוכ כשילדי הגן עקפו אותו
מבלי להתאמץ, והבין מר רוברט כי יום פרישתו
מעבודתו כדוור הולך ומתקרב, הן בגלל גילו
והן בגלל בריאותו, ולא ידע מה יעשה לאחר פרישתו
מר רוברט היה כה טרוד בשליחותו כדוור עד כי לא
התפנה לדברים אחרים ולא התכונן לימים שבהם
יהיה בטל מעבודה ולא רק עצמותיו חרקו ולא רק
המפרקים כאבו ואיבדו מגמישותם, גם ראייתו
נחלשה ושוב לא היה לו די במשקפיו כדי לקרוא
את הכתב הקטן שבצידן האחורי של המעטפות,
והיה נזקק לזכוכית מגדלת

מיום ליום נוכח כי ראייתו הנחלשת מפריעה לו יותר
ויותר ומונעת ממנו לממש את שליחותו, והוא החל
לכתוב את רשימותיו בכתב גדול מאוד והיה מדביק
מדבקות גדולות על מכשיר הרדיו שבמכוניתו כדי
שיוכל לזהות את הכפתורים בשיטוטיו הליליים
ברחובות האפלים של הכפר שבעמק היה שואל
עצמו כמה מבני הכפר ערים וכמה ישנים, ועל מה
חושבים הערים והאם יש ביניהם כאלו החושבים מדי
פעם עליו, היינו על מר רוברט, המוכר להם כמר
ואלכה, והאם יש ביניהם כאלה היודעים כי היה
בעברו גם פסנתרן בין השאר עוד שאל את עצמו
האם מישו מביין תושבי הכפר יודע כי ב"סימפוניה
השלישית" מאת מאהלר מנגנת קרן הדואר, שנראית
ממש כמו הקרן המצוירת על תרמיל הדוור שלו ועל
מכוניות הדואר, וקרן זו אינה נמנית עם כלי הנגינה
הקבועים בתזמורת והשימוש בה מעיד על בשורה

בהאזנה לווריאציות גולדברג בנגינת גלן גולד

מר רוברט ישב בבית שאינו שלו, והתכוון להאזין לתקליט החדש ששאל בלא רשות מבית אחר והוציא את התקליט מהעטיפה שעליה היו מודפסות שלושים תמונות של פסנתרן צעיר וכחוש והניח התקליט בזהירות על צלחת הפטיפון ולחץ על כפתור ההפעלה והתקליט החל להסתובב בכיוון השעון תחילה הסתובב התקליט בכבדות, כמי שניעור מתרדמת, ובהמשך במהירות, והניח מר רוברט את הזרוע של המכשיר מעל הצלחת, כך שהמחט ריחפה מעל השוליים של התקליט, ומשך במנוף כדי להוריד את המחט על פני התקליט על מנת שתחל את מסעה המוזיקלי בחריץ הספירלי של התקליט, שאורכו מאות מטרים, הסובב במהירות זוויתית קבועה בזמן שראה את המחט יורדת לאיטה חשב על כך שאת "וריאציות גולדברג" הוא מכיר היטב מההקלטה של

ואלכה על צ'מבלו, אך לא הכיר את גלן גולד ולא האזין מעולם לביצוע של ה"וריאציות" בפסנתר מר רוברט חשב על מר ואלכה ועל ד"ר אלברט שווייצר ועליו עצמו והגיע למסקנה שכל כמה שהם רחוקים זה מזה הם קרובים זה לזה ואחר כך חשב על באך ועל גולדברג שהיה כנראה נער בזמן שנכתבו עבורו ה"וריאציות", כלומר צעיר מכדי לנגן יצירה כה

מורכבת, ועצר לרגע כדי לחשוב מה היה עושה בנו
שלו לו היה בין החיים בזה היום, והאם היה מקדיש
את זמנו ללימוד המקלדת והתיאולוגיה או שמא היה
מתעתד להיות פסנתרן ורופא כמותו, ואולי היה בוחר
במקצוע אחר לגמרי הוא ניסה להעלות בעיני רוחו
את מראהו של בנו ותהה האם היה הבן דומה לו או
שמא לאמו שנפטרה בזמן הלידה ועוד תהה האם עיניו
היו טובות כשלו, בימים שבהן היו טובות, או שמא
היה עיוור כמו ואלכה והאם היה מְּ חסנו או שאולי
היה נמנע מכך כדי שלא יתעוור כואלכה, ולבסוף
שאל בליבו האם לבנו היתה כבר חברה בזמן הזה
משם התגלגלו המחשבות אל מאהלר שכתב לחנים
ל"שירים על מות ילדים", למילותיו של פרידריך
ריק רט שאיבד שניים מילדיו שחלו בשנית, ולא
ידע מאהלר, בזמן שהלחין את השירים, כי זמן לא
רב לאחר הלחנתם יהיו אלו שירי הקינה שלו עצמו
לבנו שנפטרה אף היא משנית ממאהלר נדדו
המחשבות אל שוברט ואל גתה ואל "שר היער"
ובעיני רוחו ראה כיצד הם באים ולוקחים את בנו
שלו בעודם רוכבים בכרכרה גדולת ממדים,
הרתומה לשמונה סוסים, ולה שני פנסים בחזית
ושבעה כוחות סוס לפחות כי תמיד יש סוס שעושה
כאילו, ותיבת מטען מאחור הנעולה במנעול ככספת
והיה הלילה אפל וקר והתלבט מר
רוברט האם מדובר במרכבה רגילה אך מהודרת או
במרכבת דואר זריזה, ונזכר שהפסנתר המלווה את
השירה מדמה את קול פרסותיו של סוס יחיד הדוהר
על פני שביל רצוף מהמורות ממש כמחט הנחבטת
מצד אל צד בחריץ התקליט

בעודו מתלבט, נזכר מר רוברט כי היה זה שוברט
 שכתב על מרכבת דואר, בשיריו על מסע החורף,
 ודווקא מרכבת דואר התאימה לו יותר, היינו למר
 רוברט שכן היה דוור בעצמו הוא דימה את הרֶכָּב
 ישוב בקרון ואוחז במושכות בידו האחת ובקרון הדואר
 בידו השנייה, והוא נושף בחוזקה שהרי על תרמילו
 מצוירת קרן דואר, התרמיל שבו הוא נושא את תמונת
 בנו, ונזכר מר רוברט שגם באך הלחין מנגינה המדמה
 את תרועת קרן הדואר ביצירת פרדה שהקדיש לאחיו
 או לכל הפחות לאדם שהיה מקורב אליו מחשבותיו
 אלה התכנסו שוב והעלו על נס את גולדברג שהיה
 תלמידו המוערך של באך, ורק בן ארבע־עשרה
 כשנכתבו ה"ווריאציות" הנושאות את שמו, ואין
 לדעת אם אכן נכתבו עבורו, שכן לא סביר הדבר
 שנער בן ארבע־עשרה יוכל לנגן אותן גם תלמידיו
 שלו, אותם תלמידים בני ארבע־עשרה בפנימייה
 שבה שימש כרופא, היו צעירים מאוד ורובם לא
 שרדו את המלחמה שכן היו בשר תותחים
 ונישאו אל החזית על מרכבת טיפשותם של הוריהם
 מר רוברט נזכר כי בחזית הרוסית פגש באקראי
 קבוצת סטודנטים לרפואה שנשלחו מהאוניברסיטה,
 במהלך חופשת חג המולד, והיו הסטודנטים מסייעים
 בידו לנתח את הפצועים ולטפל בהם, והיו מזועזעים
 מעוצמת ההרג ומהזוועות שראו עיניהם ומחוסר
 התוחלת ומעוצמת זעקות הכאב ומריח הפצעים
 הנמקים ומהבשר החרוך ומחוסר האונים שלהם
 עצמם מר רוברט שמע אותם ועודד אותם והסביר להם
 שאחד מגלגלי הכרכרה ניתק ויחד איתו נקרעה
 שרשרת המחשבות וגם ההיגיון איבד מתוקפו, וחלקם חזרו
 לבתיהם והקימו תנועת מרי זעירה, נטולת כל משמעות

זולת עצם קיומה, וכל מטרתה היתה להתריע על
 העיוורון שפשט בעולם הישן וכל אותם סטודנטים
 שהועילו למר רוברט בשדה הקרב לא הועילו לעצמם
 כאשר הוצאו להורג בעוון בגידה, ורק ברי המזל מביניהם
 נזרקו מלימודיהם וניצלו ממוות וניסה מר רוברט לשער
 מה היה לומד בנו לו שרד את מחלתו, והאם היה שייך
 לרוב העיוור או שהיה מגלה התנגדות מר רוברט רצה
 מאוד שבנו יהיה מוזיקאי ואולי גם רופא ותיאלוג כמו
 שווייצר, ושירחיק לכת ויסייע לאנשים באפריקה ולא
 יישאר בכפר חשוך ככפר שבעמק ונזכר כי לפני
 המלחמה לא התגורר בכפר הקטן שבין הכרמים
 והשדות ואולי בניגוד למר רוברט שלא הצליח למנוע
 את מות בנו, הפליג מר רוברט במחשבותיו, היה בנו
 שלו מסייע למנוע את מותם של ילדים, אותם תלמידי
 פנימייה, וחשב שוב על שיריו של מאהלר על מות ילדים
 ועל תמונת בנו התחובה בתוך תרמיל הדוור שלו, שעליו
 רקומה קרן הדואר בדומה לאותו אב מפוחז —
 שנשא את בנו בכרכרת דואר בעודו מנסה להידבר
 עימו ולשכנעו כי שר היער הוא תעתוע של הדמיון
 המהתל בראשו הקודח, היינו בראשו של בנו — רכב
 מר רוברט בחשכת מחשבותיו ביער האפל והיו הסוסים
 רצים בכל כוחם והכרכרה חורקת והגלגלים רומסים
 את השביל ושני פנסים חלושים, שבינתיים אחד מהם
 כבה, מפרידים בין תחושת המסע המוצלח לבדידות
 המוחלטת שביער ולא רצה מר רוברט לעצור את
 הכרכרה כדי לא לשמוע את קולות הלילה שביער וגם
 מפני שחשש כי לא יוכל להמשיך במסע לאחר שיעצור,
 וחש האב את בנו הקודח בידיו ובו בזמן חש כי גופו קר
 כאבן ולא ידע אם מדמה הבן את שר היער מפני שקדח
 מחום או ששר היער מסתובב ביער בלי כל קשר והיה

הערפל מלטף את עורו האדמדם של הבן, ושר היער
הבטיח לבנו שאם יצטרף אליו מרצונו אזי ינעמו לו חיי
ובנותיו של שר היער ישמשו לו כאומנות ואם לא יצטרף
מרצונו אזי שר היער ייקחנו בכוח וכה היה שר היער
לקח את בנו של מר רוברט ללא רשות וללא ידיעתו של
האב ובלי יכולתו של הבן להבין את פיתויו שכן היה צעיר
מדי ועוד חשב מר רוברט כי גם לבאך היו ילדים שלא
שרדו את ילדותם ומתוך כעשרים ילדים שנולדו לו
נשארו רק בודדים, וממש כמוהו גם באך איבד את אשתו
הראשונה, ולא היתה בכך נחמה אחר כך חשב על כל
אותם שנתנו שמות לילדיהם רק בחלוף שנה מיום
היוולדם על מנת לא להיקשר אליהם וכדי להקל על
הפרדה אם וכאשר תגיע מר רוברט תהה מה עושה אב
לאחר שנשמת בנו ניטלה ממנו ועליו לשאתו בזרועותיו
כאברהם הנושא את בנו יצחק אף על פי שיצחק לא מת,
ורק התמונה שבראשו של מר רוברט היתה כתמונת מוות
מה הוא עושה לאחר שאלוהים פספס, במצלמת הפוטו-
פיניש שלו, את הסכין היורד לאיטו כמחט התקליט
ואמר בליבו כי הוא ד"ר רוברט חווה מות ילד לא על
גבי דפי שירה ותווים ונטש את הרפואה שכן לא הצליח,
למרות ידיעותיו והיותו רופא צעיר ומחויב לרפואה,
לסייע לבנו עוד חשב מה היה אומר לשר היער לו היו
הוא ובנו רוכבים ביער בשעת לילה כשמסביב חשוך
וקר, ונזכר שוב בגלן גולד שנולד באותו תאריך כמו
שוסטקוביץ' וראה בכך סימן, שכן לא המעיט
בהשפעה שהיתה ל"סימפוניה השביעית" שחיבר
שוסטקוביץ' על הקרב בלנינגרד הנצורה ועל עמידת
התושבים במצור ועל השפעת לנינגרד על המלחמה
כולה וגם על כך ששרד את המלחמה חשב, וחשב גם על
בנו של שוסטקוביץ' שהפך למנצח שהיטיב עם

יצירותיו של אביו ועל גלן גולד שנפטר בודד וערירי,
ורצה שגם בנו ייטיב עם זכרו שלו אלא שבנו נפטר
בטרם הצליח לומר מילה ובטרם היה בכוחו להתנגד
למלך היער והנה סיימה המחט את נחיתתה על
התקליט והתמקמה בחריץ ומר רוברט התפנה להאזין
לגלן גולד

האודה לקודה

ובערבו של הארבעה ביוני, היינו בשלושה ביוני, ישבו מר רוברט ואשתו לארוחת הערב ועל אף שלא ירד גשם באותו יום ואבק ממילא לא היה בעמק, ביקשה גברת רוברט מבעלה, שנכנס לבית בדלת האחורית, שינקה היטב את הנעליים בטרם ייכנס הביתה ולמר רוברט היה פס שחור על המכנסיים מהשרשרת של האופניים, והם ישבו לאכול סביב השולחן המרובע שקיבלו בהשאלה מההורים של גברת רוברט שהכינה, באותה שעה, ארוחה אהובה על שניהם גברת רוברט פרשה על השולחן מפה בצבע ורוד אפרסק, דהויה מעט בשל ריבוי כביסות, והניחה עליה שני נרות לנוי בלבד שכן השעה היתה עדיין מוקדמת והימים היו ארוכים ומוארים ימים גם ללא הנרות בעודו מעביר לגברת רוברט את המלח התלונן מר רוברט שנשארו לו עוד כמה מכתבים לחלק ושמים ליום הוא מתקשה לקרוא את הכתובות שעל המעטפות גברת רוברט אמרה, בעודה מעבירה לו את השעועיית, שהיא שמעה, אחר הצהריים, מאשתו של החנווני שהנה גם אצלם בעמק קרה אסון, והדגישה את המילה גם, כאילו סוף כל סוף קורה משהו בעל ערך בעמק, דבר מה שמוציא אותו מאלמוניותו

ואולי משום כך יזכה הכפר לידיעה באחד העמודים הפנימיים בעיתון של המחוז, והוא ותושביו יזכו גם הם לכותרת שהכול מדברים עליה מי יודע, אולי הכפר — ששמו המלא אינו מופיע על המפה מפאת חוסר מקום, אך גם מפני שמעולם לא התרחש בו כל נס, לא נולד קדוש, גם לא צלוב, ואפילו בית התפילה המקומי דומה לכל בית תפילה אחר — יעורר תשומת לב, ואלה החולפים על פניו יאטו את רכבם ויסבו את מבטם ואולי ואפילו יורידו הילוך

עוד סיפרה אשתו של החנווני, כך נודע למר רוברט, שמר עכבר, אחד מתושבי העמק, אדם שגברת רוברט אינה יודעת עליו דבר זולת שמו, קפץ אל מותו מהחלון שבקומה החמישית מר רוברט החוויר וגברת רוברט הרימה את מבטה ועיניה שכה אהב שאלו, יקירי מה קרה לתיאבון שלך, והוא אמר שכלום, ובעודה יוצקת מרק ירקות, שהשכנה טעמה ומצאה שחסר בו כרוב, אמרה שהיא שמעה מהכומר שהוא, היינו הכומר, ראה את מר רוברט לא הרחק מהמגדל בזמן האירוע מר רוברט עשה פרצוף של ייתכן אבל לא בטוח שהרי הוא הדוור נע בכפר לאורכו ולרוחבו, תמיד בתחושות של חוסר זמן ושל שליחות, ונדמה לו שלא מזמן הוא מסר למר עכבר מכתב עם בול צרפתי, ושניכר שמר עכבר חיכה לו זמן רב עוד אמרה השכנה שמר עכבר לא נראה מעולם בתפילה, בלוויה או במקהלה וגברת רוברט שאלה האם למר עכבר היו חברים או קרובים מר רוברט ניגב במפית את הזיעה שעל מצחו ומשך בכתפיו בהתרסה כאומר מאיפה לי לדעת

בהמשך אמר שלמר עכבר יש כלבה בשם קודה, שנהגה לרדוף אחרי האופניים שלו, היינו של מר

רוברט, ושלא פעם נכנסה בין הגלגלים וכמעט גרמה לו ליפול מר עכבר, הוסיף ואמר מר רוברט, היה מסתובב בכפר וקורא לכלבה לחזור הביתה, בקול תחנונים, ועל אף שהיה קורא לה בכינויי חיבה כמו קודלה וקודאק וסקודה וסקודאק היה ברור שהוא רותח מכעס בבחינת חכי חכי מה אעשה לך כשתחזרי הביתה, ופעם אף ראה אותו קורא לה ומפזר חלקי נקניקיות כפיתיון להשיבה לביתו

גברת רוברט הביטה במר רוברט במבט של אל תעז ללכלך את המפית, והוא החוויר ואיבד באחת את התיאבון שהיה לו וחש בקיא עולה בגרונו ואמר שגם לא ראו את מר עכבר בפונדק, אפילו לא בימים הקרים ביותר שבהם אנשים לוגמים כדי לברוח מבדידותם, וגם לא זכור לו שהוא עצמו ראה את מר עכבר באחד האירועים שתושבי העמק השתתפו בהם אפילו בחגיגות הבציר לא נראה מר עכבר

מר רוברט קם מכיסאו והלך לכיוון השירותים בעודו מחניק את הצורך להקיא, ונזכר באשתו הראשונה שהיתה מרעיבה עצמה וכשכבר היתה אוכלת נהגה לקום במהלך הארוחה כדי להקיא, ומשקל גופה הלך והתמעט והיא נזקקה לארוחות על טוהרת הסוכר כדי שלא יהיה לה מה להקיא הצורך להקיא חלף כבר בדרכו אל השירותים ומר רוברט חזר לשולחן ושאל את גברת רוברט איך היה התרגול בשעות הבוקר שאלתו זו נשמעה זרה ומוזרה לגברת רוברט כי רק לעיתים נדירות שאל אותה על אודות

התרגול, והיא קמה וניגשה אל התנור כדי להוציא את הקדרה, בעודה מציינת לעצמה שמר רוברט לא נוהג להתעניין בתרגול הבוקר שלה, ואמרה שהבניין בן החמש קומות תמיד נראה לה קצת משונה ולמה בכלל בונים לגובה בעמק שלא חסר בו מקום, ושטיפוס במדרגות הוא תענוג מפוקפק שרק מציב קשיים עם השנים

אחר כך אמרה שנהג המפלסת סיפר לה שמר עכבר לא היה מהדיירים הראשונים במגדל ובלי קשר ציין שהוא הגיע מהעיר לובק, לשם הלך באך במשך שלושה שבועות ברגל כדי לשמוע את בוקסטהודה ושלפניו התגוררה בדירה שבקומה החמישית כבשה שכולם בעמק קראו לה גברת אגנס, אך היא עברה מזמן לבית עם חצר בכפר מרוחק לאחר שהתעשרה בזמן המלחמה מספרים שהיא הסתירה אנשים תמורת כסף, הוסיפה ואמרה, ולבסוף מכרה אותם בחלקים לפתע הבחינה גברת רוברט שמר רוברט חדל לאכול והיא ביקשה ממנו לעשות מאמץ כי היא טרחה על הקדרה במהלך כל הבוקר, במקביל לתרגול, והוסיפה ואמרה שבעמק לא קורה בדרך כלל דבר ובטח אין איש קופץ אל מותו אולי, הפליגה גברת רוברט במחשבותיה, השאיר אחריו מר עכבר מכתב ואולי מישוהו גרם לו לקפוץ ואולי אף דחף אותו גברת רוברט ביקשה ממר רוברט שיזכיר לה להתעניין בפעם הבאה אצל הספר, ולשאול האם במהלך התספורת סיפר מר עכבר על עצמו ועל הקשיים שהוא חווה, כי בסופו של דבר הספרים הם אלה היודעים

את הסודות הכמוסים של אנשי הכפר אפילו טוב יותר
מהכמרים שעורכים וידוי

אחר כך הציעה להזמין את נהג המפלסת לסעודה
בסוף השבוע הקרוב, מדובר באדם בודד הסבירה,
ומר רוברט לא התנגד אם כי לא חיבב כלל את נהג
המפלסת וזאת בטרם ידע כי יבוא יום שבו ישנא
אותו ממש לפתע נזכר בעוגת התפוחים שלקח קודם
לכן מאחד הבתים, והוא קם והוציא אותה מתרמילו
והניח אותה בעדינות על צלחת ואת הצלחת הניח
בעדינות על המפה, בדיוק באמצע בינו ובין אשתו
כדי שהפירורים לא יתפזרו בזמן האכילה, והניח לצד
העוגה שתי כפיות ארוכות והוא וגברת רוברט טעמו
והיא אף עצמה עיניים כדי להתענג על הטעם ואמרה
שמעניין האם הוא, היינו מר עכבר, מת במקום ותהתה
האם הראש פוגע ברצפה לפני הרגליים מר רוברט,
שראה כבר הכול בימי חייו, עשה פרצוף אדיש
ומלמל שמה זה בעצם משנה, מניסיונו כרופא צבאי
ידע שברגע שאנשים מתים זה לתמיד מחשבותיו
כבר נדדו לקודה והוא שאל בליבו מה לכל הרוחות
היא עושה כל הזמן הזה, והבטיח לעצמו לא להזכיר
לאשתו ללכת לספר בלילה, בעודו יושב

במכונית, חשב שכדאי אולי שיפנה במכתב אל
תחנת הרדיו, ויברר האם ההקלטות שלו שרדו,
אותן יצירות שהקליט לפני המלחמה אחר כך
נזכר בחבורת תלמידי הרפואה שהיו יחד איתו
בחזית הרוסית, חלקם נאשמו בבגידה וראשם נערף,
וחקרו אותו לא מעט וניסו לברר מה ידוע לו על
המזימה שלהם, ומה חושבים האחרים ומה הם
אומרים, אבל הוא לא ידע דבר ורק כעבור שנים
שמע מה עלה בגורלם אחות של אחד מאותם

סטודנטים הוצאה להורג, כך סיפרו לו וכמו תמיד
עלו במחשבותיו אשתו הראשונה ובנו שנפטרו, היא
בלידה והוא משנית, בלי שהיה לאל ידו להציל אותם,
ושוב חשב על מאהלר שהלחין מנגינות ל"שירים על
מות ילדים" ברדיו שודרה יצירה שהוא לא הכיר
אבל מצאה חן בעיניו והוא המתין לקריינית שתציין
את שמה מדובר בסונטה של קרל פרידריך עמנואל
באך, והוא תהה האם יזהה את נגינתו שלו עצמו
במידה שתושמע ברדיו ומרוב שהיה שקוע נוסף לכול
גם בשאלה מה פוגע קודם הראש או הרגליים ובגלל
הגשם שהחל לזרוף לא שם לב כי הנה הפציע יום
המחרת, הארבעה ביוני, הידוע גם כשלושים וחמישה
במאי שהוא יום ההולדת של קודה הכלבה

קודה

ובאותו בוקר ירד הרבה גשם מר רוברט
השכים קום כרגיל, יצא מביתו וצעד אל אופניו שהיו
קשורים לעץ שליד הבית עוד מיום האתמול כבר
קרה שאדם קשר את אופניו לעץ ושכח את מיקומו
של העץ והעץ המשיך לצמוח לגובה כשהאופניים
קשורים אליו רוב העצים אינם חזקים כאטילה ההוני
ואינם מצליחים לקרוע את השרשרת, ובמהלך השנים
רוחקים האופניים מהאדמה והעץ משתלב בשלדה
וצומח דרכה לכן שמח מר רוברט על כי מצא את
אופניו צמודים לאדמה, ובדק את השרשרת, את
הבלמים ואת הפעמון וליפף סביב הכידון חבל ארוך
דיו וחזק שמצא בביתו, והכניס לתרמיל הדואר שלו
כמה חתיכות בשר, ריחניות במיוחד עטופות במפית,
ושני ספרי תווים שלא היו שלו, ויצא אל המגדל בן
החמש קומות שבעמק מר רוברט קיווה מאוד לא
להיתקל בדרכו באיש מתושבי הכפר וכה היה
בהגיעו למגדל השעין את אופניו, לא רחוק
מהכניסה במקום שהיה בו עשב בשפע ומעט צל
שיגן מפני הגשם, והחל מטפס לקומה חמש
הטיפוס לא היה קל, רגליו כאבו ומכנסיו
הרטובים מהגשם כבדו מאוד ולא ידע מר רוברט
אם ימצא בקומה החמישית, בדירתו של מר

עכבר, את קודה הכלבה ולבסוף נעמד על מפתן ביתו של מר עכבר שהיה פתוח לרווחה והרגיש משב רוח קר בפניו מר רוברט דפק בדלת בידיעה שאין איש בבית ובכל זאת המתין בנימוס, מה גם שידע מניסיונו כדור שייתכנו הפתעות, כפי שקרה כשפתח את הדלת לביתו של נהג המפלסת ותפס אותו בשעת מעשה עם צללית של דמות שהיתה יכולה, בנסיבות מסוימות, להיות אשתו כשנכנס סוף-סוף לדירתו של מר עכבר חש כי הדירה לא השתנתה בהרבה ואולי לא השתנתה כלל אך בשונה מהפעמים הקודמות שביקר בה הפעם הסתכל ביתר תשומת לב על תכולתה ועל מאפייניה, ולא ראה צרורות של שום וגם לא פרסות סוסים מקובעות על משקופי הדלתות כבבתים רבים אחרים בעמק עם זאת, לכלוך והזנחה ניכרו בכל פינה, והיה הדבר לחידה בעיניו של מר רוברט על הרצפה היו פזורים ספרים רבים, אשר נראו כספרי לימוד ולא כספרי קריאה, ושתי בובות אפרוח צהובות היו מונחות על שולחן האוכל קודה היתה שרועה למרגלות החלון הגדול שממנו נשקף העמק כולו ושממנו קפץ מר עכבר אל מותו החלון היה עדיין פתוח, רוח מעורבת עם גשם נשפה אל תוך הבית, ומר רוברט ניגש אליו וראה את העמק ואת ההרים הגבוהים והמושלגים החובקים אותו שהדשא הצומח עליהם ירוק יותר ובריא תמיד, וראה את העיזים שרעו בכפר נושאות את עיניהן אל ההרים המושלגים, ומייחלות ליום שבו תהיה פרצה בגדר והן יוכלו לטפס אל הפסגות ולהתגלגל במורדות ולקפץ לכאן

ולשם וליד ולצד באור ובצל, חסרות דאגה וגם חסרות
מורא בלי לחשוב על הזאב ממתין להן לעת ערב
מר רוברט הרגיש את הרוח הקרירה על פניו ורסיסי
ברד שרטו את מצחו והוא אחז בידו את המשקוף
והביט למטה והסתחרר לרגע מהגובה הרב ועצם את
עיניו ליבו הלם והוא סינן מבין שיניו "אוי לא" ועצם
בחוזקה את עיניו ונסוג לאחור

בלב הולם התחיל משער על מה חושב אדם בזמן
נפילה ובמיוחד על מה חשב מר עכבר בזמן שהיה
בדרכו מטה לקראת חבטה ודאית בקרקע מר רוברט
ניסה לנחש מה היה קצב ליבו של מר עכבר ולא הגיע
לכלל מסקנה ברורה שהרי אולי לא הספיק מר עכבר
לגבש מחשבות לכדי תובנות

ומר רוברט חשב גם על קודה שהכירה את מר
רוברט ואת אופניו ונהגה לקדם את פניו ולרוץ סביבו
וסביב אופניו במעגלים ולהשמיע יללות כתן למראה
כובע המצחייה הכחול שלו, והנה ראה לנגד עיניו
את אותה קודה שנהגה לרדוף אחריו רובצת כעת
כלווייתן אבוד שנסחף אל החוף היא לא כשכשה
כלל בזנב בזמן שנכנס לחדר, ראשה השחור היה אפל
כצל, עיניה עצומות, רגליה ובטנה התחממו בשמש
העגמומית שהציצה בין הטיפות, ופרוותה היתה
מוכתמת בלשלשת של יונים — כך שכבה קודה,
ככלב שהראו לו חוטרא וראה מר רוברט, על השולחן
שליד הפסנתר, מעטפה מוכרת ומכתב שהביא למר
עכבר כמה ימים קודם לכן, והיה המכתב מלוטץ יח
ודחף את המעטפה ואת המכתב לכיסו ואמר בליבו

שיקרא את המכתב מאוחר יותר מן הסתם, בלילה

במכוניתו

מר רוברט חייך אל קודה ושאל אותה בעיניים קורנות משמחה: "מה שלומך קודלה? חסרה לי הריצה שלך כשהתקרבתי למגדל, "וקרא לה: "בואי קודה טובה," אך קודה לא זזה ממקומה ירד מר רוברט על ברכיו וליטף אותה ודיבר אליה במילות חיבה אולם היא סירבה לזוז ממקומה וזנבה היה כיתד הנעוץ ברצפה בלית ברירה, ובעודה שרועה ספק כלווייתן ספק כפגר, לקח מר רוברט את החבל וקשר את קצהו המרוחק בעדינות לצווארה של קודה תוך ניסיון לא להפריע לה במנוחתה ותוך אמירת מילות אהבה והתנצלות על מעשיו שכן האמין מר רוברט כי גוזל הוא ממנה את חירותה לזמן מה אחר כך אחז בקצה הקרוב של החבל ומשך אותה בעדינות לכיוון הדלת, לא לפני שהוציא מילקוטו את שני ספרי התווים והניחם בזהירות על צידו הימני של הפסנתר, משם לקחם זמן מה קודם לכן, כאילו אינו רוצה להפריע למר עכבר בנגינתו אף כי ידע היטב כי מר עכבר כבר אינו בין החיים ואחז מר רוברט בספרי התווים רגע קט בטרם שחרר את אחיזתו כאילו השיב פגיון לנדנו והיא, היינו קודה, נעמדה על רגליה הקדמיות והביטה היישר בעיניו במבט נחוש האומר: אני לא זזה מפה מר רוברט חייך בהבנה כאומר: אני מבין אותך אבל אם תישארי פה לבד זה יהיה סופך קודה כה התמקדה במבטו עד שהצליחה לקרוא את חששותיו בעיניה שלה, ותהתה האם היא מאבדת את מידת החופש שלה, כפי שחושש מר רוברט, ונהפכת מספק כלב

בר שבין אבות אבותיו היו גם נמר איילה ושפן לכלב
 מבוית שלא יתיישב לעולם על כיסא או על ספה, כלב
 שיודע תמיד להביא את העיתון הנכון בבוקר
 למרות מאמציו לא הסכימה קודה לזוז ומר רוברט
 ראה בעיניה את מר עכבר מקבל מידיו בהתרגשות
 את מכתב ההזמנה לתחרות הנגינה בלוטציה אלא
 שמר עכבר לא ידע את מעלליו של מר רוברט בנוגע
 לתחרות, והדבר העציב אותו עכשיו
 מר רוברט הכניס את ידו אל תוך התרמיל הגדול,
 בעודו מביט בקודה ישר בעיניים, וכקוסם המוציא
 ארנב מכובעו אמר בליבו: "נראה מה תגידי על זה",
 והוציא אחת־אחת את חתיכות הבשר מתוך המפית,
 וקירב את כף ידו אט־אט אל פיה כך שתוכל לראות
 ולרחרח ואמר לה: "קודה זה בשבילך" והיא שאהבה
 נקניק, לא כל שכן בשר ריחני, הביטה בעיניו וחשפה
 את שיניה שהיו קהות, שחוקות ונטולות כל מורא
 כאילו הניבים המחודדים של פעם, היינו אותם ניבים
 שהרסו לחלוטין את הרהיטים של מר עכבר, עשו
 הצרחה עם השיניים הטוחנות והמעודנות שמאחור
 וצחקה היישר אל תוך אישוניו באומרה: "אינני
 צוחקת ואינני כלבת הרש שלך, וכועסת אני עליך על
 שלא הצלת את מר עכבר" למרות זאת אכלה קודה את
 חתיכות הבשר מכף היד של מר רוברט, וליקקה את
 אצבעותיו המשומנות משמן השרשרת של האופניים
 לא פחות מאשר מהבשר, ולא זזה ממקומה באומרה
 לעיניו "כי אינה עומדת למכירה תמורת כמה פירורי
 בשר, גם לא כמה קילוגרמים, ודורשת היא הסבר
 מדוע לא סייע מר רוברט למר עכבר"

בלית ברירה משך מר רוברט את קודה תחילה

בעדינות כרומז לה להצטרף אליו ואחר כך בכוח רב יותר ואילו היא משכה אותו בכוח שווה אך מהכיוון הנגדי שכן חוקי ניוטון היו נכונים גם שם, בחדרים הריקים בביתו של מר עכבר החבל נמתח ומר רוברט החל לגרור אותה ראשית אל הדלת ובהמשך אל המדרגות, ולפני שיצא מביתו של מר עכבר קשר את קודה למעקה, ובצעדים מהירים ניגש שנית אל החלון והביט כלפי מטה וסינן שעליהם לרדת מהסיפון אל הירכתיים, שכן הסערה מתקרבת, וחזר אל קודה ושחרר את החבל ויחד החלו לרדת במדרגות, מר רוברט ברצון וקודה בא־רצון, ושם למטה חיכו למר רוברט אופניו כסוס האדיש לגשם בעודו מלחך עשבים בצל

והיתה הירידה במדרגות הלולייניות מייגעת שכן מצד אחד קודה התנגדה ומצד שני התקשתה לעמוד שכן בקושי דרכה על אחת מרגליה האחוריות, והיה המגדל מתנדנד בגלים וחשש מאוד מר רוברט מפגיעה בלווייתן או בקרחון וידע מניסיונו כי במקרה כזה רוב בני האדם קופאים למוות כעבור כמחצית השעה והתעודד עד מאוד להמשיך ולהתקדם

מר רוברט חשב שהוא עושה חסד עם קודה ויותר מכך עם מר עכבר שלא השאיר אחריו צוואה או משאלה, ולא נקב בשמו של איש מתושבי העמק, אף לא רמז מי מביניהם יטפל בקודה לאחר לכתו כאמור, הליכתה של קודה לא היתה קלה כבעבר ורגלה השמאלית־אחורית כאבה וגם השיער שמתחת לסנטר, היינו הזקן, הפך ללבן וקודה נשאה בקרבה את מנת

הבשר ומר רוברט אחז בחבל הקשור לצווארה ביד
ימינו והוליך את האופניים בשמאלו וילכו שלושם
יחדיו, בקצב הליכתה של הכלבה, לביתו של מר
רוברט והגשם שטף את פרוותה של קודה
מר רוברט היה טרוד במחשבותיו ולא ידע איך
תגיב גברת רוברט וכיצד תנהג בקודה, הרי השתיים
לא הכירו זו את זו וגברת רוברט כלל לא ידעה על
קיומה, וזולת כמה לחשושי רכילות על אודות נסיבות
מותו של מר עכבר גם על קיומו בקושי שמעה ולא
ידע מר רוברט אם תסכים רעייתו לאמץ את קודה,
כלבתו של מר עכבר, לביתם מה גם שלא נועץ בה
מראש גברת רוברט היתה אוהבת אדם אך לא
רצתה בילדים משלה וראתה את שליחותה בעולם
בהפצת צלילים ולא מעבר לכך לעיתים תכופות
היתה אומרת למר רוברט כי חייהם שמחים ומלאים
בתוכן גם ללא ילדים, וכי את ערבי החורף שבהם
היא מנגנת והוא מאזין לא תחליף בעד שום הון
שבעולם מר רוברט שלא אימץ מעולם כלב ולא ידע
איך מטפלים בכלבים שמח שאין גורלה של קודה
כגורלם של אותם כלבים מימי החזית המזרחית
שאוּלפו על ידי הרוסים, באמצעות מנת אוכל
ריחנית ומשובחת, לזחול מתחת לפאנצרים, כפי
שכונו הטנקים הגרמניים, כשעל גופיהם מוצמדים
מטעני חבלה ולצידם נפץ קטן שבלט מעל גבם
כאנטנה והיה הנפץ מתחכך בגחון של הטנקים
ומפעיל את חומר הנפץ בתחתית הטנק היכן
שהפלדה דקה יחסית והיו הכלבים נפוצים לכל עבר
בלי שקיבלו אפילו את סעודתם האחרונה וידע

מר רוברט כי קודה אינה בת אילוף וסמך עליה כי
 בנסיבות דומות היתה עולה על צריח הטנק במקום
 לזחול מתחת לגחונו, ואומנם לא היתה מתפוצצת
 אבל היתה סובלת מרעש הפגזים והמקלעים שכן
 קודה סבלה מכל רעש חד אפילו צלצול פעמוני
 הצוואר של הפרות החריד אותה, כך שמע, וחש כי
 היא אינה מרוצה מהליכתם המשותפת וכי במקום
 למשוך את ידו לפנים כדרכם של כלבים מושכת היא
 אותו לאחור ומקשה עליו את ההליכה מה גם שהוא
 אווז בשמאלו את האופניים הגשם ניתך עליהם
 והקפיד מר רוברט שקודה לא תהיה מאחורי
 האופניים שכן כלב הנגרר מאחור משמע שהוא
 עייף או חלש ולא ידע מה יעשה שכן הבין מר
 רוברט כי במוקדם או במאוחר יהיה עליו לשחרר
 את קודה בקצה החבל שאחז בידו חש כי היא רוצה
 לרוץ חזרה אל המגדל, בן החמש קומות, על
 שלוש רגליה ולטפס בזריזות במדרגות ולהמתין למר
 עכבר למרגלות החלון הגדול שפונה אל העמק והיה
 מר רוברט חסר אונים מצד אחד ומעודד מצד שני שכן
 בכל צעד התקצרה הדרך והוא נמלא שמחה כי ראה
 בהצלת קודה שליחות של ממש
 לא רחוק מביתו שמעו השלושה, היינו מר רוברט
 קודה והאופניים, את קולה של נערה שישבה במרפסת
 ביתה וניגנה בגיטרה ושרה באנגלית שיר שטרם נכתב
 על האיש שהולך בדרכים, על יונה שחוצה ימים ועל
 תשובה שנישאת ברוח והיה זה שיר שונה מכל מה
 שהכיר הגם שהיה באנגלית, שלא היתה שגורה בפיו,
 שכן מר רוברט האזין רבות לשירי לידר על שר היער

ועל מותם של ילדים שהיו נושאים קרובים לליבו, ולא הכיר שירים המציבים שאלות שתשובתן מתעופפת ברוח והן נשארות ללא מענה או שירים על רגשות של כלבים זולת שירתו של קרברוס באופרה "אורפאוס ואורידיקה" מאת גלוק

מר רוברט עצר מלכת ונעמד למרגלות המרפסת והאזין לשירה השונה כל כך והיתה השירה נישאת ברוח ובגשם היישר לאוזנו ולא נדרש לחשוב שכן את המילים לא הבין עד הסוף, גם לא את הרמזים, אך ידע כי זמר זה נושא עימו רוח חדשה ואין הדברים כתמול שלשום והאחרון של פעם הנו הראשון של היום גם

קודה האזינה והיתה המנגינה נעימה לאוזניה הרבה

יותר ממה שהורגלה לשמוע בביתו של מר עכבר, שהרי מר עכבר לא ניגן שורה אחת של תווים בלי להתבלבל, והיא אפילו שקלה לבקש ממר רוברט שיניח על ראשה זר פרחים דומה לזה שהיה מונח על ראשה של הנערה המנגנת

בבת אחת מילאו חששות את ליבו של מר רוברט שמא קודה תגלה ברבים את סודו של מר עכבר, שכן למיטב ידיעתו איש מלבדו ומלבד קודה לא ידע שמר עכבר נסע ללוטציה כדי להשתתף בתחרות נגינה, ורק הוא, היינו מר רוברט, ידע כיצד התקבל מר עכבר לתחרות בלי שהצליח לנגן אפילו שורת תווים אחת ללא טעויות למען הסר ספק לא מדובר רק ביצירות קשות לביצוע כמו אלה של התחרות, מר עכבר התקשה גם בנגינת יצירות המיועדות לתלמידים בראשית דרכם וניגן כמו תלמיד בכיתת המוזיקה הראשונה הממתין לצלצול על מנת לרוץ לשירותים

למרות התנגדותה ואולי בגללה רצה מר רוברט שקודה תוקיר לו גם קצת תודה שכן היה היחיד מבין תושבי הכפר שהטריח עצמו לבוא לבקרה ולשאול לשלומה, ואף הציע לה בית חם וארוחות טעימות בשפע והבטיח לה שאין בכוונתו להרע לה, אם כי את ההבטחה הזו לא קיים בסופו של דבר מכל מקום לא הצליח להחליט אם הוא עושה לה טובה או שהוא פוגע בה, ושאל את עצמו האם גם לד"ר שווייצר שבגבון היה כלב, ולא ידע להשיב כל שידע הוא שבאפריקה מסתובבים כלבים פראיים יחסית הצדים חיות גדולות יחסית בלהקות גדולות יחסית, ואין הם מתפוצצים מתחת לגחונם של היצורים הגדולים שחלקם בעלי חדק במקום תותח, כפי שקרה לכלבים בחזית הרוסית

בדמיונו ראה את הכלבים שבאפריקה נושכים בבשר הצוואר החי ובניגוד לכלבים בחזית הרוסית זוכים למנת בשר הגונה בסיום הציד גם אם לא מבושל וחש מר רוברט את הקור והלחות שבבגדיו ובזקנו שכן באותו בוקר ירד גשם רב ושמח כי מתקרבים הם לביתו לרגע תהה האם גם לקודה קר ולח שכן בשעה שחלפו על פני כלב שנבח עליה וחשף שיניים קודה לא הגיבה כלל, אך לא מן הנמנע שאיבדה את החופש שלה והפכה רחמנא ליצלן לחיה מדוכאת אשר החיות ממנה והלאה

ובהמשך הדרך, והדרך היתה מרובת שלוליות שכן ירד הרבה גשם באותו בוקר, נזכר מר רוברט איך נשא בידיו את בנו התינוק שחלה בשנית ולא יכול

היה לסייע לו כלל ועל כך סופר במקום אחר ויסופר
 במקום אחר
 בעומדם לפני פתח ביתו של מר רוברט עלה בדעתו
 לצבוע את השיער הלבן של קודה בצבע שחור או
 במשחת נעליים כדי שתיך מה לגורה, ולא תידחה על
 ידי אשתו הצ'לנית שמעולם לא גילתה עניין מיוחד
 כחיבה או כעוינות כלפי בעלי חיים אך במחשבה
 שנייה האמין מר רוברט כי דווקא כלפי קודה לא
 תגלה אשתו אדישות אלא חיבה עמוקה והבנה שכן
 קודה, בדומה לגברת רוברט, היתה בעלת נפש פראית
 ומשוחררת ולא הקדישה תשומת לב מיוחדת לנורמות
 ולכללים
 לאחר שהגיעו לביתו יצק מר רוברט מים לצלחת
 מרק ובצלחת אחרת הניח לפני קודה חתיכות נוספות
 מהבשר הריחני על מנת שתרגיש אהובה ורצויה וניגב
 מר רוברט את פרוותה של קודה במגבת נקייה ורכה,
 וסגר את החלונות ואת המרפסות כדי שלא תברח כי
 בעברה ידעה קודה לנתר אף לגובה קומתו של אדם
 ואילו קודה נשכבה ליד דלת הכניסה אורבת להזדמנות
 הראשונה שבה תוכל להימלט, ואולי המתינה למר
 עכבר שיבוא כמלאך להושיע אותה
 גם מר רוברט חיכה לאשתו הצ'לנית בלי שידע
 לחזות את תגובתה לנוכחותה של הכלבה ובעודם
 ממתינים כל אחד לבשורתו שלו, שמעבר לדלת,
 המשיך מר רוברט לכרכר סביב קודה ונתן לה גם
 נתח גבינה צהובה והדליק את האש באח משחש מר
 רוברט שקודה נרגעה הושיט את ידו אל הכיס והוציא
 את המכתב שמצא על שולחנו של מר עכבר, ולא

המתין מר רוברט עד לשעת לילה כפי שתכנן אלא
קרא את מכתבו של מר למפל למר עכבר שהיה בזו
הלשון:

למר עכבר שלום,

לצערי לא עברת את הבחינה בדרך כלל אני
מסתפק בהודעה כללית לנכשלים, אולם ברצוני
לציין כי גם חירש ידע שהמכתב שכתבת מבוסס
בעיקרו על ההקדשה של באך למנחה המוזיקלית
וכי מדובר בחוסר טעם תרבותי עם כל הכבוד,
אתה אינך באך ואני איני פרידריך הגדול שהוקדשה
לו המנחה נוסף לכך, סרט ההקלטה ששלחת לי
לא היה משכנע כלל ונראה כי ניסית להרשים
ביצירות חריגות ובעלות ערך למוזיקאים מתקדמים
(Connaissance) וכאילו לא די בכך, אצבעותיך
כבדות כמו לא מתורגלות, ונגינתך כשל נגן בבית
מרזח המנעים את זמנם של המאזינים, משמח את
החוגגים ומנחם את האבלים, הממהר לסיים
את הנגינה בטרם ירוץ להתפנות במילים אחרות,
נגן אשר חוטא לשליחות המופשטת של המוזיקה
והנאמנה למקור (Werktreue) (לטובת מוזיקה
שימושית ונחותה כמוזיקת מארש
האם אתה רואה צועדים כאן? ואם אתה רואה
צועדים האם ברצונך לגרום להם לאבד את זהותם
ולהפוך לקבוצה אחידה הצועדת אלי קרב בלי
להקדיש מחשבה לשם מה והאם יחזרו ממנו
בשלום?

אני שואל, מה הטעם בנגינתו של אדם שמביט
בחשש מעבר לכתפו כאילו היתה נגינתו קשורה
בדרך זו או אחרת בחטא
ואתה ודאי שואל ובצדק מדוע הזמנתי אותך
לבחינה, ובכן לשם שעשוע בדומה לגרפולוג אתגר
הוא עבורי להשוות את ההתרשמויות שלי מהאזנה
לסרט ההקלטה להתרשמות שלי מהמפגש הבלתי
אמצעי עם הדמות המנגנת בזמן אמת
אני מציע לך לשקול האם להמשיך בנגינה או
שמא מוטב לך להזכיר במכונת כתיבה או לחלופין
להפוך לסדר דפוס שאלה טובה!

בכבוד רב, מר למפל
מורה דגול למוזיקה, מחנך מנוסה, מנחה מורים,
פילוסוף ובוהן חד-אוזן

גברת רוברט

גברת רוברט לא יצאה מהעמק עד הגיעה לגיל מאוחר יחסית בשעה שנשלחה ללמוד נגינה בעיר המחוז אך למרות זאת ובלי שהיתה לה היכולת להשוות היא לא אהבה במיוחד את תושבי העמק שהיו בעיניה רדופי אמונות תפלות, רכלנים מקצועיים ובעיקר צרי אופקים מכיוון שלא היה בכפר מורה מתאים לנגינה פנו הוריה, שהיו אז מרובי אמצעים באופן יחסי, למורה פרטי לנגינה שהגיע מן העיר למעשה מדובר היה בסטודנט חסר כול אך מוכשר בנגינה, שלימד אותה בתמורה לקורת גג ולמזון מדי יום ביומו כמו כן, השגיח המורה גם על התרגול וכתנאי לעבודתו היה על המסכן להישבע כי לא יתאהב בתלמידתו וישמור על כבודה אלא שהוא התאהב בה עוד בטרם נשבעה לו אמונים והתחייבה לאהוב אותו לנצח נצחים, ומרוב ייאוש הוא ניסה לתלות את עצמו בשרוכי הנעליים שלה אלא שהם היו מתוצרת ספרדית זולה ונקרעו מיד מפאת כובד משקלו

תקלות היו גם לה, וכבר קרה בקונצרט חגיגי באולם מלא מפה לפה שהגיעה לעוצמה כה גדולה של התרגשות ושל זעקה פנימית עד שהקשת שבידה התעופפה היישר לקהל אומנם לא יצאו עיניו של

איש אך היה מי שנזקק לתפריים למרות הכול נגינת
 התזמורת לא פסקה היות שגברת רוברט המשיכה
 בפריטה עד שהקשת הוחזרה לה, אף כי אחד מנגני
 התזמורת הציע לה את קשתו על הופעתה זו זכתה
 גברת רוברט במחיאות כפיים סוערות ולקריאות הלל
 וניגנה שני הדרנים יותר מהרגיל, וכבר אמרה לעצמה
 שהנה מצאה נוסחה חדשה לזכות בהדרנים נוספים
 מאז אותו יום התאמנה גברת רוברט בזריקת הקשת
 למרחק אבל יותר מכול אהבה לנגן בפני מר רוברט
 שעל אף שטען כי לא ניגן מעולם, זולת כמה שיעורי
 פסנתר בילדותו, היה המאזין הטוב ביותר שלה והיה
 הדבר כקסם בעיניה — כיצד יכולה נגינתה לכשף
 אותו עד כדי כך — והיא החליטה כי מדובר בסימן
 משמים ולמרות שנאתה לאמונות תפלות ולמאגיה
 שחורה חשה צורך להיוועץ עם הקוראת בקפה, והיא
 גמרה אומר להינשא למר רוברט ויהי מה
 עד מהרה הבינה גברת רוברט כי אצל מר רוברט
 רב הנסתר על הגלוי וכי עברו חסום בפניה, והיא
 רצתה לפצח את שתיקתו ממש כשם שהיא מפצחת דף
 תווים דומם ומעוררת לחיים את הסימנים השחורים
 אומנם מר רוברט היה מביא לה את הדואר מדי
 יום ביומו אך היא לא דיברה איתו על דא ועל הא,
 בטח לא עברו, והפגינה את מעט הנימוס ההכרחי כך
 קרה שהפעם הראשונה שבה דיברו דיבורים של ממש
 היתה בשעה שהיתה בביתה ותרגלה בצ'לו באותו
 יום היתה כה מרוכזת בנגינת הסרבנד של ה"סוויטה
 בסי מינור" עד כי לא שמעה את הדפיקה בדלת ברם
 אולם, מר רוברט לא המתין הרבה שכן ממילא נהג

להיכנס לבתיהם של אנשי הכפר ולהסתובב בהם כאילו היו שלו, והוא נכנס לביתה כדי להניח את המכתב על השידה שבכניסה גברת רוברט הופתעה כל כך מנוכחותו בביתה ושילחה את הקשת היישר ממיתרי הצ'לו אל ליבו של מר רוברט שמעד ונפל בעודו מחזיק את המכתב, כצלם המחזיק את מצלמתו לבל תישבר, מחשש שמא יימחקו האותיות מהמכתב בעודו נופל מלמל מר רוברט משהו על כלבים ששמותיהם יוסטוס ומורמנסק, ואחר כך קם לאיטו ואמר בחיוך תוך שהוא מלכסן מבטו, שמכל פרקי הסוויטה של כל הסוויטות בעולם למה להעיף עלי קשת בסרבנד היחיד שיש בו רק קול אחד גברת רוברט הבינה מיד והתחילה לצחוק במבוכה וכיוון שהיה קר באותו יום הזמינה אותו לביתה באופן רשמי, בלי לחקור אותו לפשר מעשיו בביתה, והציעה לו קפה מר רוברט השאיר את אופניו בחוץ ליד המדרגות, ונכנס לביתה כשהוא לבוש במעיל הכבד של הדואר ומתחתיו גופייה בלבד אך בביתה של גברת רוברט היה חם מאוד והוא נאלץ להוריד את המעיל וגברת רוברט חייכה לנוכח הגבר עם הזקן, החבוש בכובע מצחייה, והלבוש בגופייה שעומד לפניה, ומר רוברט לא הבין את פשר חיוכה, ושאל בנימוס האם יש לה משפחה בעיר המחוז ברומזו למכתבים הרבים שהיא מקבלת משם גברת רוברט התרשמה מקולו הנעים והציגה עצמה כצ'לנית וחשבה לעצמה כי הוא יכול היה לחשוב על שאלה מוצלחת יותר, אבל לא שכחה לו את זיהוי הסוויטה, והסיקה מיד שמתחת למדי הדואר ומאחורי הזקן הוא מוזיקאי כמוה

לשאלתו כיצד הגיעה לעמק ענתה כי נולדה במקום למשפחה ותיקה ואלמלא היתה נשלחת ללמוד היה עליה להצטרף לעסק המשפחתי, כלומר לבית החרושת הקטן המייצר ריבות מפירות העמק למעשה, הוסיפה ואמרה, העסק כמעט ונסגר כי אין מי שינהל אותו אחיה נהרגו במלחמה והיא עצמה רוצה לעזוב את העמק שכן אינה סובלת את הכפר ואת בני הכפר ברגע של רפיון מחשבה, כמעט סיפרה לו שלא סלחה לעצמה מעולם על מעשה נורא שעשו היא וחבריה בהיותם ילדים

ומעשה שהיה כך היה, גברת רוברט הילדה וכמה מחבריה הסיעו לראש אחד ההרים שהקיפו את העמק ילדה שלמדה בכיתתם והתניידה על כיסא גלגלים בהגיעם לראש גבעה פקדו עליה לקום ולהתחיל ללכת הילדה לא הבינה מה יש בהרים ובנוף הנפלא הנשקף מהם שאמור לגרום לה לקום מכיסאה ולהתחיל ללכת, וממילא לא היתה מסוגלת לכך אך הילדים האשימו אותה כי אינה רוצה לקום וכי אינה משתדלת די הצורך, והסתדרו סביבה במעגל והצביעו לעברה, וקראו לה בשמות, והיא התחילה לבכות ולבקש רחמים שכן לא היה דבר שרצתה יותר מאשר לקום וללכת ולרוץ ולרקוד

שנים רבות לאחר מכן חזרה גברת רוברט לאותו מקום בדיוק, יחד עם חבריה שבגרו, ועם ילדיהם, וניסתה ללמד אותם, היינו את ילדיהם, דו־רה־מי בעזרת הצ'לו שלה וסיפרה להם על המעשה הנורא וכששאלו אותה מה עליה בגורל אותה ילדה, סיפרה כי בזמן המלחמה היא נעלמה ושמאז היא אינה

רוצה ילדים משל עצמה ובלי משים פרצה בבכי ולא הוסיפה עוד לדבר

מר רוברט חייך ואמר שבגלל קשת מעופפת לא צריך לבכות והיא צחקה מתוך הבכי וחשבה שהוא נחמד ולא היה לה מה להוסיף ומר רוברט שאל מדוע אינה משיבה למכתבים שהיא מקבלת, שכן הכיר את תנועת המכתבים משני הצדדים, והיא הסבירה לו שאין אלה מכתבים אלא דפי תווים לתרגול ואין סיבה להשיב אחרי שתיקה קצרה שאל מר רוברט האם תסכים להמשיך ולתרגל גם בנוכחותו ושמבטיח הוא לא להרעיש ולא לומר דבר ולא למחוא כפיים והסכימה גברת רוברט בתנאי שישב בקצה החדר וכך ישבה גברת רוברט על כיסאה ותרגלה שוב את ה"סוויטה החמישית", ומר רוברט ישב בקצה החדר כפי שהתבקש ובעודה מנגנת שמה לב גברת רוברט כי מגיב הוא לכל צליל ומבע בנגינתה — כשהגבירה את המהירות אמרו פניו אנא האטי, כשאיבדה את הריכוז נמתחו פניו וכשחשבה על קנטטת הקפה לגם מהספל הם אפילו התווכחו ביניהם, ללא מילים, על ענייני צבע והוא נשך את שפתיו אף כי לא ניגנה מורדנט אחד, וגברת רוברט הגיעה למסקנה שמעולם לא היה לה מאזין טוב ממנו אפילו בקונסרבטוריון לשם שעשוע היתה עושה ניסיונות בנגינתה ואף טועה במתכוון על מנת לראות מה תהיה תגובתו, כיצד תשתנה ההבעה שעל פניו, וחשה כי אדם רגיש הוא וטוב לב גם אם הוא דוור בעל זקן עבות וגופייה

המבוגר ממנה בכמה שנים טובות

עם סיום הפרק לגם מר רוברט לגימות אחרונות מהספל, הביט בשעון שעל הקיר וראה כי צהרי היום והתרומם מכיסאו, על דעת עצמו, בלי שביקשה ממנו לקום, ואמר שעליו להיפרד ולשוב לעבודתו שכן לעולם אין לדעת מי ממתין למכתב ולמה יכול לגרום איחור במסירה לאחר שהודה לה על נגינתה והתחיל ללכת לכיוון הדלת, שאל מנין לה הצ'לו והיא ענתה כי זה צ'לו פשוט יחסית שקנה אביה מאותו סטודנט דל אמצעים מר רוברט אמר כי לטעמו מדובר בצ'לו נפלא ויצא לאוויר הקר כדי להמשיך בעבודתו והיא, היינו גברת רוברט, חזרה לתרגל והרהרה איך יקבל מר רוברט את העובדה שאוהבת היא לא רק גברים, ושאלה את עצמה האם כדאי לספר לו

מר רוברט חיכה לרגע שבו תקבל גברת רוברט מכתבים נוספים כדי שתהיה לו סיבה לבקרה, ורק כעבור שנים נודע לה, ממר רוברט עצמו, שהוא חשב אפילו לכתוב לה מכתב מומצא ממעריץ אלמוני רק כדי שיוכל לחזור אל ביתה ולראותה עוד שמעה ממנו גברת רוברט שהוא עצמו המתין לרכבות שהביאו את שקי הדואר והוא עצמו חיפש בתוכם את המעטפה הגדולה והבהירה שעליה התנוסס שמה, והתאכזב כאשר לא הגיעה ונזף בכל מי שעמד סביבו עד שהוא עצמו ננזף על כך שהוא מתעמר בסובבים אותו ללא סיבה

לאחר נישואיהם סיפר לה מר רוברט כי מאז אותה פגישה ראשונה חזר לביתה לא פעם גם ללא מכתב והיה מתיישב מתחת לחלון חדרה ומאזין לה, וכי שמע בנגינתה סיפורים על ילדותה ועל הוריה והניח

שהם כבר אינם בין החיים באחת הפעמים אפילו חשב שהוא שומע אותה משווה בין אופניים לכיסא גלגלים וחשב שזו מחשבה מעניינת שכן לשניהם מושב וזוג גלגלים גדולים, וששמע בנגינתה גם את דעתה על הספר שהיה מונח על השולחן, אך עדיין המעיט בדיבור

באחת הפעמים שביקר אותה בביתה, המשיך

וסיפר, סיפרה לו גברת רוברט על עצמה בנגינתה,

ושאלה אותו לא מעט שאלות שחלקן גרמו לו להסמיק גברת רוברט רצתה שהוא יבוא לבקרה לעיתים תכופות יותר והיתה מבקשת משכנתה, שבעלה הוא חלבן העיזים של הכפר, שתלך לבית הדואר ותשלח עבורה מכתבים לעצמה, וכך החלה לקבל מכתבים מהכפר שבעמק ומר רוברט שמח על כך אם כי לא ירד לשורש העניין, ולא הבין מדוע מקבלת גברת רוברט מעטפות המכילות דפים ריקים, היינו שלא נכתב בהם דבר וכששאלה אותו כעבור כמה פגישות האם יואיל לבוא לארוחת ערב ביום המחרת השיב, בלי לומר מילה, שיבוא בשמחה רק כשקם והתחיל פוסע לכיוון הדלת שאל באיזו שעה, והיו אלו המילים היחידות שנאמרו ביניהם באותו בוקר

בני הזוג רוברט שמחו כי לשניהם יש כלי נגינה בעבודתם, ואמרו שטוב עשה מי שעשה בשעה שבחר קרן מתכתית קטנה לעובדי הדואר ולא צ'לו מגושם והיתה גברת רוברט מנגנת מדי יום את אחת הסוויטות של באך והיה מר רוברט מאזין והיתה קוראת בפניו ומתחת לזקנו אם ניגנה בטעם אם לאו, והאם איבדה

לרגע את חוט המנגינה, ואולי בכלל ניגנה ככה-

ככה בהיות מר רוברט מבוגר ממנה בלא מעט שנים
נהגה לכנות אותו בצחוק בשם פֿ בלו, כפבלו
קזאלס, וביקשה שיקרא לה מרטיטה כשמה של
אשתו של

קזאלס שהיתה צעירה ממנו בחמישים שנה ויותר,
וצ'לנית ראויה בזכות עצמה

וכשבא לבקרה למחרת, בערוב היום, ערכה את
השולחן שבסלון היכן ששנים מאוחר יותר תשאיר לו
את המכתב היחיד שכתבה לו בימי חייה, ופרשה מפה
צבעונית והדליקה נרות והכינה מרק מירקות העמק
ופסטה מסוג חונקי כמרים וקדירה של בשר והיתה זו
הפעם הראשונה שישבו זה מול זה בלי שהיה הצ'לו
חוצץ ביניהם כסינר, והתרשמה גברת רוברט כי רחץ

את גופו והקפיד בלבושו וסירק את שערו וגז את זקנו,

ודיברו על העמק ועל רוחבה של מסילת הרכבת,
וסיפר על הקשיים שהיו לרכבות בזמן המלחמה
שנאלצו לנסוע על מסילות הפסים הרוסיות שכן רוחב
הפסים היה שונה

גברת רוברט סיפרה על אחיה שנהרגו במלחמה ועל
רצונה להתפרסם ברבים כדי שתוכל לעזוב את העמק
לתמיד, ושחלילה לה לעבוד בחווה המשפחתית, וניכר
בדבריה האחרונים שנאמרו בזלזול אפרופו הפסטה
סיפר מר רוברט שגם מרטין לותר, שהיה כומר, חיבר
מנגינות ומזמורים וניגן אף הוא על כלי מיתר גברת
רוברט התפלאה מאוד ושאלה מנין לו הידע, והוא
השיב שקרא זאת באחד המכתבים שהעז לפתוח
בתמורה סיפרה לו גברת רוברט שגם באך כתב קפריצ'יו
לפרדה מאח אהוב, שנסע לחצרו של נסיך לבלי שוב,
והשתמש בחיקוי של קרן דואר כסימן לפרדה

כך מצאו עצמם מר רוברט וגברת רוברט מדברים
 על חשיבות כתיבת הכתובת על המעטפות באופן
 ברור, וידע מר רוברט לספר כי יש התכתבויות
 חשאיות בתוך הכפר ושעליו לנצור את פיו כמעט
 כמו כומר בתא הווידוי אך לא פעם מזדמן לו לקרוא
 מכתבים של זרים ואף לתקן בהם טעויות כתיב, וקרה
 לא פעם שמחק משפטים שלמים שלא היו נכונים
 עובדתית או לחלופין הוסיף משפטים, המלצות
 בעיקר, כמו למשל, כיצד לנהוג בעת מחלה כששאלה
 גברת רוברט כיצד נהיה דוור וממתי סיפר לה כי לפני
 המלחמה עבד בבית ספר שהיה גם פנימייה אלא
 שבית הספר נהרס ומרבית תלמידיו נהרגו בתחילה
 חשב שזו עבודה זמנית נטולת שליחות, אולם לאחר
 היעדרות מהעבודה בעקבות מחלה הבין עד כמה
 עבודתו חשובה לבני הכפר ומה גדול התפקיד שלו
 בחייהם, ומאז החליט לצאת לעבוד בכל מזג אוויר
 יהיה מה שיהיה עוד סיפר כי הוא קם מדי לילה
 כדי לוודא כי מכוניתו מתניעה, והיא צחקה ואמרה
 כי מקווה היא שבנות הזוג שלו סבלניות כלפיו, גם
 הוא צחק אם כי מזה שנים אין לו בנות זוג ורצה מר
 רוברט לשאול אותה איך זה שהיא חיה בגפה שכן
 נראתה לו מלאת חיים אבל נמנע מכל שאלה מיותרת,
 וביקש תוספת מהיין גברת רוברט העריכה אותו על
 כך שהוא אינו חוקר את חייה הפרטיים ואמרה שטוב
 לה לחיות לבדה על אף שלא נשאלה והוסיפה ואמרה
 כי די לה בהידברות עם הקהל ובראיונות לעיתונות,
 ובביתה היא אוהבת שקט מר רוברט כבש את חיוכו
 במפית ותהה האם אכן די לה בכך

גברת רוברט היססה האם כדאי לספר לו על יחסיה עם השכנה שכן זו, היינו השכנה, היתה נשואה לחלבן העיזים ושתייהן רצו לצרף אליהן גבר נוסף ולצפות זו בזו בשעת מעשה והיו נרות הפתילייה שמתחת לסיר מפזרים חום ונועם על פניהם, וגברת רוברט שאלה בליבה מה יגידו בכפר על כך שצירפה למיטתה המשותפת עם אשת החלבן גבר המבוגר ממנה בשנים רבות בדמיונה כבר ראתה כיצד הדוור ושכנתה הטובה מתפלשים במשקה החמוץ הלבנבן

מר רוברט אהב את צחוקה והעריך מאוד את נגינתה, וגברת רוברט חשה כי הנה הוא מביט בה לראשונה כדרך שמביטים הגברים בנשים ומנחשים את גופן שמתחת לבגדים היא לא חדלה לשאול מנין לו ההבנה הכה עמוקה כמאזין ושאלה פעם אחר פעם האם למד לנגן במהלך חייו ופעם אחר פעם היה משיב, בגרסאות מגומגמות כאלה ואחרות, שלמד זמן קצר בהיותו בבית הספר היסודי, אך ספק אם גברת רוברט האמינה לו

לאחר שרוקנו את בקבוק היין שהענבים להכנתו נבצרו בעמק שהיו בו כרמים ושדות, וכשהראה השעון תשע ומחצה התנצל מר רוברט כי עליו לקום מוקדם והודה לגברת רוברט, והיא ליוותה אותו אל הדלת ולא ידעה האם ללחוץ את ידו או להמתין לנשיקה ואולי לקפוץ עליו בצורה כזו או אחרת לכן קדה קידה כמו לאחר קונצרט טוב, ויצא מר רוברט מהבית וצעד על השביל ולאחר שקראה לו בליבה חזר ודפק בדלת והיא פתחה אותה עירומה לגמרי וצחקה באומרה, רציתי שתחזור

מר רוברט עורך תצפית

ומר רוברט נהג לבקר מדי שבוע את אלמנת המלחמה שבעלה נפטר בקרב מנשיכת חמור ולא מפני שאהב את האוכל שהכינה עבורו, אלא מפני היותה אלמנת מלחמה, שכן ברגע שהיתה יוצאת מחדר האוכל ונפנית למטבח נהג מר רוברט לקפוץ ממקומו, לרוץ אל החלון ולהעיף את תוכן הצלחת רחוק ככל שניתן כל זאת מפני שאמר לה, באחת הפעמים הראשונות שביקר בביתה, שמעולם לא אכל תבשיל מיוחד כמו זה שהכינה לכבודו היות שכך, נהגה אלמנת המלחמה להכין לו שוב ושוב את אותו מאכל, וצחק מר רוברט בליבו שכן נכון הדבר, גם אם במשמעות הפוכה, ומעולם לא נתקל בתבשיל כה מיוחד וכך הוא מצא את עצמו זורק את האוכל פעם אחר פעם כי לצער אותה לא חפץ אלמנת המלחמה לא היתה רק אלמנה אלא אישה חולה, ומר רוברט היה מבקר אותה לעיתים מזומנות ומוצא אותה מתדרדרת בבריאותה, וישובה כמעט תמיד מול תמונת בעלה המנוח שצולמה בימים בהם עבד כמלצר באתר נופש בהרים בתמונה נראָה הבעל על משטח החלקה על הקרח כשהוא נעול במחליקיים, לבוש טוקסידו מלצרים ומחזיק בידו מגש ועליו כוסות שמפניה ימים חלפו, עונות השתנו, ואלמנת המלחמה

לא יצאה מביתה ובקושי שינתה את תנוחת ישיבתה למרות סקרנותו לא שאל מר רוברט את האלמנה מנין יש לה מצרכי מזון טריים יחסית ומלאי תרופות כך קרה שבאחד מימי הגשם, כשהוא רכוב על אופניו במסעו לחלוקת הדואר, החליט לעשות מעשה למען אותה אלמנה אף כי לא התבקש, ובלי לשאול הוליך אותה למרפסת הבית המקורה והושיב אותה על כיסא נוח יחסית, ואולי היתה זאת כורסה, ורץ לתוך הבית והביא שמיכה עבה וכיסה אותה והתיישב לידה כעבור כמה דקות של שתיקה נכנס פנימה שוב וניגש למטבח והכין מיץ מצנוניות, בצל ושורש, והיה המיץ חריף מאוד ומטלטל כמעט כמו ויסקי או שנאפס אולם נטול אלכוהול ובריא ביסודו, ומזג כמחצית הספל והביא מגבת קטנה וכרך אותה סביב צווארה כסינר ועזר לה ללגום כפי יכולתה אחר כך נכנס בשלישית לתוך הבית, הפעם הביא מסרק וסירק את שערה ובן רגע נראתה היא הדורה כפי שלא נראתה ימים רבים ושרידים לצעירותה הבליחו בקמטי פניה באותו בוקר ולגמרי במקרה היתה לבושה בבגדים צבעוניים חמים, סוודר בהיר היה מונח על כתפיה ומר רוברט רצה מאוד להקריא לה סיפור ושוב רץ אל הבית ותפס את החוברת הראשונה שנקרתה בדרכו, והיתה החוברת דקה, ושוב יצא למרפסת והתחיל מקריא מהאמצע:

"ניתן לנקות תקליטים מלוכלכים ולהגיע לתוצאות משביעות רצון באמצעות גיגית פלסטיק (יש להקפיד על כך שהגיגית תהיה גדולה יותר מקוטר התקליט),

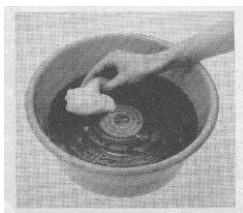
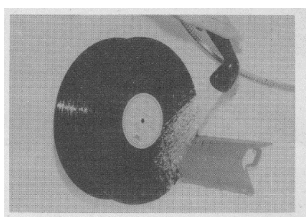
ספוג רחצה, מים וסבון כלים ממלאים את הגיגית
במים קרים "

מר רוברט הביט באלמנה — מחד גיסא נראה
שאינ היא מגלה עניין אך מאידך גיסא הוא לא חש
שהקריאה מפריעה לה לכן המשיך להקריא תוך כדי
שימת דגש על ההטעמות של המילים:

"יש לטפטף לגיגית כמה טיפות מנוזל הכלים,
להכניס את התקליטים בזה אחר זה ולסבן בעדינות "
מר רוברט הפסיק שוב להקריא והביט באלמנה נדמָ
ה לו שהיא נהנית מקולו, מכל מקום זה מה שאמר
לעצמו, ולכן המשיך לא לפני שאחז בידה וליטף
אותה בעדינות

"לאחר הסיבון ניתן לשטוף באמבט בזרם מים
קרים ונטולי אבנית ולהניח לייבוש על מגבת רכה
בחדר נטול אבק כחדר אמבטיה לאחר שהתקליטים
יבשים יש להחזירם לשקית הניילון בלי לגעת בשטח
הפנים של התקליט "

והפנה מר רוברט את החוברת לאלמנה והראה לה
את התמונות:

והאלמנה הסבה אליו את פניה ואמרה שעוברי אורח
דפקו על דלתה והתלוננו שאוכל חם טס מחלון

ביתה ונחת עליהם ולכלך את בגדיהם מר רוברט
 התעלם מדבריה והמשיך להקריא אלא שכעבור עמוד
 התעייפה האלמנה והביטה מסביב, ומר רוברט אמר
 שאחד היתרונות של הזקנה הוא שיש די והותר זמן
 להסתכל מסביב האלמנה לא הגיבה, והוא הצביע על
 עץ שפרחיו סגולים ועל ציפור שפיזזה למרות הגשם
 והפנה את תשומת ליבה לטיפות הגדולות המחליקות
 על העלים ולצבעם העגמומי של השמים יופי יש
 בכל מקום ובכל דבר, אפילו בפח אשפה יש יופי ולא
 רק בענני שקיעה, ובאותו רגע ממש הבטיח לעצמו
 שיבוא יום והוא יצלם פחי אשפה כתרגיל בצילום
 אולי לא ינצל לשם כך סרט צילום שלם אך יקדיש
 לכך לא פחות מעשר תמונות האלמנה שתקה
 הגשם, שהיה אומנם קל, לא פסק לרגע ושיירת
 חלזונות חצתה את השביל המוליך לבית לפתע עלה
 בדעתו שהנוהג להושיב מבוגרים בבתי מרגוע או
 מחלימים בבתי מרפא מול הנוף, במשך שעות, אינו
 מגונה כפי שניתן לחשוב והלוואי והיה לו די זמן
 לשבת כך מול איתני הטבע
 המשקה החרף, המעורר והמחזק שהכין לאלמנה
 הרגיע אותה, והישיבה הנינוחה באוויר הצח כשהיא
 מכוסה היטב בשמיכה, גרמו לה להטות את ראשה
 לאחור ולהביט בעננים שהתחלפו מאפור לכחול לפי
 כיוון הרוח מר רוברט צפה בפניה של האלמנה וראה
 איך הנינוחות מתחלפת בעייפות והנה היא נרדמת
 בפה פתוח האוויר הרענן של יום הגשם שטף את פיה
 ועד לריאות הגיע ונלחם בטחב שבאונה השמאלית

אך לא הצליח לנקות אותו לחלוטין שכן לשם כך נדרשו שעות רבות של עבודה

וראה מר רוברט כי אחיזתה במסעד הכיסא רפתה ואפילו אצבעותיה התיישרו, וחש שהנה קוראת היא בלחישת בשם כלשהו וקירב את אוזנו אל פיה וקם ובדק ונוכח כי השם הוא שמו של בעלה, כפי שהוא מופיע בתחתית התמונה שבחדר הראשי, וחזר למרפסת ורצה ללטף את ראשה אך נרתע ברגע האחרון הוא קיווה כי היא מתייחדת עם בעלה והם מהלכים יד ביד או לוגמים שמפניה בבית קפה מפואר, והוא היטיב את השמיכה וכיסה אותה עד הכתפיים וחזר להביט בנוף שמסביב ובגשם שהמשיך לזרוף והתווה פלגים קטנים בין הבתים

אגב כך נזכר מר רוברט בהקלטה נפלאה שטרם הוקלטה של שירה חילונית שחיבר המלחין גיום דופאי, בקתדרלה של ק' מבריי במאה ה-15 ההקלטה נערכה בכנסייה לא גדולה במיוחד, ביום חורף סוער, וברקע נשמעו הקולות של הזמרים ושל הכלים העדינים שמלווים אותם והעוגב הפורטטיבי, קרי הנייד, כמו גם קולות של רעמים ושל הגשם שניתך במלוא עוזו על הכנסייה וחשב מר רוברט שקולות הרעמים והממטרים היו מן הסתם ליווי שכוח, גם אם לא כתוב, והמאזינים שישבו בבגדים לחים מעט, באפלה היחסית למרות הוויטראז'ים הענקיים, שכן אלה סיננו אור קלוש

מהקתדרלה נדדו מחשבותיו של מר רוברט אל עיסוקו כדוור ואל הימים היפים שהוא והסובבים אותו מבזבזים בשעה שהם עסוקים במלאכתם שכן

את ההצגה הצבעונית ביותר בכפר והמגוונת ביותר ניתן לראות אם מרימים את העיניים במרחק נשמעה פעייתן של העיזים, המקפצות בהרים, והוא רצה לחזור לשיטוטיו בין בתי הכפר, אך מנגד לא רצה להעיר את האלמנה וחשש להשאירה ישובה לבד במרפסת על כן המשיך להביט בנוף וזיהה צורות בעננים ונזכר שהוא וחבריו חיפשו צורות בעננים בילדותם, והוא עצמו ראה את הנולד וראה בענן צריח של טנק שמונח הפוך כחפץ שאין בו ערך, כנראה לאחר שהטנק התפוצץ והצריח הועף, וגם עכשיו ראה צריח הפוך ממש כמו אז, ותפס עצמו מר רוברט על שדמיונו מנתב אותו למראות הקשים שראה בחזית המזרחית, ורצה להסיט את מחשבותיו, ולהיזכר במנגינה שמתאימה לישיבה עם אלמנה מול נוף, ורצה לחבר בין הישארותה של האלמנה בביתה לגשם וחשב על יצירתו של דביסי שנקראת "Jardins sous la pluie" שפירושו גנים בגשם והכוונה לגשם סוער מזה שישבו בו מר רוברט והאלמנה קטע הנגינה שהתנגן בראשו התבסס על שיר ילדים שנקרא "Nous n'irons plus aux bois" שפירושו לא נלך יותר אל היער, ומר רוברט חשב שהוא מתאר את מצבה של האלמנה בגלל התמימות שבה מתאר דביסי את העולם ובשום פנים ואופן לא מתאים לגשם שירד בחזית המזרחית במשך ימים וללא הפסקה, גשם אכזרי נטול יופי ושמח, כי זה בדיוק מה שקיווה למצוא, מנגינה שמתאימה לישיבה עם אלמנה מול נוף, שזה לעצמו שם של יצירה שעוד תיכתב, היינו ישיבה עם אלמנה מול נוף

בראשו חלפה גם סערת הגשם ב"ארבע העונות"
של ויואלדי, אבל המחשבה על כך ביישה אותו
בסופו של דבר, ומפני שהתקליט של דביסי לא היה
בהישג ידו, שר לה שיר על שירת הציפורים שלמד
בעברו, שירו של העפרוני, ואף כי הכיר רק מילים
ספורות התחיל לשיר:

Réveillez vous, coeurs endormis Le dieu d'amour
vous sonne

שפירושו כפי שזכר הנו פחות או יותר —
התעוררו לבבות רדומים, אלוהי האהבה מצלצל
עבורכם בפעמון
לאחר שחזר על השיר כמה וכמה פעמים ולאחר
שרקע ברגליו פקחה האלמנה את עיניה והוא הוליך
אותה לחדרה והושיב אותה במקומה, מול תמונתו של
בעלה המת, והתכוון לצאת מהחדר, אך היא קראה לו
ואמרה לו משהו שהוא לא ממש הבין על אודות חמור
وهוא חשב שהזקנה היא נקמתם של המכוערים

הקלטה

ומר רוברט לא הכיר את מר עכבר שכן למר עכבר כמעט ולא הגיעו מכתבים והוא גם לא הרבה לשלוח מכתבים למעט כל מה שקשור בענייני מיסים מר רוברט גם לא נהג לרכל עליו, וכמוהו יושבי העמק כולו זולת אולי שכנותיו הטרחניות שריכלו עליו במסווה של דאגה לכן, כאשר פגש מר רוברט את מר עכבר אוהז במכתב, במבואת המגדל בן החמש קומות, התעוררה סקרנותו מניסיונו ידע שמכתבים אינם נשלחים סתם כך, על אחת כמה וכמה אם מחכה השולח או המקבל בפתח הבית לבואו של הדוור וכך, בעודו אוהז את המכתב ביד ימינו, בטרם לקח את המכתב מידו של מר עכבר, ביקש מר רוברט את רשותו של מר עכבר ושאל למי מיועד המכתב, לאן, ולשם מה מר עכבר היסס לרגע וענה בלחישתה, בהופכו את רוברט שותף לסוד, כי המכתב אמור להישלח ללוטציה שכן מר עכבר מבקש להירשם לתחרות נגינה במקלדת, והוסיף ואמר מר עכבר כי המכתב מיועד למר למפל הידוע כצייד כישרונות וכמבצע מהחשובים בזמננו והיו אלו המילים הראשונות ששמע מר רוברט ממר עכבר כיוון שכך גברה סקרנותו של מר רוברט והוא השתוקק לשמוע את נגינתו של מר עכבר ורצה מאוד לדעת איך הוא מגן בהשוואה אליו והתעצב על כך

שהוא עצמו לא יוכל להשתתף בתחרות שכן חושש
הוא להיחשף שמא יהיה מי שיזהה את נגינתו ויזכר
ביצירות שהקליט לרדיו לפני המלחמה
מר רוברט בעצמו יכול היה לזהות, אף בחושך
מוחלט, את נגינתם של פסנתרנים בני תקופתו כמו
למשל גלן גולד או מריה יודינה והוא לקח את המכתב
ביד רועדת ונזכר כי בהיותו תלמיד סיים את השנה
הראשונה בהצטיינות, אך בקשתו למלגה נשארה
בטעות על השולחן במזכירות, טעות שבגללה נאלץ
לנגן שנה נוספת בברים כדי להתפרנס לאחר שקיבל
לידיו את המכתב תחב אותו מר רוברט, לנגד עיניו
המשתאות של מר עכבר, לתא שהיה מיועד לכריך
ולשתייה, אבזם את התרמיל בשני צידיו, טפח עליו
קלות ואמר שהמכתב נמצא בידיים טובות
לעת ערב, חזר לביתו וחיכה לרגע שבו גברת
רוברט תשכב לישון והוא יצא את הבית כמדי לילה
וייכנס למכוניתו אלא שהפעם לקח איתו מר רוברט
את המכתב של מר עכבר שנשאר בתרמיל ולא הועבר
למשלוח הוא התניע את המכונית, ופתח את המעטפה
בזהירות ליד צינור המפלט, כפי שראה בסרטי מרגלים,
והוציא את המכתב שנכתב בזו הלשון:

דגימה מוזיקלית

למורה הדגול מר למפל אשר מקום מושבו

בלוטציה

בהכנעה, מר עכבר

קומה חמישית במגדל בן חמש קומות

בעמק בין כרמים ושדות

למר למפל, המורה רב החסד,

לך מר למפל מוקדשת הקלטה זו אשר לא פחות
מנסמכת על ניסיון חייך ועל הידע שהנחלת
לתלמידך במהלך השנים עדיין נזכר אני בחיך,
וגלי חום מתפשטים בבית החזה שלי, איך במהלך
ביקורי האחרון בלוטציה ניגנת בצ'מבלו בפני נגנים
ארציים שכמותי, והדגמת רעיונות חדשים ונושאים
לנגינה והקשית על תלמידך ללא רחם אני נזכר
שציווית עלינו להרחיב את אופקינו ולנסות ולנגן
יצירות נשכחות ולהפגין שליטה גם ללא כל הכנה
מוקדמת

התגייסתי למשימה מיד, אך חלף זמן רב עד
שהצלחתי ליישם את משנתך המלומדת אשר
מאירה כזרקור את דרכינו — לא רק במוזיקה אלא
גם בפילוסופיה, בחינוך, בלימוד שפות ובמה לא
אשר על כן, מעז אני לבקש ממך להקדיש מעט
מזמנך ולהאזין לסרט ההקלטה המצורף אשר בו
צרובות שתי יצירות: "המחסומים הנפלאים"

מאת פרנסואה קופֶרְן, קרי "Les Barricades
mystérieuses" ו"שלושת הידיים" מאת ז'אן-
פיליפ ראמו, קרי "Les Trois Mains" שכן טרם
החלטתי איזו מהן תיטיב להאדיר את שמך במבחן
הנגינה, ובאיזו מהן ניתן לזהות מקצת נצנוצי
האור שבכוחם לרמז על אשר הנחלת לנו הנגנים,
בני דורי, המייחלים להיקרא תלמידים שלך בפניך

ושלא בפניך

בהכנעה, תלמידך, משרתך, נושא כליך, מר עכבר

מר רוברט הרחיק את המכתב מעיניו וכמעט ונשנק שכן ברור היה לו שמכתבו של באך לפרידריך הגדול, הקדשתו למנחה המוזיקלית, הוא זה ששימש כמקור השראה למר עכבר וכך עברו רגשותיו כלפי מר עכבר מדחייה לרחמים וחוזר חלילה, ואליהם נלווה גם כעס על ניסיונו העלוב והשקוף לחקות את באך

אך בסתר ליבו חשב מר רוברט שגם מכתבו של באך, המקדים כהקדשה את המנחה המוזיקלית, זה ששלח לפרידריך הגדול מלך פרוסיה, נגוע בלא מעט חנופה עקב כישלונו בהלחנת פוגה בת שישה קולות, "בו במקום", לפי בקשתו של המלך ולפי נושא מוזיקלי שהוא חיבר היה זה חוסר יכולתו של באך — לומר למלך שלא ניתן לכתוב פוגה בת שישה קולות על כל נושא — שהכעיס את רוברט יותר מכול

נוסף למכתב היה בתוך המעטפה סליל הקלטה קטן, מהסוג שהיה נפוץ במכשירי הקלטה ביתיים, ומר רוברט הכניס את סרט ההקלטה לכיסו וקיפל את המכתב לפי קווי הקיפול והניח אותו בעדינות במעטפה וחזר לביתו בלי לעורר כל חשד היות שגברת רוברט היתה מתורגלת ביציאותיו הליליות למטרות הנעת המכונית ובאותו לילה שקע מר רוברט בשינה עמוקה וחלם על שבעה סלילים העולים מהנהרות הקפואים שבחזית המזרחית ושאל את עצמו, בחלום, מתי יוכל להאזין לסליל ההקלטה שבכיסו הוא לא הכיר את היצירה הראשונה לפי שמה, ואת סרט ההקלטה יוכל לשמוע רק בבית שבקצה הכפר היכן שיש, למיטב זיכרונו, טיפרקורדר, שכן פסל את האפשרות להאזין לה בביתו של מר עכבר מחשש פן ילשינו השכנים

למר עכבר שזר מסתובב בביתו ומאזין למוזיקה, קל
 וחומר בביתה של גברת רוברט שהיה גם ביתו
 למחרת, באמצע יום העבודה, הגיע לבית המדובר
 ונעמד מול הטייפרקורדר והשחיל את הסרט וקבע את
 המהירות של התקדמות הסליל והתחיל להאזין אלא
 שכל שומעו תצילנה שתי אוזניו והצטלצלו אוזניו
 וחשכו עיניו שכן בניגוד למנגינה שאמורה להישמע
 כמקשה אחת היה זה רצף מגומגם של צלילים שהזכיר
 במשהו נקישות של מכונת כתיבה, או נכון יותר את
 תותחי הנ"מ שנשמעים בהקלטה הידועה של 1 נד ה ל נדוֹבֶּ
 קָ קָה או את המיית התופים בשבטים הפראיים
 שבמברנה שבג'בון אוזניו של מר רוברט אמרו לו שלא
 רק התווים אינם נכונים ואין שימת לב לסולם
 ולרגיסטרים, אלא שהקצב משתנה כך שהוא מבטל
 כל קצב לרגעים תהה שמא מר עכבר חירש גמור או
 שאולי ניגן בחושך ומי יודע, יכול להיות שאצבעותיו
 שבורות או שהוא מנגן באמצעות כפות הרגליים
 הנגינה היתה כה צורמת והוא רצה למחוק אותה
 פשוטו כמשמעו אלמלא היה הקיר בנוי מעץ היה
 חשש לסדקים — כה נוראה היתה הנגינה, וריחם
 מר רוברט על מכשיר ההקלטה וחשש שהפיוז יישרף
 ומחשבות שונות ומשונות עלו בדעתו כך למשל
 חשב על מתחרה נוסף שהחליף את מיתרי הפסנתר
 באישון לילה ואף חשד שמא הונח דף התווים
 במהופך, כפי שמרומז אצל באך ב"פסנתר המושווה",
 והחליט לבדוק האם השחיל נכון את סרט ההקלטה
 והאם כיוון נכונה את המהירות, אלא שבבדיקה חוזרת
 הכול נמצא תקין מבוכה מעורבת ברחמים מילאה את

ליבו של מר רוברט ובכל זאת הקשיב לקטע הנגינה הראשון עד סופו בעודו מגלגל אפשרויות נוספות ההאזנה לנגינתו הנוראה והאיומה של מר עכבר הזכירה לרוברט את זעקות השבר של השבויים הרוסים בזמן שערך בהם תצפיות רפואיות, ובו ברגע הבין כי נקרתה בפניו ההזדמנות, וגמלה בליבו ההחלטה לתקן במשהו את הזוועות שעולל לאותם שבויים רוסים, מחשבה מופרכת שיופיה בצידה מר רוברט קיווה לפתע כי יש באפשרותו להשאיר אחריו משהו שייטיב עם העולם ואולי אף ישפר אותו, אך בעיקר ראה בכך הזדמנות להעמיד במבחן את יכולתו ולשלוח למר למפל את אותם קטעים בנגינתו שלו, היינו של מר רוברט

אך עד מהרה הבין כי לא פשוטה תהיה המלאכה שכן יהיה עליו להשיג את התווים מביתו של מר עכבר ולנייד את מכשיר ההקלטה לבית שיש בו כלי מקלדת כלשהו — פסנתר או צ'מבלו או אפילו קלאויקורד — אך עם ההבנה באה גם החלטה ומר רוברט ראה בכך אתגר והחליט לצאת למשימה, מה גם שהמחשבה שישב לילה אחד במכוניתו ויקשיב לנגינתו שלהבה אותו

באותו לילה התקשה לישון וחשב על שבעה סלילי הקלטה הקופאים במי הנהרות הקרים שבחזית הרוסית, והיה עסוק בתכנונים שעיקרם איסוף וכינוס של התווים של מכשיר ההקלטה ושל כלי הנגינה במקום אחד אף כי מעולם לא היה בביתו של מר עכבר הניח כי ימצא את התווים בסביבת הפסנתר, והבין שלא יוכל לנגן בביתו של מר עכבר שכן השכנים

יחושו מיד בהבדל ברמת הנגינה, אם ניתן בכלל לכנות את הדפיקות של מר עכבר נגינה, וככל שחשב יותר על תוכניתו כך היה יותר מרוצה מעצמו וחשב שהנה הוא סולל את דרכו של מר עכבר לתהילה, ואולי ימצא בכך נחמה פורתא על כל אשר עולל בתצפיות שערך על השבויים הרוסים האומללים לא נסתרה ממנו גם האפשרות שהוא עצמו יצא נשכר מכך אישית שכן יזכה לתהילה מסוימת ולהנצחת נגינתו בהיותו נגן הצללים של מר עכבר אם אי־פעם ישדרו ברדיו את נגינתו יראה בכך תיקון על מעשיו, אבל למה בעצם?! על כך התקשה להשיב אולי מפני שהעולם כולו ייווכח כי אינו אכזר כפי שנדמה וכי ניחן בנפש אמן רגישה

ביום החופשי הראשון שלו, ובאין מוצא אחר, ארז מר רוברט את הטייפרקורדר הנייד של גברת רוברט בתרמיל הדוורים וצעד למגדל בן החמש קומות בהתקרבו למגדל, התיישב על ספסל בקרבת מקום, וחיכה לרגע שבו יצא מר עכבר מביתו לטיול הבוקר עם קודה ברגע שבו ראה את מר עכבר וקודה יוצאים מפתח הבניין עלה מר רוברט במדרגות, בעודו לוחש תפילות שליקט ולחשים ששמע, והתחנן בפני מי שלא יהיה כי לא יפגוש מי משכנותיו הטרחניות של מר עכבר התחינות והלחשים הועילו, השכנות לא פתחו את הדלתות ומר רוברט טיפס במדרגות לקומה החמישית ונכנס לביתו של מר עכבר ללא קושי ריח של עזובה קידם את פניו

אך בלי לאבד שנייה הוא ניגש אל הפסנתר

והחל לחפש את התווים של היצירות המדוברות

ידיו פשפשו בין עשרות ספרי תווים, ביניהם כאלה שהודפסו בהם יצירות מורכבות למדי, ולרגע חשב שאולי נשוי מר עכבר לגברת עכברה וכי היא זאת המיטיבה לנגן, שהרי מר עכבר אינו מסוגל לנגן נכונה ולו תיבה אחת תחילה מצא את היצירה של ראמו ואחר כך את זו של קופרן, והתלבט אם לקחת את שני ספרי התווים או לתלוש רק את הדפים הנחוצים והחליט כי ייקח עימו את הספרים, בלי לפגוע בהם,

וישיבם למר עכבר בהקדם אף כי נמנע לנקוב בזמן עם ספרי התווים בילקוטו, לצד מכשיר ההקלטה, החל לרדת במדרגות בצאתו מהבניין שמע את מר עכבר סופר קצב בקול רם: טה־פה טה־פה והוא בירכו לשלום, והמשיך לצעוד לכיוון הבית שבקצה הכפר שהיה ריק בדרך כלל בשעות היום ושהיה בו פסנתר מר רוברט הכיר היטב את הבית שכן נהג לתרגל בו מפעם לפעם, והוא חיבר את מכשיר ההקלטה לחשמל והניחו בסמיכות לפסנתר, והשחיל את סליל ההקלטה בחריץ הגלגל וליפף אותו והחל לנגן את היצירה הראשונה שלא היתה קלה כלל וכלל על התווים היו רשומות הערות, שנרשמו כנראה על ידי מר עכבר ושהיו לא מובנות ולא קשורות לעניין, ונראו כמו סימנים משטיחי בוץ אפריקאיים או כמו ציטוטים משובשים משירה סופית כעבור כמה ניסיונות החל מר רוברט להיות מרוצה מנגינתו, שכן נוסף להיותה מנוגנת נכון הוא חש גם שמבין הוא את הזרימה של היצירה ואת מה שהיא רוצה להביע, והוא הכין שלוש הקלטות מדויקות מכל יצירה שנבדלו זו מזו באופי

ובקצב והחליט לבחור מאוחר יותר את המתאימה ביותר

עם חזרתו לביתו הניח את הטייפרקורדר במקומו ואת ספרי התווים שלקח ממר עכבר הניח בין ספרי התווים של גברת רוברט, וחש כי עשה מעשה טוב ועבודה ראויה וכל שנשאר הוא לבחור את ההקלטה הטובה ביותר ולצרפה למכתבו של מר עכבר ולשלחה למר למפל ויהיה זה אשר יהיה

וגם באותו ערב חזר מר רוברט לביתו בדרך הארוכה שכן נמנע מלעבור ליד המגדל בן החמש קומות שבו גר מר עכבר ושממנו, היינו מהחלון רחב הידיים שבקומה החמישית הפונה אל העמק, קפץ מר עכבר אל מותו מר רוברט רכב על אופניו בקרבת מקום בזמן שמר עכבר קפץ אל מותו, ואף ראה את הנפילה עצמה וכל גופו הזדעזע ואופניו נרעדו למשמע החבטה וריסוק העצמות הוא גם ראה את ההתקהלות המיידית סביב גופתו של מר עכבר, את חוסר האונים, ולא עצר את רכיבתו ולא התערב ולא חש לעזרה אף כי היה ביכולתו לעשות זאת טוב מאחרים ואולי דווקא משום כך, שכן מר רוברט ידע כי זולת איסוף הגופה והובלתה לחדר המתים אין דבר שניתן לעשותו וכשהגיע לביתו החנה את המכונית בסמוך לדלת הכניסה על מנת שלא להחליק בצאתו באמצע הלילה, בחושך מוחלט, כדי להתניע את המכונית

בעודו נועל נעלי בית דימה שרואה הוא, מבעד לחלון, את מפלסת השלג חונה מול חזית הבית אך לא ייחס לכך כל חשיבות, וכבר התענג בנפשו על ארוחת הערב של יום שלישי — צלי בשר שהוא אוהב במיוחד ושאשתו מיטיבה להכין וכה אהב מר

רוברט את הצלי עד כי מרוב התרגשות נהג לסיים את עבודתו מוקדם מהרגיל, והיה יושב על ספסל בקצה הכפר וממתין שתגיע השעה המתאימה לחזור לביתו, שעה שכינה שעת הצלי באותו ערב הדלת היתה אומנם סגורה אך לא נעולה כבדרך כלל, והרי היה ידוע לו כי גברת רוברט פחדה מרוחות החורף הרעות, בעיקר באמצע השבוע, אך מר רוברט לא אמר נואש וקרא לאשתו שוב ושוב, ושוב ושוב לא נענה

הבית היה אפל יחסית ואפילו מקלט הרדיו, שאשתו נהגה להפעיל בטרם שובו הביתה על מנת שיתחממו השפופרות, היה כבוי גם ריח הצלי היה כבוי, אולי מפני שלא היה צלי, והריחות היחידים שמילאו את הבית היו הריח של הקיר שספג לחות ועובש במשך החורף וריחה הלא מפויס של קודה מר רוברט התיישב אל השולחן שבמטבח ושיחק עם זקנו וניסה להבין היכן לכל הרוחות יכולה אשתו להיות בשעה זו, המכונה גם שעת הצלי, והאם יש לחשוש לשלומה קודם שהתיישב ראה על המכתבה, שבקצה המטבח, מעטפה לבנה וּמְ כַל בעל גוון מתכתי, שדמה במשהו לתרמוסים הצבאיים מימי המלחמה, אלא שמר רוברט היה רגיל לראות מכתבים פזורים מסביבו ולא נתן על כך את הדעת חלפו דקות ארוכות עד שנוכח כי הבית השקט מעיד על כך שאשתו אינה מצויה בו

מר רוברט ניסה להיזכר מתי חזר הביתה מעבודתו ולא מצא בו את אשתו, אך מקרה כזה לא עלה בזיכרונו ולו אחד עם שובו הביתה היתה זו תמיד אשתו, לא

קודה, שחדלה מעיסוקיה וניגשה לקראתו וקיבלה את פניו בחיוך

הבית היה שקט מאוד ולא נשמעו בו הרוש המנשבת או רשרוש העלים ולרגע נדמך ה לו שהוא נמצא בצוללת שכיבתה את מנועה וכל אנשי הצוות עוצרים את נשימתם על מנת שלא ייקלטו על ידי הסונר של האויב ששט מעליהם מר רוברט הביט סביבו ונראה לו שהמנורה, המונחת על השידה, חדשה והוא לא הצליח להיזכר איך נראתה זו שהיתה מונחת שם לפניו לרגע נדמה לו שהיא מתנדנדת מעט והוא צחק בליבו ושאל בליבו האומנם מרחפת ספינה מעל הבית, ורק כעבור רבע שעה לפחות נקלט בתודעתו שמעטפה כה צחורה לא נראתה בביתו מעולם ושהיא אינה שייכת למקום מר רוברט התלבט האם לקום ולברר מה פשר המעטפה או לצאת מהבית ולחפש את אשתו שמא נקלעה למצוקה כלשהי

לבסוף קם מר רוברט וניגש אל המכתבה ובחן את התרמוס הישן, שעל טיבו לא עמד במבט ראשון ושנראה לא שייך לזמנו, כעודפים מציד צבאי שכמותם לא ראה שנים רבות הוא הושיט יד אל המעטפה והפך אותה כדי לקרוא את כתובת השולח, אך לא נראתה כתובת אחר כך הפך אותה לפנים ועיניו נדדו אל הבול, אך לא נמצא בול גם כתובת הנמען היתה חסרה ורק שתי מילים היו כתובות בכתב ידה של אשתו: למר ואלכה, אהובי במבט שני הבחין מר רוברט שהמעטפה אינה מודבקת וציין בליבו כי מדובר ברשלנות שכן המכתב יכול היה ליפול בכל רגע, וכבר ראה אלפי מעטפות נטולות מכתב במהלך

השנים, וכבר קרא לא מעט מכתבים ללא מעטפה
והמעטפות הריקות כמו המכתבים העירומים נראו לו
כמו ילדי הפליטים הנזרקים ממקום למקום
עם המכתב בידו חזר מר רוברט אל השולחן
והוציא בזהירות מהמעטפה הצחורה מכתב שאף
הוא, ללא כל ספק, כתוב בכתב ידה של אשתו, אך
מסודר ומוקפד שלא כרגיל היטב הכיר את כתב
ידה מדפי התווים, מההערות שהיתה כותבת עליהם
ומהשרבוטים שהוציאו את מר רוברט מדעתו שכן
לאמונתו יש בדפי התווים בכלל ובשש הסוויטות של
באך בפרט משהו מכתבי הקודש מר רוברט הבין כי
המכתב מיועד אליו ועדיין לא ראה בכך משהו חריג
או מבשר רעות והוא התחיל לקרוא:

למר ואלכה היקר, כן היקר

צר לי ואלכה היקר שכן באמת איני רוצה לצער
אותך אך בעוד כמה שורות תבין שאני עוזבת אותך,
ובעצם עוזבת את הבית והעמק והכפר העלובים,
ואת האנשים הקטנים שגרים בו ונוסעת לארץ
רחוקה עם המאהב שלי, כן, יש לי מאהב בשנים
האחרונות — מאהב שאותו איני אוהבת כלל —
מאהב המוכר לכולם כנהג של מפלסת השלג,
ואנחנו עוזבים יחד שכן מאסתי במקום הזה, בנופיו,
ביושביו ובראשו ובראשונה כך מר ואלכה היקר אין
זה אומר שאני לא אוהבת אותך, אבל אתה מסתובב
בבית, וגם מחוץ לבית, כאילו אתה מסתיר ממני
משהו, כאילו יש לך סודות שאינך רוצה לגלות

מעולם לא שאלתי אותך על עברך ולא דרשתי הסבר לסירובך לדבר עליו, שכן כיבדתי את רצונך להשאיר את עברך חתום מאחור, אבל למען האמת גם בתור בן זוג אתה לא משהו מאזין תמיד למנגינות שברדיו ולא לדברי, לא מקשיב לי כלל אני יודעת, פיתחת יכולת להנהן ברגעים הנכונים, אבל לרדיו אתה מרותק כולך כאילו אתה מחכה לאיזה שדר מוצפן כפי ששידרו בזמן המלחמה אולי אתה ממתין לשדר מוכמן שיבשר לך שהמלחמה הפרטית שלך, מר ואלכה (או כפי שמתברר מר רוברט) יקר, הסתיימה ועד שיגיע שדר כזה, שלא יגיע לעולם, אתה מסתגר בחשאויות של מרגל

נניח לרגע שאני יכולה להסתדר עם החשאויות הזאת, אך חיי נזירות אלה לא החיים שאני מאחלת לעצמי כשאתה מכבה את הרדיו סוף כל סוף ונמצא רק איתי, אתה נוגע בי כמו רופא המבצע החייאה, לוחש באוזני: אני אוהב אותך, מנשק פעמיים, מלטף לי את החזה חמש פעמים וחוזר חלילה עד הרגע שבו אתה מחליט שהגיע הזמן שנתאחד התרגולת הזאת ממש לא נעימה לי ולחלוטין לא אינטימית למעשה היא נלעגת ומעוררת גועל ורחמים בו זמנית דווקא עם נהג המפלסת, שלא מגיע לקרסוליים שלך בתבונתו ובטוב ליבו, אני נהנית כמו שלא נהניתי מעולם

אתה אומנם בן זוג ישר והגון אבל ממש בלתי נסבל אפילו ילדי הכפר צוחקים עליך מאחורי גבך בשעה שאתה עובר על פניהם באופניים עם הזקן

הארוך שלך והמגבעת של עובדי הדואר והתיק שמצוירת עליו קרן דואר, וקוראים לך המפוזר מהבזאר שכן בגדיך בלויים כאילו נרכשו בדוכן עלוב בבזאר הנודד המגיע אלינו פעמיים בשנה אחדים מתושבי הכפר אף נשבעו ששמעו אותך מנגן מנגינות מוזרות בפסנתר ועוד בבתים של זרים,

והנורא מכל אלה הן היציאות שלך בלילה למכונית אני רואה אותך דרך חלון חדר השינה ישוב ליד ההגה, לאור המנורה הקטנה והכחולה של הרדיו, משעין את הראש לאחור ומנצח על המוזיקה כמו ברונו ואלטר ולא כמו דוור שעולמו קטן כגודלו של בול אני מקנאה ברדיו הקטן שיש לך במכונית שמוציא ממך את מיטב הרגשות שלך באופן שאני רק יכולה לחלום עליו מעולם לא הבנתי איך אתה מצליח לזהות כל טעות או חוסר כנות בנגינה שלי שהרי אחרי הכול אתה דוור, ובכלל בכל מה שקשור בך תמיד היתה לי הרגשה שרוב הנסתר על הגלוי מאז ומעולם היית חידה בעיני, חידה מושכת ודוחה בו זמנית ודווקא החידתיות היא זו שכבשה אותי כשהכרנו, שכן רבים אומנם התפעלו מהנגינה שלי אבל בעצם חמדו אותי ורצו להעמיד את גופם ביני לצ'לו, אבל רק אתה הבנת ממש את נגינתי מצד אחד, והכחשת כל הבנה מצד שני היום אני יודעת שאינך דוור מבטן ומלידה, יש בעברך לימודי פסנתר ואפילו שירת במלחמה כרופא צבאי שימחת אותי מאוד עם הצ'לו שקניתי לי במתנה, איזה צליל נפלא יש לו, וניגנתי בו מאז בכל יום, ותמיד השתדלתי לנגן בפניך כי עבורך צלילי

הסוויטות של באך התפזרו בבית וקידשו אותו ממש כמו הקטורת שמפזרים בהיכל אגב, טרם הבנתי למה אתה נמנע מלעבור ליד הבית בן החמש קומות שבעמק שהרי אהבת לרכוב בשביל היורד אליו עד שמר עכבר, שהיה תימהוני לכל הדעות, איבד את עצמו לדעת בגלל אהבה נכזבת לחתולה שגרה במגדל, כך אומרים

היו לנו שעות יפות וזיכרונות שאיש לא יוכל לקחת מאיתנו, כמו למשל באותו יום שיצאנו עם אוהל קטן להרים, רק שנינו, ורצנו הנה והנה כמו איילות ושתינו מים מהפלגים הזכים והבטחנו הבטחות בעודנו מביטים לשמים או ביום הולדת, כשהבאת לי את קופסת התקליטים, סובבי השבעים ושמונה, של קזאלס והורשובסקי כשהם מגנים את "אופוס 69" ו"אופוס 102" של בטהובן חשבתי שאוכל לחיות לצידך עוד שנים רבות, עד יום מותי למעשה, גם אם אני ישנה פה ושם עם נהג המפלסת שמפלס מדרכי את השעמום בהתנהגותו החזירית השלמתי עם מגרעותיך אלא שלפני כמה ימים דפק בדלת אחד מעובדי הדואר ומסר לי את התרמוס, שמונח כרגע על המכתבה, ובו מכתב שכתבת לעצמך כנראה לפני שנים רבות ושכחת ממנו לגמרי

מאז שקראתי את מה שכתבת אני מרגישה שאיני יכולה לחיות איתך דקה נוספת מר ואלכה יקר שלי, ושביטנו התמלא ברוחות שגם פרסה של סוס מרוץ ואלף סוויטות של באך לא יסלקו קשה לי להאמין שישנתי לצידך כל השנים ושעשיתי איתך אהבה

כמעט בכל יום, אם ניתן לקרוא לכך אהבה, ולכן אני עוזבת אותך ואם אינך זוכר באיזה ממעלליך מדובר, ומה גורם לי לזרוק אותך לכל הרוחות — אתה מוזמן לקרוא את מה שכינית בשפתך שלך — תצפיות אני משאירה לך את ביתנו ואת הצ'לו הנפלא שחשבת שקנית עבורי, אך התברר לי שהוא גנוב גנוב!!! ואני לוקחת את כל החסכוניות שלנו — תקרא לזה דמי שתיקה אם תרצה, או פיצויים, כי אין בכוונתי לחשוף את עברך לאיש שהרי ממילא לא יאמינו לי,

מה גם שאני אוהבת אותך אם מאיזושהי סיבה תרצה את מפלסת השלג לעצמך הרי היא שלך ולידיעתך, בעל המפלסת הוא לא יותר מסתם בהמה ולשנינו אין כוונה לחזור, לא יחד ולא לחוד אנחנו נוסעים לארץ חמה ושמשית ונעשה הכול כדי לפצות אותי על האהבה המתוכננת שכפית עלי, ונעשה אהבה בכל מקום אפשרי אבל לפני הכול אני מתכננת לישון לילה שלם ברציפות בלי שאיש יצא להתניע את הרכב, ולשבת בו שעות על גבי שעות ולהאזין למוזיקה בהתעלות מעצבנת אפשר לחשוב שאתה נמצא במקדש בשעה שאתה מקשיב דבר נוסף שאני מתעדת לעשות הוא לשכב עם נהג המפלסת, שגופו חם ומעלה אדים ממש, כשאני מעליו ומתחתיו ובכל צורה מיסיונרית, חילונית, קתולית, קלוויניסטית או לותראנית ובכל אחד מחדרי הבית שנגור בו כולל במרתף ובעליית הגג, ומעל ומתחת לכל שולחן וכיסא ואפילו בארון שמתחת

למדרגות, אם יהיה לנו כזה, ובשירותים של הרכבת שלוקחת אותנו מכאן, ואפילו בארגז קבורה עם שמונה ידיות, ובמחסן הפחם ובאמבט שצפים בו פרחי נוי ובאורווה, בעודי רכובה על איש מפלסת השלג כשכובע בוקרים על ראשי ומגפיים עם דורבנות לרגלי, ואדים עולים מנחיריו וקרציות מרקדות על צווארו, וגופו עירום כביום היוולדו, ולרגליו פרסות ובפיו ריח של חציר, והכול כפיצוי על שנות השיממון שהיו לי במחיצתך ועל הריקנות שלך שהצליחה לרוקן גם אותי

וכאן עצר מר רוברט את קריאת המכתב מה גם שהדמעות שירדו מעיניו הרטיבו את הנייר והדיו שהתפשט דמה לכתמי העובש שעל הקיר קודה נעמדה לידו והניחה את ראשה על רגלו כאומרת, אני כאן לנחם אותך והוא הניח את ידו על ראשה אך לא ליטף את אוזניה כפי שעשה בדרך כלל והיה המכתב ארוך וכתוב בכתב צפוף ודחוס וללא תיקונים, והתפרש על פני דפים רבים שמר רוברט סירב להמשיך ולקרוא אותם וחשב מר רוברט כי אשתו, אם עדיין ניתן לקרוא לה כך, הגזימה בעוינות שהפגינה כלפיו וכי אחרי הכול אהב הוא אותה ואף העריץ אותה לעיתים וניסה להנעים לה את החיים ככל יכולתו והיו להם עוד כמה ימים יפים, לא רק אלה שהיא כותבת עליהם, כמו למשל היום שבו הפתיעה אותו במסלול החלוקה שלו ועמדה לצד הדרך עם סלסילה מלאה בכל טוב מר רוברט ביטל אז את יום העבודה והרכיב אותה על

אופניו והם נסעו מחוץ לכפר וחנו לצד הנחל האיתן, היכן שהתחנה הישנה בעלת גלגל הכפות הגדול מסתובבת בכוח המים גברת רוברט פרשה שמיכה והניחה עליה את הסלסילה והם אכלו את המטעמים שהיא הכינה ואילו הוא עצמו אחז בתרמיל הדואר ונשף כלפי קרן הדואר, הרקומה עליו, וניגן את כל הפרק הראשון של ה"סרנדה לקרן ולטנור" של ב. ריטן, בלי לשים לב שמגלה הוא יכולות שירה וקצב שאינן אופייניות לדוור מצוי, ובלי לתת את דעתו על כך שרק מי שהיה בקרבת שבויים אנגלים יכול היה להכיר את הסרנדה שנכתבה כדי להנעים את זמנם של הטייסים האנגלים טרם צאתם למשימותיהם

גברת רוברט לא שאלה אותו מנין הוא מכיר את הסרנדה, מפני שלא הכירה אותה כמובן, אבל כן שאלה אותו לשמו של המלחין ומר רוברט גמגם והסתבך בתשובתו, ושניהם זכרו את הרגע הזה היות שנחשף בו משהו מסודו של מר רוברט, אף כי לא ברור מה בדיוק, ובכל מקרה איש מהם לא הזכיר אותו

מר רוברט שקרא לא מעט מכתבים של אחרים, כאלה שהשתלשלו ממעטפות שלא הודבקו וכאלה שפתח מדי פעם מרוב סקרנות, ידע כי גם חייהם של אחרים רצופים בעיות וכי לפחות מחצית מהמכתבים, שאינם מכתבים רשמיים, מלאים בתכנים שקשורים ליחסים בין זוגיים ולא פעם קרא אף על יחסים אסורים, חולניים ממש, בין אנשים שהכיר וחש מושפל מכך שמאהבה של אשתו, היינו זה שעושה איתה אהבה, הוא הנהג של מפלסת השלג, זה שלועג לו בכל פעם

שהוא נתקע בשלג אילו אפשרו לו לבחור היה מעדיף
שיהיה לאשתו מאהב אחר ואולי אפילו מאהבת, אבל
הדבר לא היה נתון לבחירתו

אחרי דקות מהורהרות הרים מר רוברט את עיניו
והסתכל על התרמוס שנראה לפתע כמו בקבוק
אלומיניום הדומה לתרמוס, וקם וניגש אליו ובחן
אותו וראה כי המתכת שהוא עשוי ממנה זולה למדי
ועמומה מעט ופה ושם החלידה מעטפת הברזל
ונמעכה והוכתמה ברגבי אדמה הוא פתח אותו
בזהירות, כמי שחושש שמא המכל ממולכד ויתפוצץ
בידיו, ומצא בתוכו דפים מגולגלים, כתובים בכתב
ידו, כמו גם תמונה שלו בשלג כשברקע צללית של
טנק שרוף, ותמונה נוספת שבה הוא עומד לצד
נגן עוגב בכנסייה גדולה, ותמונה שלו ושל אשתו
הראשונה, ותמונה יקרה מאוד שבה מחזיק מר רוברט
את בנו כשמאחוריהם שעון קיר מר רוברט לא זכר
על מה ולמה כתב לעצמו בנקודה כלשהי בזמן מכתב
כזה הפרטים שהופיעו בו נדמו לו זרים והיה כתב ידו
שונה מאוד מזה של היום, וגם התאריך נראה רחוק
מאוד כמו מעולם אחר ומזמנים אחרים

במעטפה שבה מצא את המכתב של אשתו נמצאו
גם טבעת הנישואים שלה שהורד ממנה היהלום
והפך אותה לחסרת ערך, וכן השעון עם הרצועה
המהודרת שנתן לה במתנה ביום שבו נרשמו כזוג
במועצת העמק והיה השעון מחברת טיסו ובו
מיטב השכלולים והידע שרכשו השווייצרים בזמן
שתכננו ויצרו מרעומים לתותחים ולפצצות שנופלות
ממטוסים בעיתות מלחמה

מר רוברט ענד את השעון על פרק כף ידו, אך לא מתח את הקפיץ שכן מוטב לו לשמן העדין שבתוך השעון להתחמם מעט בטרם תתחיל התנועה של המנגנון, וכעס על אשתו ועל השמועה, שהיתה שותפה לה, לפיה מר עכבר קפץ אל מותו בגלל אהבה נכזבת, וחש נעלב בשמו של מר עכבר, והעריך כי איש מלבדו אינו יודע מהו המניע האמיתי לקפיצתו אל מותו מר רוברט חש את כובד האחריות הרובצת עליו ויצא אל מכוניתו והתניע אותה ועל אף שהעונה התחלפה ומחוץ למכונית עמד ערב קיץ נעים הוציא מתרמילו את קרן הדואר, במקום להדליק את הרדיו, ונשף בה בכל כוחו עד שחלונות הרכב התנפצו מתוך הבלבול שתקף אותו חשב שללא צלילי הסוויטות של באך יהיה ביתו קר ועקר כמערתו של האדם הקדמון אחר כך שב אל ביתו וגלגל את המכתב שלו עצמו

והחליט לקרוא אותו במועד אחר שכן די היה לו

במכתבה של אשתו, אם ניתן עדיין לכנות אותה כך, שגם אותו לא קרא עד סופו לאחר שנרגע מעט שאל את עצמו האם יש בבתי הכפר אנשים שיודעים שבאך חיבר יצירה הקשורה לפרדה כפויה ושגם בה נשמעת קרן דואר, ונזכר שכבר שאל את עצמו את השאלה הזאת, ולמחרת שרף את תכולת התרמוס זולת תמונת התינוק המחייך שהיה עטוף בכמה וכמה שכבות של בגדים ולראשו חבש כובע צמר התמונה היתה קטנה מאוד ולה מסגרת לבנה משוננת והיא התאימה לגודלו של ארנק ממוצע, והוא אחז בה קרוב לליבו וקרוב לראשו ולשפתיו וקירב את התמונה לאוזנו שמא נשארו בה עוד מקולותיו של בנו ומשלא שמע דבר

ניגש אל הראי והביט בפניו המעוותות מכאב, ורצה לראות עצמו בוכה, ורצה להקיז את כאבו בדמעותיו, ורצה להישרף בעודו בחיים, וניער את התמונה כמדחום שמא יחזור חום גופו של התינוק לתחום הירוק, ויתעורר התינוק ויתחיל לנוע ויצא מהמסגרת של התמונה, אך בנו נשאר מכונס בתחומי המסגרת, דומם ככספית בבועתה וניסה מר רוברט לחתוך את בשרו בשוליה המשוננים של התמונה, וחבט את ראשו בראי ואת כל מה שלא עלה בידו לשרוף זרק לפח

סיפור זה מוקדש לזכרו של **אמנון אסף** שהלך לעולמו
בסמוך לכתיבת הסיפור

כמוסת זמן

ומר רוברט שמר את המכתב של אשתו בכיס מכנסיו והעביר אותו בכל בוקר מכיס לכיס, והיה מעדיף להעביר ממכנסיים למכנסיים וחוזר חלילה אלא שלא נהג להחליף את מכנסיו לעיתים קרובות מסיבות השמורות עימו, ושמר היטב על שלמותו של המכתב אך לא המשיך את הקריאה בו אומנם ניסה, לא פעם, להתקדם בקריאה אלא שבכל פעם שאזר די אומץ ודי נחישות והתפנה מעיסוקיו והתיישב במקום מבודד ושקט והוציא בזהירות את המכתב מכיסו ויישר את הדפים, חש את עיניה של אשתו ננעצות בו בעוד היא עצמה רכובה על נהג מפלסת השלג, ופתיתי זיעה משושים וקפואים ניתזים מגופה ומפלסים את דרכם אל פניו והיה מבטה של אשתו הניבט מהדף חודר את קרניות עיניו כטורפדו, וחורץ את גולגולתו מבפנים בקווים קצרים ובנקודות כאותות המורס בצוללת שלא היה בה מעולם והיו האותות מתארים את צלילי הבוז והאכזבה שאשתו חשה כלפיו, כמו גם את האמפתיה שרחשה לו, וברקע נשמע הדהוד הלעג שהפגין כלפיו שוב ושוב נהג מפלסת השלג בקולו הנמוך והשפל

שלושת הקולות המקודדים במורס היו משתלבים זה בזה עם קולו הפנימי של מר רוברט כפוגה BWV

878 של באך שהנושא שלה, המכונה גם Thema, הנו היותו של מר רוברט נלעג בעיני אשתו ולא משנה אם יגידו זאת מהתחלה כ־נלעג או מהסוף כ־געלנ או בהליכה צידית כהליכתו של הסרטן או בתמונת ראי או בכל אופן אחר ואפילו בשפה אחרת וחשב מר רוברט שאם אפשר לקודד מכתב בעל שלושה מסרים צליליים על קוד מורס המורכב מקו ונקודה יהיה זה נחמד אם באחד הימים יקודדו יצירות שלמות, גם כאלו שלא נכתבו, בשלושה קולות ואפילו יצירות של ברהמס באָפּ סי־וֹבְ אָךְ.דים

ובעוד הוא חושב מחשבות ומחשב חישובים התבייש מר רוברט בעצמו הן על חולשותיו, כפי שנשקפו מדבריה של אשתו, ויותר מזה על פחדנותו הילדותית ועל חוסר יכולתו להתמודד עם התוכן הכתוב

דווקא הוא שהתמודד עם אובדנם של אשתו הראשונה ובנו, והתמודד עם מראות הזוועה ועם הזוועה עצמה בחזית המזרחית וראה אינספור אנשים במצוקה ובעצמו שיחק, לא פעם, צוללות עם מלאך המוות, דווקא הוא לא הצליח להתגבר על הפחד שהפילו עליו דבריה הנוקבים של אשתו הצ'לנית שכן הכיר את כוחה של המילה הכתובה, בעקבות הקריאה בכל אותם מכתבים ברשות ושלא ברשות, אך לא צלח לקרוא את זה שיועד אליו

לאמיתו של דבר, ולאור מבטה המקודד של אשתו, נפל על מר רוברט פחד גדול כמו שנפל על המלחים בצוללות בעת ששמעו את הסונר סורק אותם היו ביניהם כאלה שכה פחדו עד שהרטיבו את מכנסיהם

וחשש מר רוברט שירטיב גם הוא אף על פי שלא
 היה בצוללת כלל וניסה לחזור ולקרוא את מכתבה
 של אשתו בחטף מפוון, היינו היה פותח את המכתב
 ומיישר את הדף ומקפלו שוב ומצלמו בעיניו
 מר רוברט שם לב כי בכל פעם שהוא מוציא את
 המכתב מכיסו קודה קמה מרבצה ורצה אל חדר
 השינה ונכנסת מתחת למיטה עוד שם לב כי היא
 עושה זאת רק כאשר בכוונתו לפתוח את המכתב
 באמת ובתמים ולא סתם כך לשם השעשוע, ולא ידע
 מה לעשות עם המידע שצבר בהתבוננותו ובעודו
 חושב על המכתב, שנמנע מקריאתו, חשב על מכתב
 אחר לחלוטין מכתב שאותו יכתוב הוא עצמו לעצמו,
 כפי שכבר עשה בעבר, תוך הקפדה על כך שלא יהיה
 זה מכתב פוגעני כלל ובוודאי לא מכתב משפיל
 הכולל משפטים סתומים מהסוג שלהלן: כפיצוי על
 שנות השיממון במחיצתך והריקנות שבך מר רוברט
 התכוון למכתב שיחליף את זה שהיה טמון בכמוסת
 הזמן, היינו בתרמוס, וחשיבותו של מכתב כזה רק
 תגבר ככל שיעבור הזמן, שכן מר רוברט העריך כי
 ככל שהשנים יעברו הפער בין מר רוברט המבוגר למר
 רוברט הצעיר יגדל עד כדי כך שמר רוברט המבוגר
 לא יבין את המניעים של רוברט הצעיר או את הסיבות
 להתנהגותו, וידרוש מרוברט הצעיר תשובות שגם
 הוא לא יוכל לתת
 וכאילו לא די בכך רצה מר רוברט לכתוב לעצמו
 מכתב מנחם על חוסר רצונו להיאבק בגופו, מכתב
 אשר יכין אותו למחלות השונות הצפויות לו, מחלות
 שהיו מוכרות לו מתקופת התמחותו כרופא ובעוד

המכתב מאשתו הצ'לנית מונה בכיס האחורי של מכנסיו ובעוד גופו נצרב באש פנימית כאילו התיישב על תנור פחמים, חשב מר רוברט על מסעו לגאולת דמו של מר עכבר ומיצוי דינו של מר למפל

עכשיו משרוקן את כמוסת הזמן ושרף את תוכנה קם מר רוברט ממקומו והחליט לעשות מעשה, והוריד את מכונת הכתיבה מהמדף כי רצה שהתוכן יהיה מוטבע על הנייר כקעקוע שלא ניתן למחוק, ממש כשם שמכתבה של אשתו הצ'לנית צרב את בשרו וחרך אותו כמו היה בשר עגל רך עוד רצה מר רוברט שדבריו שלו יזכו לפירוש בעזרת אבן הרוזטה

הפרטית שלו, ויפוענחו החלקים הגנוזים שבזיכרונו הוא תכנן להדפיס אט-אט, לחשוב היטב על כל מילה, ולהימנע מכתיבת יתר או מחוסר בהירות, והשחיל את הנייר וכיוון את השוליים וגרר כיסא נמוך מאוד, בדומה לכיסא שגלן גולד ישב עליו, והחל לכתוב:

למר רוברט היקר, שהיה בעברו ד"ר רוברט ולזמן מה גם מר ואלכה, כלומר אני או במילים אחרות אתה, בכל מקרה זה שכותב לך את המכתב

ונשען לאחור והביט בשורה ומחצה שהדפיס במכונת הכתיבה ולמרות המקשים שהסתבכו חש סיפוק עצום כי הצעד הראשון הוא לעיתים הקשה ביותר, מה גם ששייבתו אל מכונת הכתיבה הזכירה לו שעולמו רחב בהרבה מעולמו של דוור, בלי להעליב את הדוורים, ולרגע חש עצמו כאותו סטודנט לרפואה שהיה בעברו

ושלמד גם, בין השאר, פילוסופיה והיסטוריה ואתיקה
 והדפיס במכונת כתיבה את עבודותיו
 חלף זמן רב מאז ראה לנגד עיניו את פרי מחשבתו
 והוא חש לרגע כי הדף המודפס עצמו נעים לעיניו
 בהרבה מהטורפדו ששיגרה אליו אשתו, וניסה לחזות
 עד כמה ייבהל מר רוברט המבוגר לכשיגלה שיש
 ביקום נייר כלשהו, היינו תיעוד, שלפיו מר רוברט
 היה בעברו ד"ר רוברט ולזמן מה מר ואלכה עצם
 המחשבה גרמה לו לצחוק שכן אם מר רוברט המבוגר
 ייבהל ויחטוף דום לב, מה שבהחלט עלול לקרות,
 וישמוט את הנייר ויפול על הרצפה אזי יהיה קשה
 לקבוע אם מדובר ברצח או בהתאבדות שהרי אלה הם
 שני אנשים זרים כמעט ועוד חשב שהשעון המעורר
 שהוא מכ וון בערב מאלץ אותו לעשות בבוקר הקפוא
 דברים שאין הוא רוצה לעשות, והתלהב מתחילתו
 של המכתב ושחרר את המקשים שהסתבכו והמשיך
 במלאכת הכתיבה ושקע בה
 בעודו מרוכז עד מאוד התחיל מן ספר לעצמו על
 התצפיות שלו, ומדפיס את המילים שלהלן: והיתה
 לי מחברת חשבון שבה נהגתי לעשות את החשבונות
 ולעשות את הטבל ולפני שהשלים את המילה
 נשמעה דפיקה בדלת שהקפיצה אותו ממקומו,
 אצבעותיו נשארו עדיין במצב הכן מול המכונה,
 ומתוך בלבול חשב שהמחברת נפלה לשלג הקר או
 שאולי הוא נתפס בשעה ששוטט בביתו של אחד
 ממחולקי הדואר שלו, שהרי נהג לבקר בבתים גם
 בלי שהוזמן, וקודה הכלבה נבחה שלא כהרגלה
 אולם משקם והביט במראה וראה כי מדובר בו עצמו,

הלבוש בבגדי בית ולא במדי הדואר, חזר לעשתונותיו והבין כי הוא נמצא בביתו ונזכר שגם לפח האשפה וגם לפסנתר הכנף יש דוושות ומכסה שמתרומם מר רוברט פתח את הדלת על המפתן עמדו, זה לצד זה, שני שוטרים חמורי סבר, האחד מרכיב משקפיים והשני לא, לבושים במעילים כבדים על אף שלא היה קר במיוחד ולמעשה היה קיץ כפי שנכתב לפני כמה עמודים, ומרגע אחד לשני הם פרצו פנימה בלי שהוזמנו, והתיישבו זה מול זה על שתי הכורסאות שבסלון האחד הביט במר רוברט ושאל: "מר ואלכה הנכבד אנא ציין בפנינו ממתי אתה אלמן, והמחשבה הראשונה שהיתה למר רוברט היא שהנה נחשף סודו ואפילו שני זרים אלה יודעים כי היה נשוי וכי אשתו נפטרה בשעה שילדה את בנם

מר רוברט ידע כי לא גילה עובדות אלה לאיש,

ואם לא גילה עובדות אלה לאיש מנין להם לדעת כי

הוא המשכו של מר רוברט הרופא שהיה למר ואלכה ומר רוברט ענה בקול רפה שכל זה היה מזמן ושמצא הוא חי חיים אחרים, והשני דפק באגרופו על מסעד הכורסה ואמר שיפסיק לקשקש שכן אשתו, הידועה כגברת ואלכה, נפטרה לפני יומיים ושזה ממש לא מזמן, ומר רוברט חשב בו זמנית האם חשף בדבריו את דבר קיומה של אשתו הראשונה, ומה בעצם הם רוצים ממנו שהרי אשתו ברחזה ממנו אחרי התלבטות קצרה אמר שאשתו הנבלה, שכבר לא אשתו, לא נפטרה אלא עזבה אותו לטובת הנהג של מפלסת השלג ועוד אמר כי השאירה מאחוריה מכתב שהוא

אינו יכול לקרוא עד תומו ונסעה למקום שטוף שמש,

והוציא מכיס המכנסיים האחורי את המכתב המקופל והושיטו לשוטר שיראה בעצמו על כך אמר השוטר שנהג המפלסת נעלם, ושמצאו את גברת ואלכה ללא חן וללא רוח חיים ואין המדובר במוות טבעי,

ושמעתי שהוא כאמור אלמן

השניים קמו ממושביהם והבטיחו לחזור וביקשו ממר רוברט לא להתרחק מהבית ולהיות זמין לקריאה טלפונית או למברק ממשרד הדואר, כל זאת לצורכי חקירה אך רגע לפני שיצאו את הבית נעצר השוטר חסר המשקפיים, כדרכם של בלשים, ואמר כבדרך אגב, או נכון יותר כנחש החש חובה להכיש, שעד כה לא היה ידוע "מר ואלכה הנכבד שהיית נשוי בעבר ושיש במידע זה לשפוך אור על החקירה " מר רוברט שם לב לכך שמסגרת המשקפיים של השוטר דומה לשלו ולא היה מסוגל להחליט אם יש בכך סימן מדאיג או מרגיע

לאחר צאתם מהבית לא הצליח מר רוברט לחזור ולכתוב את המכתב שייעד לכמוסת הזמן ומחשבותיו על כמוסת הזמן הובילו אותו לחשוב על תרמוס ועל צוללות ועל הלחץ העצום שמופעל על הדופנות ומאיים לקרוע את תוכן המכל ולמעוך את עתידו, ולא ידע האם הוא עצוב או שמח, האם הוקל לו או שמא נחת עליו אסון, והתלבט האם ניתן לכנות גם את מותה של אשתו הראשונה כלא טבעי ומה זה בכלל מוות טבעי האומנם טבעי הדבר שאשתו ואם בנו תמות בשלב כל כך מוקדם של חייה? וחשב גם על החלק שלו בחסכוניות שגברת רוברט לקחה עימה ותהה היכן תמיר גברת רוברט את כספה בארץ שטופת השמש,

ומרוב שאלות הלך אל המזווה והוציא בקבוק של שמן
דגים והחל לוגם ממנו ויורק את השמן על הרצפה,
והלך אל הארון שבקצה החדר ופתח את הדלת וסגר
אותה ופתח וסגר פעם אחר פעם ולא ידע מה הוא
עושה, וחשב שפח האשפה מתוחכם מהפסנתר שכן
בפסנתר הדוושה אינה מרימה את המכסה, וחשב כי
הכרחי הדבר שיחשוב בהיגיון ושעליו להירגע וכדי
להירגע, כך חשב, עליו ללכת לחדר האמבטיה
ולשטוף את פניו

בדרכו לחדר האמבטיה חלף על פני החלון
שבפרוזדור והתכופף, שכן זכר שתמיד יש בחוץ
צלפים גם בחורף וגם בקיץ, ודי היה לו בכך שנפגע
מקליע שזוהה בוודאות, על פי האותיות החרוטות
עליו, כקליע שנורה מהרובה של הידועה שבצלפות
החזית הרוסית ומשחלפה הסכנה הבין שהוא בביתו
ולא בשדה הקרב וזקף את ראשו והתנגש במנורה
שנפלה על הרצפה והתנפצה וגרמה לקצר והבית
החשיך, ומר רוברט נבהל שמא מנועי הצוללת יכבו
אלא שמיד נזכר שמדובר במנועי דיזל

בחשכה שירדה על הבית נזכר מר רוברט בכל
אותם שבויים רוסים שנשלחו אליו לצורך התבוננות,
ובמשחקים שנהג לשחק על מנת לאתגר את עצמו
בעודו עורך תצפיות את דרכו לחדר הרחצה עשה
בחושך ונזהר לא לפתוח בטעות את ברז המים
החמים והזהירות השתלמה לו, והוא פתח את ברז
המים הקרים ועמד בחשכה ושמע את המים זורמים,
אך לא זכר לשם מה הלך אל חדר האמבטיה מכיוון
שכך חשב שיש פרצה בדופן הצוללת ושהמים יציפו

אותו בעוד כמה רגעים ויקצרו חשמלית את המרעום
שבטורפדו ויגרמו לפיצוץו בבטן הצוללת מר רוברט
חזר ושינן לעצמו שאסור לו לאבד את עשתונותיו
ורץ אל המטבח ושחרר את מְ כלי הגז והן בורית כדי
לדחוק את המים החוצה, וחשב מיד שעליו להציל את

מכונת האניגמה כפי שנאמר בהנחיות לשעת מלחמה,
שכן המכונה שווה מיליון חיילים, וחזר בריצה אל
הסלון, כל זאת בחושך גמור, ובעט בלי משים ברגל
של הכיסא ונפל אפיים ארצה והתפתל מכאב בגלל
הציפורן שנשברה, וחזרה אל הבשר, ותפס את מכונת
הכתיבה וזרק אותה דרך החלון היישר אל גלי הים
כדי שתשקע במצולות, אלא שזו נחתה על הגג של
מפלסת השלג והמכונה נחה על הגג בשלווה כמעט
כמו זו של אוולין מקהייל שקפצה מהקומה השמונים
ושש של האמפייר סטייט בילדינג ונחתה על גג של
מכונית, ונראתה המנוחה נינוחה ושלווה כאילו
נתפסה במנוחת צהריים למעט רגליה שהסתבכו
כמקשים וקרעו את סרט הדיו שבמכונת הכתיבה

לבסוף נרגע מר רוברט וסגר את מכלי הזבורית
שבמטבח, והרים את הש לטר הראשי וחידש את
זרם החשמל, ובדק שהמכתב נמצא עדיין בכיסו
וגזר בסבל רב את הציפורן, ואפילו חתך קמעה את
הבשר כדי לאפשר לה לצמוח בהיותו רופא ששירת
בחזית ידע מר רוברט לטפל בפציעות כאלה, גם ללא
חומרי הרדמה, ונזכר בכל הגפיים שנכרתו לבלי
שוב לא מזמן היה עד לתאונת דרכים ואף כי ראה
את הנוסעים מעוכים במכונית ולמרות צעקות השבר
ששמע לא חש לעזרתם כי לא יכול היה לחשוף את

היותו רופא, וזעקותיהם לא הרפו ממנו כפיצוי על שנות השיממון במחיצתך כפיצוי והריקנות שבך כפיצוי המכתב של אשתו דפק בראשו עד שנרדם כמעט אלא שברגע האחרון החליט כי עתידו לא יירמס בלחץ המים, ועליו להשלים את המכתב לכמוסת הזמן שכן ראה חשיבות עצומה בעריכת וידוי

על מעשיו ולו רק בפני עצמו

בלילה יצא כהרגלו אל המכונית ונכנס אליה,

לא לפני שבדק אם יש לצידה מגדל רב קומות או אם נערה יפת מראה מוטלת על הגג שלה ללא רוח חיים אך שלוה למראה, כאילו היא שרועה על הדשא בהפסקת צהריים מהעבודה תחילה הניע אותה והדליק את הרדיו אך עד מהרה חזר בו ויצא ממנה וחצה את הכביש וניגש אל מפלסת השלג, בעוד המנוע במכוניתו סובב לו סובב, והסיר מגג המפלסת את מכונת הכתיבה ולא שם לב לכך שאחד המקשים נשבר, ונדמה לו שהוא שומע שוב ושוב את הדפיקות בדלת של שני השוטרים לרגע חשב כי מדובר בצוללנים נואשים שנשכחו מחוץ לקפסולת הזמן, והם דופקים מבחוץ על דופנות הצוללת, ורצה לשמוע את באך ולא היה בררן לגבי היצירה שתושמע, וחשש שלמחרת יהיה לו קשה לרכוב לעבודתו על אופניו בגלל הפציעה שבכף רגלו, ויהיה עליו ללכת לרופא לשם קבלת אישור על פציעתו

מר רוברט חשש מאוד מהביקור של שני השוטרים וממשמעותו ובעיקר חשש כי כל העניין סביב מות אשתו יגזול ממנו את הזמן שנחוץ לו לכתיבת הווידוי לכמוסת הזמן מכיוון שכך החליט להקליט עצמו מנגן

את אחת מהפוגות בארבע קולות של באך, ולהטמין את סרט ההקלטה בתוך כמוסת הזמן בדיוק כפי ששלחו לחלל הקלטות של גלן גולד חרוטות על גבי תקליט עשוי מזהב ועגול כרוזטה הגדולה בקתדרלה שבפרנקפורט, שם ישב הלמוט ואלכה וניגן בעוגב וחשב מר רוברט על אשתו ועל היותה האישה השנייה שהוא מאבד, וככל ששנא אותה על כך שעזבה אותו, ועוד עם נהג המפלסת, חש רעד בכל גופו ותחושת אובדן שכן היתה חברתו היחידה בשנים האחרונות למעשה, עזיבתה הפליאה אותו מאוד, והפתיעה אותו, והוא איחל לה את כל הרע שבעולם, בין השאר שמותה לא יהיה הסבל האחרון שתחווה, ושחייה לאחר מותה יהיו רעים ומרים, ועוד חשב מר רוברט מחשבות רבות ונרגע רק לאחר שנזכר כי המרעום שבקצה הטורפדו אינו חשמלי, אלא יש בו שילוב של מרעום זמן, כשעון להכנת ביצים קשות, עם מרעום הקשה שמופעל רק בפגיעת הטורפדו בגוף קשיח בהרבה מחלקה האחורי של גולגולתו

מר רוברט יוצא למסעו

למחרת ביקורם של השוטרים, התעורר מר רוברט מוקדם מהרגיל עקב כאב בלתי נסבל בציפורן שבכף רגלו ייתכן שהיה צועק מכאב אלא שלא היה מי שישמע, והוא הביט ברגלו וראה כי הפצע לא רק שאינו מגליד אלא מפריש מוגלה השעה שהראה השעון היתה מוקדמת אף מהשעה המוקדמת שבה נהג לקום לעבודתו, והכאב מיקד את מר רוברט לחשוב על מצבו הכללי ובעיקר על ההשלכות שיכולות להיות לביקורם של שני שוטרי החרש שפרצו לביתו ביום האתמול

לאחר ששקל את מכלול נסיבות חייו ובכלל זה את גילו והישגיו עד לרגע זה, וכן עניינים נטולי משמעות לכאורה, כמו הסכנה שייתקע בשלג בחורף הקרוב בלי שאיש יבוא לחלצו, וההדים הרועמים בביתו הריק, והצ'לו הגלמוד שהשאירה מאחוריה אשתו הצ'לנית, והבצל והשום הנרקבים שהיו יכולים להיות תלויים על משקוף חדר השינה שלו אילו היה נשוי לאישה אחרת מנשות הכפר, ומלאי מצרכי המזון חסרי הטעם שעמד להשאיר במזווה הבין מר רוברט כי עליו לצאת למסע הגאולה שלו ללא דיחוי, ושאם ברצונו לנקות סופית את מצפונו חובה עליו ללכוד את מר למפל בטרם יטיל האויב פצצות עומק וימחה את ביתו מעל

פני האדמה היטב ידע כי ביקורם של השוטרים עלול להיות תחילתו של מסע רדיפה אשר רק יסתבך אם תתברר זהותו האמיתית ועברו ייחשף, והעדיף עשרת מונים מסע מסוג אחר כמו זה שעמד לצאת אליו מר רוברט היה שבע חקירות והשפלות עקב שהותו במחנה השבויים, כשבוי מן המניין, וידע חקירות אלימות בוועדות השונות לפשעי מלחמה, ולכן בירך על האפשרות שביקורם של השוטרים הוא בעצם תמריץ לסיים שלב זה בחייו ולעזוב לתמיד את ביתו שבעמק, ולצאת לנקום במר למפל לפני שהשוטרים ימנעו ממנו למלא את חובתו ונשמתו תישאר מוכתמת לשארית חייו

היות שכך, שאל עצמו מה לקחו אודיסאוס ומלחיה של קון־טיקי למסעם, והחליט להסתפק בתיק הדוור שלו, היינו התיק אשר עליו מצוירת קרן הדואר, ובמעט כסף שהרי ממילא לא השאירה לו אשתו יותר מכך הוא רצה שעזיבתו לא תעורר חשד ולכן השאיר את התריסים שבביתו פתוחים או מוגפים, כפי שהיו באותה שעה, ולא הבריה את הדלת ולא רחץ את הכלים שהיו בכיור אף כי בדרך כלל התקשה לצאת מביתו כשהכיור מלא, וגם את מכוניתו השאיר בחזית הבית

אחר כך, פתח את תיק הדואר שלו ובדק שאין בו מכתבים שלא נמסרו לנמעניהם, שכן ידע היטב עד כמה אנשים מצפים למכתב והבין את כוחה של המילה הכתובה, וגילה בו שני מכתבים, ואסף את מעט הכסף שמצא בבית, והכין לעצמו כריך עם ריבה כפרית מלחם כפרי, ואת התמונה של בנו ששוליה משוננים

כשוליו של בול הניח בדופן הפנימית הצמודה לרקמה של קרן הדואר ועוד הכניס לתרמיל קופסת מתכת קטנה, כקופסת סרדינים, שבתוכה היו ארוזות בקפידה ארבע קפסולות קטנות עשויות זכוכית דקיקה, ויצא מביתו כשם שיצא בכל בוקר בשנים האחרונות, בימי שמש ובימי כפור, וניגש אל מפלסת השלג, שהשאירו אשתו ונהג המפלסת כחלק מהלעג שלה כלפיו, ועלה על המפלסת ממש כשם שהאל תור עלה על מרכבתו הרתומה לעיזים

המפלסת היתה כבדה ומגושמת אך למרות הכול הצליח מר רוברט להתניע אותה ולצאת לדרכו והיו כל כוחות הסוס נוהמים ברעש רב ופולטים עשן שחור אלא שכעבור זמן קצר ועוד בטרם יצא את הכפר, עצר בשולי הכביש כפי שלמד במלחמה, שכן אין לחסום צירי תנועה, ודומם את המנוע וירד ממרכבת השלג, והוציא מהתרמיל את שני המכתבים ושלשלם לתיבה, ואיחל למחליפו בתפקיד בהצלחה

מר רוברט תהה האם תושבי הכפר יופתעו מהיעלמותו והאם יחשבו שהוא ואשתו הצ'לנית ברחו יחד ובכך יוסר קלוננו אך בעיקר חשב על כל אותם בני כפר שנוהג הוא לבקר מדי שבוע ולסייע להם בענייני הבית, ובהתמודדות עם מחלותיהם ועם בדידותם הוא הביט לאחור ובמקום לעלות על המפלסת שב ברגל לביתו ולא קלה היתה ההליכה שכן כאבה לו הציפורן והוא חשש שמא ישאלו אותו עוברי אורח מדוע הוא צולע

אף כי היה זה ביתו במשך שנים חש כזר, ממש כשם שחש בשעה שהיה נכנס לבתיהם של תושבי

הכפר בשעת חלוקת הדואר בטרם הוציא את קודה מהבית ניגש אל ארון כלי העבודה ולקח פטיש עדין ומסמר דק ומחודד ועשה שלושה חרירים קטנים סמויים מן העין בגב הצ'לו, ליתר ביטחון, ורק אחר כך התיר את הקולר של קודה ושחרר אותה והיא עמדה זקופה על ארבע רגליה והביטה בו ישר בעיניים ולא ראתה בתוך ראשו מראות יפים של חמלה, והתחילה חושפת שיניים מר רוברט ראה אומנם את פניה אך לא ראה לתוך עיניה ורצה לומר לה שהוא משחרר אותה, ושאוּלי לא ייפגשו זמן רב כפי שקרה לאודיסאוס אך היא השיבה לו במבט שמשמעותו — איני רואה בך שמץ של טוב, ואם כבר אני רואה שאתה זומם משהו נוראי, ואולי בכלל אתה זה שאחראי להיעלמו של נהג המפלסת ולמותה של גברת ואלכה

והריחה קודה את בליל הריחות שהדיפו בגדיו של מר רוברט וחשה בריחות של רגשי אשם ושילחה קרן אור לתוך אישוניו באומרה — "מר ואלכה הנכבד, אני קודה הכלבה מאשימה אותך במה שקרה למר עכבר " מר רוברט הביט בה ונחיריו התרחבו כנחיריו של שור ועיניו הצהיבו כעיניו של נץ והוא שלח ידו אל התרמיל וחיפש את הקופסה הקטנה, בעודו נועץ בה עיניים צהובות, והוציא מתוכה אמפולת זכוכית קטנה ושבר את הקצה שלה כמומחה, בלי לנפץ אותה, והוציא את הכריך שלו ובצע חתיכת לחם וגלגל לכדור קטן וירק עליו כדי לרכך אותו, והספיג בו את תוכנה של האמפולה

קודה אומנם לא הבינה מה הוא עושה, אך נמלאה פחד ומיד הטילה את מימיה, ובעודה מביטה במר

רוברט, היישר לתוך עיניו, נתן לה את הלחם הספוג
 בתוכנה של האמפולה, וקודה רחרחה את כף ידו,
 ומר רוברט החל גורף ברגלו את הקרקע כשור בזירה,
 וסימן בחוסר סבלנות לקודה לקחת מידו את כדור
 הלחם ולחסוך לשניהם את אי־הנעימות משלא
 נענתה לו פנה אליה כפי שנהג לפנות אליה מר עכבר
 כשביקש להחזירה הביתה, ואמר: "קודה, קודלה, הנה
 זה בשבילך כלבה ארורה שכמותך " קודה הביטה בו
 בריכוז כה רב עד שעשן לבן התחיל מיתמר מתוך עיניו
 ועשן שחור מתוך אוזניו, והיא צעדה לקראתו ונשכה
 את רגלו הבריאה, והוא תפס בצווארה, כמעשה חנק,
 ודחף את הכדור לתוך פיה, ולחץ בחוזקה את פיה
 המוארך והיא מלמלה: "לא לא, אני קודה ואני לא
 מוותרת בקלות לא לא, אתה לא תצא מזה נקי לא
 לא, תן לי רק הזדמנות ואני אנשך לך את היד לא לא,
 אני לא איכנע לפני סוף היום לא לא, אתה לא תצליח
 למחוק אותי מראשך לעולם "
 קודה נאבקה בו בכל כוחה עד ששניהם נפלו על
 האדמה והוא הידק את אחיזתו והיא ניסתה לשרוט
 אותו עם רגליה האחוריות, והתפתלה בין זרועותיו
 כשהיא מנסה להשתחרר מאחיזתו מר רוברט מצא
 עצמו עם הפנים כלפי האדמה וחול נדבק אל שפתיו
 ואל מצחו המיוזע, ורק כשלחץ בכל הכוח קודה
 נחלשה מעט ולבסוף קרסה וחדלה לנוע עיניה איבדו
 את המיקוד והביטו כה וכה והיא עוד למלמה, "שזה
 לא הוגן, שזה לא כוחות, שזה מרושע, שזה חונק,"
 והשתטחה באפיסת כוחות

מר רוברט החל להרפות אט-אט את אחיזתו החזקה, והנה מצאה קודה כוחות אחרונים בקצות רגליה וניסתה שוב להשתחרר ואמרה: "אני קודה ואני לא מוותרת לא מוותרג לא בר קרר ררר רקק דרר מרר בקב ליק לביק ביק בי בי ב ב ב ווווו, "ומר רוברט תפס אותה פעם נוספת והשמיע באוזניה כמה מילות נחמה, "קודלה, אני ממש מצטער, אבל אין לי ברירה, " והמתין עוד כמה רגעים והרפה, וקם על רגליו והביט סביבו לראות אם היו עדים למעשה, וניקה את בגדיו, וירק את החול שבפיו, ומחה את הקצף שדבק לשפתיו, וחזר אל המפלסת

ממרומי מושבו במפלסת השלג חש מר רוברט תערובת של צער וכאב, והחליט לסוב על עקבותיו ולאסוף את קודה כדי שיוכל לקבור אותה כראוי הוא נזכר בשני השוטרים או שמא היו אלה שני שוטרי חרש שגרמו לאסון מיותר מצד אחד אך עודדו אותו לצאת למסעו הצודק מצד שני, ויצא לדרכו את כתובתו של מר למפל למד מתוך ספר שיראה אור בבוא היום ויהי שמו **שובו של מר למפל**, ואשר יתאר בפרוטרוט את מקום מגוריו של המורה המפורסם, את שדרת העצים המובילה אל ביתו, ואת מספרם המדויק, את השכנים שלו ובעיקר את השבשבת שעל גג ביתו שנעה פעם לכאן ופעם לכאן

והצטער מר רוברט על אובדן הכריך והאמפולה שכן נותרו לו בסך הכול עוד שלוש אמפולות ואת קודה זרק, בסופו של דבר, לפח האשפה בעודו ממלמל מילים מתוך "Dies Irae" הפותחות את המיסה למתים שהכיר בגרסאות המוזיקליות של מוצרט,

ורדי ואחרים וחש בושה על מעשיו ואף נגעל מעצמו
והתקשה להבין את פשר מעשיו, ונחרד מהרוע
שהפגין כלפי יצור חי, חסר ישע ונאמן
מר רוברט רצה לרחוץ את ידיו אך לא היו לו מים
וסבון, והוא נזכר כי השאיר את הרצועה והקולר
של קודה ליד פתח הבית, ולא היה ספק בליבו שאם
מישהו יצמיד את אוזנו לפח האשפה יוכל לשמוע את
קולות הזעם שעדיין דחוסים בראשה של קודה אשר
לצחוקה, ידע מר רוברט כי ישכון בראשו לעולמים,
ושם היא תחיה עוד שנים רבות כיצור טהור שלא ידע
לאיש, גם לא לבעל חיים

ומר רוברט התחיל לחוש רעב קל והצטער על כך
ששכח את הכריך בכניסה לבית, וקודה שהיתה זרוקה
בפח האשפה זקפה את זנבה כפריסקופ של צוללת

מר רוברט בדרך למפגש עם מר למפל

וכשאזל למר רוברט הדלק כבר היה למזלו בשולי כפר שהגגות בו אדומים והחליט כי עליו להיפטר ממפלסת השלג, שכן לא רק שהיתה מפלסת השלג מגושמת ולא נוחה לנסיעה ארוכה אלא צרכה דלק רב והפריחה עשן שחור אנשים הביטו בה וקיללו את מר רוברט בלי להוציא הגה שכן התנהלותה על הכביש הראשי ובדרכי העפר היתה איטית וחסמה את התנועה אנשים אחרים צחקו למראה המפלסת שכן היתה מתנדנדת לפנים ולאחור כסירה על פני הגלים, ולא פעם עקפו את מר רוברט בחורים בג'יפ שצעקו לעברו כי נשבר גם למר רוברט עצמו הפריעו הטלטולים שהזכירו לו את סוס העץ שהיה לו בילדותו, אך בעיקר הפריעו לו הרעש מחריש האוזניים והחשש ששמיעתו ועקב כך נגינתו ייפגעו

והימים היו ימים בהירים והיתה השמש מנצנצת על הכף המוארכת של המפלסת שמסלקת את השלג לצדדים, וכל כולה רעש וצלצולים בעיני רוחו של מר רוברט נדמתה המפלסת לדרקון גונח ויורק אש שעשן ניתז מנחיריו לאמיתו של דבר, לא ידע מר רוברט כיצד להפעיל את המפלסת ולשלב בה את הילוך הכוח המיוחד שמאפשר את התנועה הגורפת על פני השלג, ולא ידע באיזה ידית, מידיית הברזל שלצד

ההגה, יש למשוך או לדחוף כדי לשלב את התמסורת
המפעילה את כף המפלסת
והזכירה לו מפלסת השלג את הטנקים שראה
בחזית שהיו מחברים להם כף דחפור מלפנים על מנת
לפנות מוקשים, מכשולים וגרוטאות של כלי שריון
פגועים וכיוון שהיו בעלי הכף טנקים מיוחדים,
הניצבים בראש הטור המשוריין, פורצי דרך לאלה
שמאחוריהם, הרי שהיו הראשונים להיפגע זאת גם
הסיבה שבגללה איש לא רצה להימנות עם הצוותים
שלהם הכול ידעו כי ימיהם על פני האדמה ספורים,
ומטבע הדברים קצרים אף יותר מחייהם של הצוותים
בטנקים שמאחוריהם היו לוחמים בצוותים של טנקי
הדחפור שהעדיפו לירות לעצמם ברגל, ולהסתכן
בקטיעה ללא חומרי הרדמה, מאשר להיות בטנקים עם
כף הדחפור שעלו בלהבות והתפוצצו לכל עבר ברי
המזל היו אלו שהתפוצצו וחסרי המזל היו הניצולים
שגופם היה מכוסה בכוויות, ללא כל יכולת להחלים
מהזיהומים שנוצרו בעקבותיהן, ורוחם שקועה ביגון
ובכאב בשעה שמעט המורפיום שנלקח שלל נשמר
לבעלי דרגות גבוהות ולא בוזבז על חיילים מן השורה
בשולי הכפר שהתריסים בו ירוקים, לא רחוק
מהמקום שהחנה בו את מפלסת השלג, שאזל בה
הדלק, פגש מר רוברט מפעיל של תיבת נגינה, מהסוג
שהיה נפוץ בירידים, גבר יחף גבוה ומוצק, מוזנח
כקבצן חסר בית שבגדיו מסריחים, והחבורות שעל
גופו מזוהמות, וריח של אלכוהול זול ואולי אף לא
מזוקק נודף מפיו אותו גבר ממש היה יפה כשחקן
קולנוע ופראי כאטילה ההוני והוא הציג את עצמו

כזמפנו מר רוברט עמד לידו והאזין לנגינתו וניסה לזהות את המנגינה שבקעה מתיבת הנגינה והיה הנגן אוהז בידית הכסופה בידיו הרועדות ומסובב אותה במהירות ומותח את הקפיץ והיתה תיבת הנגינה משמיעה את קולה שנבלע ברעש נביחותיהם חסרות הרחמים של כלבים חסרי שם, ככלבו של פאוסט, שעמדו מעברו השני של הכביש וחשפו הכלבים שיניים וזמפנו הנגן עמד, בגבו אליהם כמתגונן,

ובסיום הנגיגון הזמין את מר רוברט למשקה של בוקר מר רוברט וזמפנו ישבו על הבר בפונדק המקומי שהיה כמעט ריק מאדם זולת ילד ושני מבוגרים הילד ישב מתוח כקרח, על גבו ילקוט ומולו מונחת קופסת אוכל, וניסה לחטט באפו ללא הצלחה מצידו האחד ישב גבר עליז שספק את ידיו כשועל ערמומי, ומצידו השני ישב גבר מבוגר שנראה כסוחר נכלולי ובעל אמצעים מר רוברט וזמפנו, איש תיבת הנגינה, מילאו את פיהם בצחוק ובצחוק אמרו שלאיש מהם אין די כסף כדי להזמין את חברו הם גם לא הבינו מה עושה ילד טוב שכזה בחברת שני מבוגרים, במקום כזה ובשעה כזו תוך כדי שיחה סיפר זמפנו, בזמן שישבו בבית המרזח בכפר, שעציצים תלויים בו מכל משקוף, את סיפורו רב המעללים הוא פתח ואמר שכנגן המוצא את פרנסתו בשולי הכפר הוא נפגש עם נוודים רבים, ביניהם אף כאלו שעורכים מסעות בשיא החורף ומדברים בייאוש על אהבתם הנכזבת, ועל שמים שיש בהם שתי שמשות, ועל היום שבו ימסור להם הדוור מכתב מאהובתם הרחוקה ואילו הוא, זמפנו, מאזין

לסיפוריהם ומסובב את הידית של תיבת הנגינה בידו
הרועדת ומצפה לתשר

מר רוברט אמר כי מקווה הוא שזורקים הם מטבע
אחד לפחות וסיפר שהוא רופא, והציע לבדוק מדוע
רועדות ידיו, שכן להערכתו לא מדובר ברעידות
הנובעות מקור ועוד סיפר לו זמפנו כי ראייתו נחלשה
מאוד בגלל עודף אלכוהול מאיכות ירודה, ומתרגיל
נועז שביצע באחד ממופעי הרחוב שהשתתף בהם
שבו קרע בכוח שרירי חזהו בלבד שרשרת ברזל
שנכרכה סביבו, ואימץ מאוד את עיניו בתמורה
סיפר לו מר רוברט על נגן עוגב בשם הלמוט ואלכה
שהתעוור לחלוטין, כתוצאה מחיסון שקיבל כילד,
ובכל זאת ידע מר ואלכה על בוריה ובעל פה את כל
ספרות המקלדת של באך, וניגן בעוגב מדי שבוע
בכנסייה

זמפנו לא ידע מיהו באך והתוודה בבושה מסוימת
שכבר שנים לא ביקר בכנסייה והוסיף מר רוברט,
כהורה הנוזף בילדו, שעליו להיזהר עם שתיית
האלכוהול הירוד, שכן מדובר בלא פחות מרעל,
ושכרופא בחזית המזרחית הזדמן לו לטפל בחיילים
רבים שהורעלו מאלכוהול זול, שהופק מתפוחי
אדמה, ממשחת נעליים ואף מגריז והאיש עם תיבת
הנגינה שאל את מר רוברט — הכיצד ולשם מה רופא
נוסע על מפלסת שלג ועוד כזאת שיורקת אש כמו
דרקון חולה ומר רוברט ענה שהתשובה מסובכת,
שכן למזלו הרע המאהב של אשתו השנייה, שנפטרה
לאחרונה, ושנרמז לו שהוא חשוד ברצח שלה, היה
נהג של מפלסת שלג, אבל למזלו הטוב עדיפה

מפלסת שלג על מכסחת דשא למשל שנעה באיטיות רבה יותר, ושניהם צחקו

אך דעתו של זמפנו לא נחה והוא ביקש לדעת מדוע ולמה יצא מר רוברט למסע ומר רוברט הסביר לאיש תיבת הנגינה כי נוסע הוא למסע גאולה בשליחות הצדק, כדי לתקן את מותו המיותר של אדם שהכיר, ואולי גם כדי לתבוע את עלבונו שלו זמפנו לא הבין כיצד ניתן לתקן את מותו של אדם ואף על פי כן סיפר למר רוברט כי יש ברשותו אופנוע, תלת־אופנוע נכון יותר שמתאים לנדודים יותר ממפלסת שלג, והציע לו להתחלף זמפנו נשבע למר רוברט כי האופנוע אינו סתם אופנוע וכי יש לו מנוע אמריקאי וקרבורטור אמריקאי ושרשרת טיימינג אמריקאית, ושבעבר הוא נהג לרכוב עליו מעיר לעיר ולהציג את מופעי הרחוב שלו שכללו בין השאר קריעת שרשרת ברזל בכוח שרירי בית החזה בלבד

את מסעותיו בעקבות הפרנסה תיאר זמפנו כמסעות צדקה, כמעט מסיונריים, בשליחותו של האל ממש, והחל לספר סיפור שמר רוברט לא ראה כיצד הוא מגיע לסיומו כך קרה שבאחד הימים פגש זמפנו אלמנה קשישה ענייה ונבערת שנוסף לכול, איבדה את בעלה במלחמה ונותרה מטופלת בילדים רבים שחלקם, בעיקר הבנות הבוגרות, לא רק שלא היו מוצלחות אלא סבלו מסוג כזה או אחר של מוזרות, ולא רק שלא עזרו לקשישה בפרנסה ובמטלות הבית אלא היוו מעמסה בעצמן לשתי הבנות הבוגרות לא היה אפילו סיכוי להתחתן שכן היו חסרות כישורים

אלמנטריים לניהול חיים, אף כי עם קצת מאמץ הן היו יכולות להיראות די טוב

הזקנה עצמה, המשיך וסיפר זמפנו, היתה חולה ותשושה ממאמציה לפרנס את הבית, וחסרו לה גם שיניים ואם לא די בכל צרותיה אזי ביום בהיר התדפקו על דלתה נוכלים שהתחזו לשליחי כמורה או לפרחי ותיקן ובישרו לה שיש אוצר בשדה הצמוד לביתה, וכל הסיפורים הרגילים, ומפה לשם גזלו את מעט חסכוניותה, והנורא מכול הוא שרגע גאולתה היה גם רגע אסונה הזיכרון היחידי שיש לה מאותם בני בליעל הוא טבעת זהב גדולה, שענד על יד ימינו אותו רמאי שהתחפש לבישופ סיפורה נגע לליבו של זמפנו ובו במקום הוא נתן את כל חסכוניותו לקשישה ולילדיה שיהיה להם כסף כדי לקנות גבינה ובשר על מנת להשביע את רעבונם

כמו כן, לקח איתו זמפנו את בתה הבכירה כדי שתחדל להיות מעמסה על אמה הקשישה וכדי ללמד אותה מקצוע שיציל אותה בכל הזדמנות על מנת לשמור על כבודה נשא אותה לאישה, ולימד אותה, כפי שהבטיח לאמה, תפקידים קלים במופע הקרקס שלו, אלא שבמקום להוקיר לו תודה יצאה זו, באחד הערבים, בעודו ישן, מהקרון האחורי שהיה מחובר לאופנוע ושימש כחדר השינה שלהם ונעלמה היא אומנם נמצאה כעבור יומיים, בשדה שהיה בקרבת מקום, אלא שלא נותרה נשימה באפה ומתוך החבלות

שבגופה ניתן היה להבין שהיא נאנסה ונרצחה כתוצאה ממאורע קשה זה נשבע לעצמו זמפנו, במהלך טקס הקבורה שערך ושאליו לא הזמין איש,

בשוליו של השדה שבו נמצאה גופתה, שהוא אומנם
 אלמן אך בעתיד ישמור טוב יותר על אשתו, גם אם
 יהיה עליו לקשור אותה לאופנוע כמו שקושרים עז
 לזמפנו היתה סיבה טובה לחשוב שאשתו המנוחה
 היא קדושה למעשה, אם לא בחייה אזי במותה, כי
 ברגע שהזיז את גופתה פרצה מאדמת השדה נביעה
 של מים זכים שנהפכה אט־אט לפלג מים צוננים
 לאחר לבטים קשים חזר זמפנו לאותה קשישה
 ובישר לה על מות בתה הבכורה, וביקש ממנה, לאור
 מצבה הכלכלי שהוסיף להתדרדר, לשאת לאישה
 את בתה השנייה שהיתה פחות מוצלחת ועוד יותר
 מוזרה מאחותה הבכירה, והיותה נטל כבד על אמה
 בשעה שהיתה מסתובבת על חוף הים בחוסר מעש,
 או מתנדנדת כדחליל לפנים ולאחור אפילו ילדים
 קטנים ממנה בשנים רבות היו צוחקים ולועגים לה
 על מוזרותה ומכנים אותה סוס עץ עם רעמה מקש
 היא גם דיברה בקושי, ושערותיה שנגזרו על ידי ספר
 עיוור וגידם ככל הנראה, היו מונחות על ראשה כסיר
 נחושת מצד אחד בכתה האם הקשישה על אובדן
 בתה הבכירה, מצד שני שמחה שזמפנו, בעל הלב
 הרחב, מציע לשאת לאישה את בתה ולגאול אותה

מנוכחותה ואותה עצמה ממוזרותה

על כך ועל כך היתה האם אסירת תודה לזמפנו,
 הלוא הוא מפעיל תיבת הנגינה וכפי שהבטיח לאמה,
 נשא זמפנו לאישה את הבת השנייה ולימד אותה
 להכין מרק ולך צות את בעלה בחלק האחורי של
 האופנוע, היינו הקרון הנגרר, שהיה תלת־אופנוע עם

מנוע אמריקאי שהמידות בו מצוינות באינצ'ים ולא בסנטימטרים

והבת השנייה לא קלה היתה לחינוך שכן היתה קשת תפיסה, והיתה מבזבזת את זמנה בעבודות סרק כזריעת זרעי עגבניות אף על פי שנדדו ממקום למקום ולא זכו לאכול מעולם את פירות האדמה אך למרות כישלונותיה אלה הצליחה אשתו השנייה ללמוד בעל פה כמה מילים, ואפילו לדקלם שיר קצר, ולתופף לפני המופע ולהכריז באופן מעורר עניין על תחילתו הן בכריזת שמו והן בתרועה פשוטה בחצוצרה ועל אף שלמדה לאט מאוד הצליחה, בסופו של דבר, הבת השנייה לשלוט בקטע קצרצר של נגינה בחצוצרה והצליחה לעורר התרגשות אצל אנשים ששמעו אותה מגגנת את המנגינה היחידה שהכירה אפילו נזירות קשות-יום שהאזינו לנגינתה חשו דרך צלילי החצוצרה הלא מדויקים שהם משקפים את בדידותה ואת נפשה המייחלת לגאולה והזילו דמעה על הנפש האבודה מראש

זמפנו והבת השנייה נדדו זמן רב על האופנוע, בעל המנוע האמריקאי וקרון השינה שמאחור, והצטרפו במשך הזמן לקרקס והמשיכו במופע קריעת השרשרת כקטע מקשר בין להטוטים של קוף על אופניים לאומן המתמחה בהיפנוזה

מן הראוי לציין כי היה בקרקס ליצן שניסה לנצל את תמימותה של אשתו השנייה, ולפתות אותה לבריחה משותפת ולחיים אחרים שפירושם לעזוב אותו, היינו את זמפנו, והוא עשה זאת באמצעים לא כשרים והשווה את אשתו לאבן חן חסרת חן וחסרת

ערך כאילו לכל דבר אפילו הטפל והמיותר ביותר יש
 זמן לגדולה ותפקיד בעולם ונאלץ זמפנו להרחיק את
 הליצן הרגשן מאשתו ואפילו נקלע בעל כורחו לתגרה
 בלתי נמנעת שבה נהרג אותו ליצן בשגגה מאגרופו,
 ומחבטה שלא היתה אמורה להרוג אפילו זבוב אלא
 שהחבטה הפילה את הליצן לקרשים לתמיד ועד כדי
 כך שנאלץ להסתיר את הגופה כדי שלא יחשדו
 שאשתו היא זאת האחראית למותו
 מאז אותו יום הבין זמפנו כי אינו יכול לשמש
 עוד כמשענת לאשתו השנייה, וכי עליו לאפשר לה
 לקבל עזרה במקום אחר והניח אותה, בעודה ישנה,
 בצד הכביש יחד עם החצוצרה העלובה שלה והתוף
 והמקלות של התוף, ועשה זאת לא מפני שחדלה
 להביא לו תועלת אלא מפני שרצה בטובתה והיה
 מוכן להיפרד ממנה למרות המאמצים שהשקיע בה
 זמן קצר לאחר מכן, הגיעה לאוזניו השמועה כי גם
 אשתו זו נפטרה, וחש הוא צער על היותו אלמן בפעם
 השנייה אבל גם על מות אשתו שלמרות היותה אבן
 נוצצת היא חסרת ברק ויותר מכול התחמץ ליבו על
 כך שיהיה עליו לבשר, בפעם השנייה, את הבשורה
 הקשה לאמה בלי שתהיה לו סיבה אמיתית חש זמפנו
 כי בגד באם בשעה שזו ניסתה להציע לו את הבת
 השלישית, אך להתאלמן שוב לא רצה והוא נאלץ
 לסרב גם להמשיך במופע לא היה לו כוח והמשבר
 שפקד אותו היה כה גדול עד שבאחד הימים נרדם
 שיכור על חוף הים והגאות כמעט הטביעה אותו
 מאז, כך הבין מר רוברט, מסתובב זמפנו ללא
 תכלה באופנוע שהיה לו לבית ושאיתו נדד ממקום

למקום עם שתי נשותיו שהיו אחיות מאותה אם אך לא בהכרח מאותו אב מפעם לפעם נתקף רגשי אשמה על כך שלא קשר את אשתו השנייה כמו עז או לכל הפחות כמו חמור אל תלת־האופנוע, והצטער שלא נשא לאישה גם את הבת השלישית כדי להקל על האם הקשישה והענייה

כעבור זמן שהיה לא קצר ולא ארוך התיישב בכניסה לכפר שבו גגות הבתים אדומים, זאת לאחר שקנה לעצמו תיבת נגינה הנישאת על הכתפיים, והפעיל אותה לשמחת הבאים והנמצאים, וכך הוא זוכה פה ושם לארוחה חמה ולנדבות נדיבות לעיתים, ויש לו גם חלום למכור את סיפור חייו לבמאי הוליוודי, ואם מר רוברט יצטרף לחלום יוכלו שניהם לצאת נשכרים מהעסקה

ומר רוברט שמע את סיפורו של זמפנו ורצה לספר שגם הוא איבד שתי נשים, אם כי בנסיבות מאוד שונות מה גם שנשותיו היו מאוד כישרוניות, ולא היה בנישואיהם מעשה של צדקה ובכל זאת חשב כי קיים דמיון בין סיפורו שלו לסיפורו של זמפנו שכן שניהם לא הצליחו לשמור על נשותיהם ובשני המקרים מצאה האישה הראשונה את מותה אף כי ניתן היה אולי למנוע זאת, ואילו השנייה הסתלקה מחייהם לבלי שוב, אף כי אשתו של זמפנו מתה בסופו של דבר, כך אמרה השמועה, אבל זה נכון גם לגבי אשתו השנייה של מר רוברט

ולאחר ששתו איש איש את מנת האלכוהול שלו שאל מר רוברט את זמפנו אם הוא עדיין רוצה להחליף את האופנוע במפלסת, שכן האופנוע, שהיה בעצם

תלת־אופנוע, יאפשר לו להמשיך בדרכו ביתר קלות ואילו זמפנו יוכל להרוויח מהמפלסת, אילו ילמד לשלב הילוכים, דבר שרוברט לא הצליח ללמוד, שכן בחורף יורד שלג כבד באזור זמפנו הסכים מה גם שרצה להיפטר מהתלת־אופנוע נטול המצבר כבר מזמן לרגע עלה בדעתו של מר רוברט להזמין את נגן תיבת הנגינה להמשיך איתו את הדרך, אך חזר בו שכן ידע שמוטלת עליו שליחות לנקום את מותו של מר עכבר ועליו לעשות את המסע בעצמו, ולהתמודד עם מר למפל שאומנם כתב מה שכתב למר עכבר אך כיוון אליו את הדברים: אני מציע לך לשקול האם להמשיך בנגינה או שמא מוטב לך להדפיס במכונת כתיבה או לחלופין להפוך לס דר דפוס

מר רוברט נפרד מזמפנו, קנה מצבר משומש במצב טוב, ויצא לחלק השני של מסעו, הפעם בתלת־אופנוע, ועבר מר רוברט בין הכפרים והציע עזרה רפואית תמורת אוכל חם ודלק ואט־אט, כמו רכיבה על אופניים, נזכר בכל מיני מחלות שהשכיח מליבו במרוצת השנים, ורכש לעצמו מיומנויות חדשות והיה מרפא בעיקר אלמנות מלחמה וחולים שנואשו מהטיפול שהעניקו להם המרפאים שבכפריהם החולים שפנו לעזרתו התרבו מיום ליום ושמו הלך לפניו בדרכו מכפר לכפר, ושוב הרגיש כאלברט שווייצר המביא את בשורת הרפואה המערבית לכפרים הנידחים שבגבון מר רוברט היה רושם מרשמים אך היה גם רוקח במקביל לא מעט תרופות מתוצרת בית שזכו להצלחה והיו אנשים ממתנינים למר רוברט בשולי הדרכים לעיתים במשך שעות

ולעיתים במשך ימים, והגדיל לעשות אב שחסם ממש את הדרך והתחנן בפני מר רוברט שיעזור לבתו הנכה שהלכה בעזרת קביים

מר רוברט לא אהב את המעשה התוקפני שנקט בו האב, אבל העריך את נכונותו לעשות הכול למען בתו ולכן ניאות לעזור, ועצר את האופנוע בצד הכביש וירד לקראת הבת, שהיתה כבת עשרים ובעלת פנים נאותות למראה אך כחושה מאוד ועיניה אדומות האב סיפר כי בילדותה חלתה בפוליו ולמרות המחלה גילתה כוח רצון מאין כמוהו, אך לפני זמן קצר הגיעו לביתם שליחים מטעם הכנסייה ובמעשה מרמה רוקנו את כל כספו, ואף טמטמו את הבת באמונת שווא שקרוב היום שבו יתרחש נס והיא תחלים ותצעד ככל האדם

מאז אותו יום, המשיך האב בסיפורו, לא חזרה הבת לקדמותה מצב רוחה ירוד והיא בוכה מדי יום ובמשך שעות ארוכות, והוא חושש כי איבדה את הטעם לחיים ואם לרגע לא ישים לב תתייבש כפרח ללא מים ותקמול אל מותה מר רוברט הביט בה ונזכר בסיפורו של זמפנו, ושאל אותה האם בכיר הכמרים ענד טבעת זהב ענקית על הקמיצה הימנית, והבת הנהנה מר רוברט הבין מיד שלא יוכל לגרום לה ללכת אבל יוכל אולי להחזיר לה את טעם החיים הוא סיפר לה שבעבר הרחוק עבד כרופא בפנימייה של תלמידי תיכון שהחינוך להתנהגות טובה, ליושרה, ללמידה ומעל הכול לחברות ולנאמנות היו הערכים החשובים ביותר משמעותיים בהרבה מכל ציון או הצלחה אחרת בשנת 1936 התקיימה אולימפיאדת

חורף בגארמיש, שהיתה קרובה יחסית לבית הספר, ושני תלמידים ברחו מהלימודים על מנת לצפות במשחקים, ואפילו הצליחו לצפות במשחק הגמר בהוקי קרח שבו זכתה בריטניה במדליית זהב ושברה את שרשרת הניצחונות של קנדה הבלתי מנוצחת,

אירוע שלא נשכח במשך זמן רב. זמן קצר אחר כך, אותרו התלמידים ואחד ממדריכי הפנימייה נסע להחזיר אותם לפנימייה, וברדתם מהרכבת החליק אחד התלמידים מהקרון, נפגע בגבו, ונמנע ממנו ללכת לשארית חייו רבים בקרב הנהלת הפנימייה תהו מה היה עולה בגורלו אלמלא נסע המדריך להחזירם,

והאם ניתן היה למנוע את האסון בהמשך התגייסו רוב חבריו של אותו חסר מזל לצבא והוא נשאר בפנימייה בגלל נכותו כשהוא סובל מרגשי אשמה אך בסופו של דבר תלמידים מעטים שרדו את המלחמה המיותרת ואילו הוא ניצל למעשה לכן לעולם אין לדעת אם מה שקורה ברגע נתון הוא לטובה או לרעה, ותמיד כדאי לחפש את הטוב ואת היפה בחיים היופי נמצא בכול, אפילו בפחי הזבל יש יופי, אמר מר רוברט שלא הצליח למצוא דוגמה נוספת של יופי בכיעור, אם רק יודעים איך לחפש אותו

מר רוברט לא סיפר לנערה עם הקביים שאותו תלמיד נהרג אף הוא לקראת סוף המלחמה כשבעלות הברית הפגיזו את העורף והוא נקבר תחת הריסות בית הספר, ממש מתחת למעבדה לכימיה כשמבער בונזן כבוי נעוץ בראשו וישב מר רוברט עם הבת והקשיב לסיפורה ורצה לומר לה שנכותה אינה קלה אך למרות

זאת היא יכולה ליהנות מחייה, אך לא הצליח להוציא את המילים מפיו לבסוף אמר שבניגוד לפצועים רבים שפגש במלחמה גופה לא נהפך לאויב שלה, וכי מעתה ואילך הכול תלוי בה, ושאם תרצה יהיו לה חיים יפים, ומרוב שדיבר לא שם לב כי הערב ירד, והתנצל בפני הנערה ואביה, ואמר כי עליו להמשיך בדרכו שכן מחכים לו בצידו השני של היער, ויצא לרכיבה למרות השעה המאוחרת

אף על פי שנמנע מנסיעות בחשכה החליט הפעם להמשיך בדרכו, ואימץ את עיניו ונלחם בשינה והעסיק עצמו במחשבות שונות, כמו למשל האם יש חזיר זריחה כשם שיש חזיר שקיעה בשיר של ג'וני מיטשל, וכך רכב עד עלות השחר ותוך כדי נסיעתו חש כי שר היער מביט בו ומנסה לשכנע אותו לכבות את פנסי האופנוע ולרכוב בחושך המוחלט וחש מר רוברט את ידו של שר היער על מתג ההפעלה של הפנסים, ונאבק מר רוברט עם שר היער ומלמל מיני מלמולים, והיכה על מכסה הזכוכית של הפנס והנורה שבה להאיר

והיה מר רוברט עסוק בניסיונות להתאים את צלצולי האופנוע, היינו את רעש הבוכנות לקצב הופעתם והיעלמותם של קווי ההפרדה הלבנים שבמרכז הכביש, ולא פשוטה היתה המשימה היות שהאופנוע, שאף שהיה אומנם בעל מנוע אמריקאי, לא הגיב מיד לשינוי המצערת

ותהה מר רוברט, בחלוף השעות, האם ביום שבו יכתוב מאן דהוא שיר על בוא השמש, יקפידו באולפן להקליט את זריחת החמה משמאל לימין כמו במרבית

הציורים והוויטראז'ים בכנסיות שמר ואלכה וד"ר שווייצר ניגנו בהן או מימין לשמאל ועוד העסיק את עצמו מר רוברט בתרגילי חשבון ככפל וחילוק ובחידות מעולם הכימיה כך למשל, התהרהר מה יקרה אם יערבב נתרן עם כרום והכול כדי לשמור על ערנותו

לפתע, שמע ממרחקים צלילי נגינה בגיטרה ובמפוחית שנשמעו לו כמו מנגינות של צוענים שהכיר מהסרטים האיטלקיים והוא ראה חבורת צעירים, ספק הולכים ספק רוקדים, על הכביש וניכר בהם שהם חוגגים שכן היתה המנגינה עליזה החוגגים הצעירים, שחלקם היו מחובקים, רקדו מסביב לאישה צעירה שהיתה לבושה בשמלה שחורה ובמעיל קצרצר משובץ, ושערה היה פרוע ופניה היו מלוכלכות או חבולות אפילו ומר רוברט עצר את האופנוע וכיבה את המנוע, אף כי לא היה בטוח שיצליח להתניעו שוב, ובעודו מסנן משהו למלך היער, שלא יחשוב שהוא נכנע, עקב אחר החבורה שנעה מצד ימין אל צד שמאל, ואדם מבוגר יחסית אווזו במצלמה והולך לצידם ומסריט אותם והם רוקדים מסביב לאותה אישה וקוראים קריאות שמחה, ויש ביניהם כאלה שרוכבים על קטנועים ומבצעים שבע הקפות, ויש צעיר המנגן על אקורדיון ועושה פרצופים מצחיקים לאישה ואפילו נובח כמו פודל בשם צ'ארלי

מר רוברט נדהם לנוכח פניה העגמומיות, של אותה דמות נשית מיוסרת, ולנוכח צעדיה הכבדים, ונדהם עוד יותר לראות שבמהלך כמה עשרות צעדים וכמה וכמה צלילים מופיע צל צילו של חיוך על הפנים

הנוגות, ומבטה של הדמות הנאה אף כי מוזנחת, הולך ומשתנה, ומאישה הנדמית כאבודה היא נמלאת תקווה בהדרגה

מר רוברט האמין כי הנה מתרחשת לפניו התגלות של אור המקדימה את הזריחה, וירד מהאופנוע והחל לצעוד אל אותה דמות קורנת אלא שרגליו היו נוקשות כענפים, עקב הרכיבה הממושכת, וצעדיו ממותנים לבסוף, הצליח להגיע אליה ואמר ערב טוב והציג עצמו כד"ר רוברט ושאל לשמה, ותכף ומיד הזמין אותה להצטרף אליו כדי שיוכלו להמשיך את דרכם יחדיו ואף הציע לה לסייע לו בעבודתו, ובו ברגע חש כי חייו תלויים בהסכמתה והיה נרגש ברגע זה אף יותר מאשר בפעמים שבהן הציע נישואים לשתי נשותיו האישה נענתה לו, ואמרה שעליהם להזדרז לפני שתופיע הכתובת fine על סרט הצילום, ויצאו הם יחדיו אל הדרך המובילה אל הזריחה ולא אחזו ידיים, אלא הכניסו אותן לכיסים, בגלל הקור מן הסתם ניכר היה שהאופנוע מורגל לנסיעה של גבר ואישה והיה גובהו של הברזנט המסוכך כאילו נתפר למידותיה והיא נכנסה ויצאה מקרון השונה בדילוגים כמי שהכירה אותו מגלגולים קודמים

שמה של האישה היה עתליה, כשמה של המלכה בברית הישנה, וצלצל שמה באוזניו כמראהו של אטילה, שנודע גם כזמפנו מפעיל תיבת הנגינה, שעל אופנועו רכבו, וראה בכך מר רוברט סימן ולא רצתה עתליה לספר לו את סיפורה זולת הסיום העגום של יחסיה עם ארוסה ועם החבר שקדם לו, זה וגם זה הבטיחו לה אהבה לנצח וחיי נישואים מאושרים, וזה

וגם זה עזבו אותה לאנחות אחרי ששדדו את כספה, ולמעשה, אין לה בעולם שצולם במסרטה בית, כסף,

קרובי משפחה או חברים נאמנים

תחילה ישנו בנפרד, עתליה בקרון השינה של האופנוע וד"ר רוברט על הקרקע שמימין לאופנוע אך משהתקררו הלילות והחל לרדת הגשם עתליה ישנה בקרון השינה של האופנוע מתחת ליריעת הברזנט והוא ישן על הקרקע שמשמאל לאופנוע רק כשהתחילו לרדת שלגים ישנו יחד בקרון השינה של האופנוע עד מהרה נוכח מר רוברט כי אינה משכילה כלל, ממש כיושבי הכפר שבעמק שממנו הגיע, ואינה יודעת מה ההבדל בין אנטיביוטיקה לאנטיפון, אך היתה בה שמחת חיים ואור הקיף אותה כהילה ומר רוברט סונוור ונפשו הפשירה השניים נהגו לשבת בלילות מסביב למדורה, ואחר כך היו שוכבים על הגב זה לצד זה ומביטים בשמים, ורצה מאוד מר רוברט לספר לה על בנו וערב אחד לא יכול היה עוד לעצור בעדו והוציא מהתרמיל את תמונת בנו והיא הביטה בתמונה לאור המדורה החיוורת ולאורה שלה, ואמרה שהילד מאוד יפה ודומה לד"ר רוברט עוד אמרה לאחר שהעמיקה את התבוננותה כי שעון הקיר שברקע נראה מיושן ושיש עליו במקום מספרים תווים או אותיות שהיא לא מכירה ומר רוברט חטף מידה את התצלום ונוכח במה שלא הבחין בו מעולם והבטיח לעצמו שיום יבוא והוא ישיג זכוכית מגדלת וינסה להבין במה מדובר

אחר כך שאל אותה על ילדותה והיא אמרה שאינה זוכרת הרבה כי נאלצה לעזוב את משפחתה בגיל צעיר

ולפרנס את עצמה העבודות שעבדה בהן לימדו אותה להכיר את בני האדם, וחושבת היא שאנשים משולים לבצל ושגם להם יש שכבות רבות ולעיתים די בשריטה קטנה כדי שהעיניים יתחילו לדמוע עוד אמרה שאת כוחה היא שואבת מאמונה ומתקווה שיבוא יום והיא תפגוש מישהו שיגאל אותה מחייה העלובים היא רצתה להוסיף ולספר לו על העבודות השונות שעבדה בהן ועל ההיכרויות שלה עם בני האדם, אבל חלקים בעברה היו עמומים וממילא לא היתה יכולה להיכנס לפרטים שאינם מופיעים בתסריט

מדי פעם שאלה עתליה לאן בעצם הם נוסעים ולשם מה, והסביר לה מר רוברט כי שניהם איבדו פעמיים את בני זוגם ושניהם נשארו חסרי כול ושהולכים הם להתעמת עם אדם בשם מר למפל שאחראי, בדרך זו או אחרת, למותו של מכר שלו בשם מר עכבר שהפיל עצמו מחלון דירתו במגדל בן החמש קומות אותו מר למפל, הוסיף ואמר מר רוברט, ביטל את נגינתו שלו בפסנתר וכינה אותה בחוצפה וביהירות — נגינה של מי שממהר לשירותים

היות שלא היתה משכילה כלל ולא ידעה אפילו היכן לוטציה וכמה שורות יש בַּמָּשָׁה הרגיש מר רוברט, לאחר שנים של מחסור, כי הנה קולו נשמע ויש מקום למוזרויותיו

עתליה ומר רוברט היו נודדים ממקום למקום, אבל בדרך הנכונה, ואט־אט החלה הקופה להתמלא והיתה עתליה משמשת כאחות וכסייעת והוא שימש כרופא, אך נרָאָה כי חום ליבה יעיל יותר מהתרופות שרשם, ובעוד הוא פנה אל גופם של החולים ואל

סימני מחלתם היתה היא פונה היישר לתוך עיניהם ומעלה על פניהם חיוך של תקווה ולא רק בחולים בני אנוש טיפלה עתליה באחד הימים ביקשה ממר רוברט להגיש עזרה לשועל דרוס שהיה מוטל על הכביש, שכוב פרקדן ורגליו נישאות למעלה, והיו עיניו נטולות עורמה ומלאות עצב ונראה השועל כמבקש מעט חסד, ומר רוברט ניסה לסייע לו אך נכשל, וגם חיוכה לא הועיל, והשועל מצא את מותו על הכביש, אך זכה לקבורה בחורשה הסמוכה הדרך התקצרה ונראו כבר עצי התרזה, הקרובים למקום מגוריו של מר למפל, כפי שהם מתוארים בספר ששמו **שובו של מר למפל** — הנושא את שמו של מר למפל וכשהודיע לה מר רוברט כי למחרת יפגשו את מר למפל הרצינה ואמרה לו כי הגיע הרגע, וכתובת הסיום fine ממלאת את המסך, וכי בעולם אחר נשואה היא לבמאי איטלקי ועליה לחזור לביתה בטרם יאזל סרט הצילום ואף על פי שהצטער על הפרדה לא נחמץ ליבו כלל, והוא שמח על הזמן שחלקו יחד והציע לה מחצית מחסכוניותו, ואיחל לה כל טוב והתניע את האופנוע בדחיפה והמשיך בדרכו באפלה

בחלוף הזמן

ואחרי כל הדברים האלה הגיעה שעת ערב והרגיש מר רוברט צורך עז לשוב לבית מרזח מהסוג שהיה מנגן בו בפסנתר לפרנסתו, בזמן לימודיו ברפואה, ואם לא די בכך חש צורך מסוים לאכול אוכל חם ושמנוני, ולשתות כוס משקה חריף וצונן עם היכנסו לבית המרזח חש באותם ריחות מצחינים שהיו נדבקים לבגדיו, ועל אף שלבתי מרזח היה מוניטין גרוע, בעיקר לאלו שהיו בהם חדרי אירוח אישיים לפי שעה, נהג מר רוברט לציין לעצמו שעבודתו לא רק הכרחית לפרנסתו אלא גם מעניינת שכן ביושבו אל הפסנתר היה בוחן את ההתרחשויות שמסביב, ממש כמו אנתרופולוג העורך תצפיות על התנהגותם של בני השבטים שבאפריקה החוגגים עד אובדן חושים וישב תחילה אל אחד מאותם שולחנות עגולים וחזקה למלצרית שתבוא לפלרטט איתו ולגלות חיבה כלפיו על מנת שיזמין עוד ועוד משקאות שיזכו אותה בתשר גבוה, ומשום מה עלתה בראשו המשוואה — נעורים תמורת כסף, וחשב לעצמו שמשוואה זו קיימת עוד טרם השלים כדור הארץ סיבוב שלם, ואחרי כמה וכמה משקאות חש מר רוברט קרבה מסוימת למלצרית, וביקש ממנה רשות לנגן כמה שירים בפסנתר המלצרית קראה לבעל הבית על מנת

שיבדוק אם מר רוברט אינו סתם שתוי המספר סיפורי מעשיות, והלה הציע שיר לניסיון

מררוברטקמוחשעצמוכבדמעטבגללהמשקאות,
 כמו כן נדמה לו שאינו שולט בדיבורו והתלבט האם
 מוטב לפני הכול להיכנס למשתנה ולהתנקז, אך
 ההתלבטות לא נגמרה והוא ניגש אל הפסנתר והניח
 עליו את כוס המשקה, וגם את הסיגריה שעישן הניח
 במיומנות על קצהו הקצר של מכסה הפסנתר, היינו
 עם הפנים החוצה, כך שהאפר לא ייפול על הקלידים,
 והרים את המכסה בהינף יד, ולרגע נבהל מעצמו
 שכן לא בדק האם הפסנתר ממולכד כפי שהיו רבים
 מהפסנתרים הנטושים בחזית הרוסית, והחל לנגן את
 אחד השירים המוכרים שנהג לנגן בעברו — "We'll
 meet again" — ובהמשך וללא הפסקה את ה"טוקטה
 בסולם דו מינור" של באך למקלדת ולאו דווקא בגלל
 שהיתה זו מנגינה שהתאימה לנגינת ניסיון אלא שאת
 הטוקטה זכר טוב יותר מיצירות אחרות, וידע כי תתנגן
 מעצמה, ועצם את עיניו ונתן לידי לנגן בלי להתערב
 ובלי להביע דעה תוך כדי שידי ניגנו נזכר כי אמו
 נהגה לסגור בחבטה את מכסה הקלידים על אצבעותיו
 בכל פעם שעשה שגיאה חמורה, והעריך כי מספרה
 הסידורי של הטוקטה ביצירותיו של באך הנו 911 —
 מספר שיש בו אי־סימטריה מעניינת שתוכל להתאים,
 אם מישהו ירצה בכך, למכונית ספורט יוקרתית או
 למספר טלפון של שירותי חירום ואולי גם לתאריך
 שבו מכל המקומות שישנם בשמים יחליטו מטוסים
 לחצות דווקא דרך בניינים רבי קומות המגרדים את
 השחקים

בסיום הנגינה הביט מר רוברט בעיניו של בעל
המקום שאישר לו להמשיך אף כי פניו הביעו חשש
מה, חשדנות אפילו ואי־נוחות מסוימת ביחס למר
רוברט אך מר רוברט בחר להתעלם היות שלראשונה
מזה זמן רב ניגן ברשות ובגלוי ולא בסתר כפי שניגן
בבתי הכפר, כגנב עלוב שאינו לוקח דבר, גם אם היו
מאזיניו שיכורים שהוא אינו מכיר כיוון שכך החליט
להקדיש את קטע הנגינה הבא למר עכבר, אך חשב
שינגן קודם את ה־"Les Barricades Mystérieuse"
והרים את ידיו כמתכוון לנגן אלא שבו ברגע שמע
קול אישה שאומר ואולי אף דורש: נגן את בחלוף
(הזמנים) "As times goes by" (, ומר רוברט סובב
ראשו וראה אישה נאה עד נאה מאוד הדומה במשהו
לאילזה לונד שברחה מלוטציה ביום הכיבוש, והוא
הסתובב ואמר: "את כנראה מתבלבלת כי איני מכיר
את בחלוף הזמנים, והיא חייכה חיוך טוב שהזכיר לו
את אשתו הראשונה ובעיניים מצועפות, כאילו
מרחו לה וזלין על עדשות המשקפיים, אמרה:
"שנעים לה מאוד ושהיא אינה יודעת את שמו אך
תשמח אם ינגן זאת שוב " מר רוברט היה נבוך
ואמר לה: "עלייך לזכור ששיר הוא רק שיר,
והעולם תמיד יקבל בברכה את האוהבים, בחלוף
הזמן ושהוא יכול לנגן בשנית את
הטוקטה אם היא רוצה " והיא, היינו האישה היפה,
אמרה: "חבל, ככה הלכה לה ידידות נפלאה "
והחזיר מר רוברט את מבטו לקלידים וחשב
לעצמו שמזמן לא היתה לו ידידות נפלאה, זולת
אולי עם יוסטוס, חברו מתקופת לימודיו שסידר לו
את העבודה בבית הספר, והמשיך לנגן וחש שהנה

יכול הוא לנגן כל יצירה שעולה על דעתו בלי לחשוש שמא יזהו אותו לפי סגנון נגינתו לאחר שניגן אחדים מהשירים הישנים, ממש כמו בימים ההם, קם והזמין את הקהל להרים כוסית לחייו של מר למפל אשר יסיים את חייו בקרוב, והקהל שלא ממש הקשיב או שלא התייחס ברצינות לעניין סיום החיים הריע והצטרף להרמת הכוסית, ומר רוברט המשיך לנגן עוד שירים רבים ולא רצה לקום מכיסאו שכן התמכר לתחושה הנפלאה של אהבת הקהל אלא שמרגע לרגע הלחץ על השלפוחית גבר ומר רוברט הבין שאי־אפשר עוד לדחות את ההתלבטות, ולמרות זאת התאפק והמשיך לנגן את השירים המוכרים לקהל, ופה ושם שילב קטעים מיצירות אחרות, כמו למשל ה"סונטה מאת סקארלטי ק 308" אשר למרות היותה סונטה קצרה כבר במחציתה חש כי אי־שם בבטן התחתונה, קרוב לרגליים, עומד להתפרץ הר געש בנחשולים אדירים וחשש מר רוברט שבלי משים לווייתנים יעופו מתוך בטנו וייחבטו בתקרת העץ ובעקבותיהם גם דיונונים ודגים, וניסה לרכז את מחשבותיו במדבריות צחיחים נטולי מים וצמחייה, כפי שראה בסרטים, אלא שבמקום דיונות צהובות ומוכות שמש ראה לנגד עיניו דיונות לבנות של קרח בחזית הרוסית שאותה הכיר היטב הוא ראה אגמים קפואים ונהרות קפואים והנה למרות הקור העז מפכפך לו פלג מים קטן, זרם חמים ורוגע, המחמם גם את כף רגלו שעל דוושת הפסנתר, והוא פקח את עיניו ונוכח שלא הצליח להתאפק, ובעל המקום סילק את מר רוברט מבית המרוח לא

לפני שסינן בין שיניו שאין אצלו במסבאה מקום לנגן
שגנינתו נשמעת כאילו הוא לחוץ ללכת לשירותים

ליל זוך

ומר רוברט כבר היה די קרוב לביתו של מר למפל ואפילו הריח את עצי התרזה, והבין כי מסעו הגיע כמעט לסיומו שכן בהיפגשו למחרת עם מר למפל יממש את תוכניתו לרוצחו, תוכנית שבגללה יצא למסעו אלא שמרוב נדודים והסחות דעת התקשה לזכור מהי הסיבה שמצדיקה רצח כזה. הוא הרהר בכך לא מעט, ושאל את עצמו מה בעצם גרם לו לעזוב את ביתו ואת השקט שלו ולצאת לדרך ללא מוצא, ולקח פיסת נייר וכתב את הסיבות האפשריות ליציאתו למסע, ואת המילים האלה בדיוק כתב מר

רוברט בכותרת:

סיבות אפשריות ליציאתי מהבית החם והשקט על מנת לפגוש את מר למפל ולהורגו בכמוסת רעל אך לאחר היסוס והתדיינות עם עצמו החליף את הפועל **להורגו** בפועל **להענישו** שכן רצה להדגיש כי מדובר במעשה צודק שלא לומר שליחות של ממש ואולי אף

בתיקון עוולה, והמשיך:

1 יצאתי לדרך כדי לנקום את מותו של מר עכבר שקפץ מחלון דירתו שבקומה החמישית במגדל

בן החמש קומות שבעמק עקב כישלוננו בתחרות
 נגינה בלוטציה והשפלתו במבחן על ידי מר למפל
 2 יצאתי למסע כדי לכפר על מה שעוללתי אני,
 בהיותי דוור הכפר, למר עכבר, היינו החלפת
 ההקלטה האיומה של מר עכבר בזו שבנגינתי
 שלי ושליחת ההקלטה הראויה שלי (רק מטעמי
 צניעות איני אומר משובחת) למר למפל כחלק
 מבקשתו של מר עכבר להיבחן בפני מר למפל,
 ובכך עוררתי אצל מר עכבר תקוות ואשליות אשר
 מוטב היה שלא היו מתעוררות כלל
 3 יצאתי לשליחות כדי לנקום במר למפל על שבייש
 וזלזל ברשעות שנרקחה (מלשון מרקחת) יחד עם
 בורות בכישרון הנגינה שלי עצמי, ועל מנת ללמד
 לקח את מי שמעז להשתלח במוזיקאי כדוגמתי
 4 יצאתי למסע הצלב כדי לתקן את מעשי מימי
 המלחמה, היינו את עניין התצפיות ובתקווה
 ליצור עולם טוב יותר
 5 יצאתי לאודיסאה שלי כדי להפיג את השעמום
 ולזכות בתהילת עולם במידה וייכתב עלי ספר
 6 יצאתי לעלייה לרגל כדי שיהיה תוכן לספר
 7 שממילא ייכתב עלי
 ברחתי ממתן דין וחשבון ואף מעונש על רציחתה
 של גברת ואלכה

אולי היו אלו כל הסיבות ואולי, רק מקצתן, כך או
 כך קיימות סיבות נוספות מוצדקות לגמרי אלא שמר
 רוברט לא זכר אותן באותו רגע כיוון שהיה עסוק
 בהכנות לקראת יום המחרת, היום שבו יביא למותו

של מר למפל, ובמחשבות של היטהרות לקראת פעולה זו, כאילו מדובר בגאולתו שלו עצמו או בטקס שבו זובחים זבח אדם, כפי שקורה בשבט המתגורר מהלך עשרה ימים, בדרך לא דרך, מבית החולים של ד"ר שווייצר בלמברנה שבגבון והחליט כי ישאיר שאלה זו פתוחה ליום שבו יכתוב מאן שהוא את סיפור מסעו, וחשב שהנקודות שהעלה, זה עתה, על הכתב יסייעו בידי אותו כותב במידה שיימצאו ותחב את הנייר בכיס חולצתו, קרוב לליבו, כפי שנהגו לעשות החיילים עם המכתבים לאהובותיהם ועוד חשב מר רוברט שהרשימה שהכין תסייע אולי ליום שבו מישאו ילגום מהספל המיוחד שלו

והיו דבריו המעליבים של מר למפל — אם כי נשמע דרך המוזיקה שאצבעותיך כבדות ולא מתורגלות, ונגינתך כשל נגן בבית מרזח הממהר לסיים את הנגינה בטרם ירוץ להתפנות — עוד מהדהדים באוזניו של מר רוברט, ומזמזים כיתוש בראשו של טיטוס, וחשב שיהיו המניעים אשר יהיו הרי עומד הוא לגאול את העולם מאדם יהיר, מנוכר ומרושע אשר לו היה גיבור ברומן או בנובלה היו הקוראים מייחלים למותו, ונושמים לרווחה עם הסתלקותו מדפי הספר בעוד מחשבותיו נודדות עצר מר רוברט את תלת-האופנוע שלו בקצה חורשה שבשולי הדרך, לא רחוק מבית מגוריו של מר למפל, וקרא בקול רם ומהזיכרון את דבריו של אמיל זולה — *vérité est en*

“La

marche, et rien ne l'arrêtera” והסכים איתם במלואם, וכיבה את המנוע, והסתכל על האופנוע שקיבל מזמפנו בעסקת חייו, באותה חיבה שאסקימוסי

מביט בכלבי ההאסקי שלו שהחזירו אותו לביתו אחר מסע ציד בקוטב הקפוא, ולקח מר רוברט את גיגית האלומיניום, ששימשה אותו לרחצה, וטבל סמרטוט בטנק הדלק של האופנוע, והדליק מדורה קטנה ומילא סיר במי הנחל שזרם לנוחותו לאורכו של הכביש,

וחימם אותם על מנת שיוכל להתרחץ בניגוד לפעמים קודמות, הרתיח הפעם כמות משולשת של מים כדי שיהיו לו די והותר מים חמים לערבב עם המים הצוננים שכן מר רוברט תכנן רחצה יסודית ולא חסך במים, חמים או קרים, ומילא את הגיגית עד גדותיה, ולפי חוק הציפה, כך שברגע שנכנס לתוכה גלשו המים לאחר שהתמקם היטב החל מקרצף את גופו כאילו עומד הוא לבצע ניתוח, בכלל זה את ציפורניו ואת אוזניו ואף מאחורי אוזניו ומרט שערות מאפו ומאוזניו, וכיוון שזכר שבילדותו היתה אמו מסבנת לו את הגב ואת העורף, לקח את הענפים שהכין מבעוד מועד וחבט בהם קלות על גבו, ולרגע העמיד פנים כי מצליף הוא בענפים

קוצניים שנבחרו לכבודו על ידי נזירים פרנציסקנים, והעסיס הירוק היה צורב בבשרו, ועשה זאת בכוונה ובכנות גמורים כאילו מיטהר הוא לקראת מותו שלו ולא לקראת מותו של מר למפל אחר כך נשען על דופן הגיגית והביט בשמים האפלוליים וראה את הירח מקרין מאורו על העננים, וחזקה בסבלנות עד שיתפזרו כדי שיוכל לראות את כוכב הצפון, ממש כפי שנהג לעשות בלילות הקפואים שבחזית הרוסית בהיותו מוקף בשלג הלבן ובריח הבשר הצלוי שנדף

מהטנקים השרופים

אבל העננים לא התפזרו והירח הלבן והמיותם לא נשקף על פני מי הסבון הלבנים שבגיגית, אבל פני המים הלכו והתרחבו כשדות השלג הקפואים ומר רוברט נזכר בדברים שאלברט שווייצר יכתוב בבוא היום על אמנות הפוגה של באך שכלל שמקשיבים לה יותר ומתעמקים בקולות השונים — שברגע אחד משתלבים זה בזה ובמשנהו נבדלים זה מזה — כך מתעצמת התרשמותנו ממנה, ודומה כי היא בה בעת ההתחלה והסוף

"ובכל זאת, היצירה מתחבבת עלינו לאחר מספר הקשבות היא מציגה בפנינו עולם דומם וחמור סבר, נטוש וקשיח, חסר צבע, חסר אור, חסר תנועה; עולם שלא משמח, שלא מסיח את הדעת; אך אין אנו מסוגלים לקרוע את עצמנו ממנו "

an eye to its manifold "workableness" and capacity for inversion. Nevertheless it grows upon us after repeated hearings. It introduces us to a still and serious world, deserted and rigid, without colour, without light, without motion; it does not gladden, does not distract; yet we cannot break away from it.

ובעודו מתרווח בזהירות בגיגית, ומתאים את קצב נשימתו לחומם של המים ולעננת האדים שמעליהם דימה עצמו כקברניט של ספינה העומד על הסיפון ומביט אל האופק בטלסקופ פירטים, ומסביבו מים וערפל והוא מרים מבטו והנה על כוכב הצפון מבהיקים אורות הכפר, ומנצנץ אורה הכחול של נורית

הרדיו הקטנה שבמכוניתו החונה בכניסה לביתו ונצץ האור הכחול כמשיכת מכחול צבעונית ויחידה ברישום עיפרון והיו העפרונות האפורים נבדלים זה מזה בעוביים ובאותיות B ו- H הרשומות עליהם כאותיות שמו של Heinrich Bach שהיה בן משפחתו של באך הגדול וחי יחד איתו כשבע שנים וד"ר רוברט ראה את עצמו, בעיני רוחו, יוצא

בשקט בשקט מביתו, פותח את הדלת של המכונית, מתרווח על המושב ומאזין למכשיר הרדיו, ודימה עצמו מאזין ל"סוויטה האנגלית השנייה" של באך, והתקשה להבין מדוע אהובה עליו דווקא יצירה זו מבין כל יצירותיו של באך למקלדת, והרשה לעצמו להניח שהתשובה נמצאת בחתימה הקולית החזקה והכל כך מובהקת כבר בשלושת הצלילים הראשונים במחשבה שנייה אולי הוא מעדיף את הווריאציה ה-25 מתוך "וריאציות גולדברג" שמגלה רגישות שאפילו שופן ושומאן לא חלמו עליה, ורצה מאוד לנגן לבנו משהו מבין כל היצירות שהכיר והעסיק עצמו במחשבה לו היה עליו לשלוח לבנו שבמרומים או בתוככי צוללת יצירה אחת קצרה באיזו יצירה היה בוחר, ולא רצה להיסחף לפתוס של הפוגה הלא גמורה מאמנות הפוגה אלא למשהו קצר ישיר ופשוט שאחריו אין יותר מה לומר וגם אין צורך ומר רוברט דרבן עצמו כאילו זמנו קצוב, ולבסוף בחר את ה"פרלוד ברה מינור" מהפרלודים הקטנים, "מספר 935" ברשימת יצירותיו של באך, שהנו קצר ולא יומרני, ולא האמין שעצם המחשבה על פרלוד, בעודו יושב בתוך גיגית ומדמה עצמו מאזין לרדיו

בתוך מכונת הנמצאת הרחק ממנו, מרגשת אותו עד כדי כך ונזכר מר רוברט בשנים שבהן הסתיר את היותו רופא ולא הבין מדוע כפה על עצמו את הריחוק מהרפואה כאילו הוא ראוי לעונש על שלא הצליח להציל את אשתו ואת בנו, ומדוע הסתיר את אהבתו למוזיקה כאילו מדובר במאהבת וקבר את סיפור נישואיו, ולמה לא מסגר תמונה של בנו המת והניח על השידה שליד שולחן האוכל עוד נזכר כיצד נהפך לדוור רכוב על אופניו וחשב שברוב צדקנותו וטיפשותו בגד בעצמו ממש כשם שאלברט שווייצר האשים בספרו את באך שבגד במסורת המוזיקלית של ארצו כשאפשר לעצמו להיות מושפע מתרבויות אחרות) תצלום מהמהדורה הצרפתית המקורית, 1905

עמוד 104)

“Inconsciemment, le maître s’est rendu coupable de trahison vis à vis du génie de la musique allemande. Accepter les formes étrangères, ce n’était pas seulement porter préjudice à son œuvre à lui, mais, encore, arrêter la musique allemande dans la voie du développement possible. // Que les talents ordinaires se laissent entraîner par les tendances de l’époque: il n’importe. Mais, quand les grands génies com-

ושווייצר לא בחל בשימוש במילה trahison שפירושה בצרפתית בגידה אלא שכנראה נבהל מעצמו ובמהדורות המאוחרות שינה את הניסוח והשתמש במילים פחות בוטות אם שווייצר האשים את באך שבגד במסורת הגרמנית, ששיאה הוא ואגנר, ואפשר לעצמו להיות מושפע ממלחינים כוויוואלדי וראמו הרי הוא עצמו, כלומר מר רוברט, בזמן שהיה רופא

צבאי בשם ד"ר רוברט, אפשר לסביבה שלו להשפיע
 עליו וערך את התצפיות שלו, ולא נהג לפי כללי
 האתיקה המסורתית והמוסרית המצופה מרופא היטב
 זכר את דרישותיו מעצמו ומעמיתיו, שהיו כפופים לו
 בהיותו רופא, כמו גם את דרישות מוריו בזמן שהיה
 תלמיד וידע מר רוברט שעליו לטפל בכל חולה ופצוע
 גם אם הוא משתייך לצבא האויב, והבין בזמן אמת
 שהוא בוגד בעצמו ובערכים שלו כרופא ממש כשם
 שבאך הגדול בגד במסורת הקוראל והמיסה של ארצו
 מר רוברט לא האמין איך ישב לילה אחרי לילה,
 בחום ובקור, בתוך מכוניתו, והמתין לאפשרות הלא
 סבירה שיושמעו ברדיו יצירות בנגינתו שלו, ולפתע
 התגעגע לעתליה שאף על פי שעזבה אותו וחזרה
 לעולמה הביאה לו שמחה שלא תימחה לעולם,
 והרגיש כי הוא חזק יותר משהיה ומשיהיה אי־פעם
 והים שבגיגית החל להעלות גלים והיה עליו להשתדל
 לשמור על הקשר שבין אלומת האור הכחולה, שיצאה
 לדרכה מהכפר, לכוכב הצפון, וראה במרחק צוללת
 או־בוט, שנשארו לה רק שלושה טורפדו, סוגרת את
 המדפים ומתכווננת לצלילה
 והיו הגלים זועמים, והיו דגי קרפיון מנתרים
 מתוך המים ונופלים על סיפון כלי השיט והיה הים
 לים סוער וזנבות לווייתנים חובטים על פני הגלים,
 והצוללת נטתה על צידה והים והאוויר הפכו לאחד
 כי נמלא האוויר ברסס מלוח ובבועות סבון והאו־בוט
 נדלקה מהסמרטוט ספוג הדלק, והיו המלחים מנתרים
 מסיפון הצוללת שטרם שקעה אל המים הבוערים

— והיו ביניהם כאלה שעלו באש וכאלה שטבעו או שנטרפו על ידי כרישים או על ידי דעתם לא יחלוף זמן רב והצוללת שבמעמקים והצוות שבבטנה ינוחו סוף כל סוף על קרקעית הים ויתפנו לשחק סקאט או צוללות עד שייגמר הנייר המשובץ, ומר רוברט אחז בחוזקה בדג קרפיון שנכווה באש הסולר הבווער, ומפה לשם רבו הטלטלות, והפקק המשמש לריקון המים נשלף ועף לו השמיימה וקול זכוכית מתנפצת נשמע חלושות והנורית הכחולה כבתה

ובשקט שאחרי הנורה שכבתה נשמעה נביחתה הארוכה והקשה של קודה, והחליק מר רוברט במורד הגיגית אל פתח הניקוז ונשאב לתוכו, בעודו אוהז בקרפיון מפרפר, וגופו וראשו סובבים סביב צירם כמים הנשאבים אל הכיור, וצללו שניהם למרחבי המים האדירים שבאוקיינוס ועיניו של הדג הביעו אימה ואולי כאב ומידה מסוימת של חוסר שביעות רצון, וניסה הדג להשתחרר בשארית כוחותיו מאחיזתו של מר רוברט אך ללא הועיל וצללו שניהם למעמקים וראו בעיניהם הפקוחות קרן אור חלושה שהלכה והתחזקה ככל שהתקרבו אליה עד שנעמדו מול חלון מלבני רב מידות בצידו של גוף הצוללת מר רוברט הביט פנימה וראה פנים רבות חיזויות מחוסר שמש משיבות לו במבט, והיו הפנים עטורות זקן, ומר רוברט החל לחוש כי האוויר אוזל וראייתו מיטשטשת והסבון שורף את עיניו, ובשארית כוחותיו הוציא ראשו ממימי הגיגית, שהספיקו להתקרר בינתיים, וקם בקושי ממקומו וניסה לייצב את עמידתו

ויצק מים חמים לגיגית ונשא שוב מבטו אל כוכבי השמים וחשב כי לאחר המעשה יהיה עליו להשלים את כל שעות ההאזנה שהחסיר במהלך מסעו, ולא זכר אם ניקה את הרווחים שבין האצבעות שברגלו השמאלית, והתלבט אם שמעו בשבט, הקרוב מהלך עשרה ימים ללמברנה, נגינת עוגב והאם לגמו מתישהו מים קרים והאם הקרח אצל האנגלים אכן

ירוק כמו התה

האור הכחול

והאור הכחול שבמכשיר הרדיו נשכח מאחור, ובמקומו נזכר מר רוברט שאי־שם בקנדה הרחוקה יש ילדה קטנה בעלת שיער זהוב שהולכת לבית הספר ויום יבוא והיא, היינו הילדה, תכתוב על הדחף להחליק למרחקים במחליקים, לגלוש על פני הנהרות החלקים והצחיחים לחיים אחרים, ובדרכה לעולם אחר ייחשפו בפנינו מרכבות רתומות לאיילי הצפון,

עצי אשוח מקושטים, ופעמוני חג ונזכר מר רוברט, אגב קנדה והמחליקים, בשני התלמידים שברחו מבית הספר לפני שנים והיה האירוע כה חריג בתולדות דברי ימי בית הספר עד שאריך קסטנר, הסופר הנודע, נדרש לדבר והסכים לכתוב סיפור על מקרה זה בשנים־עשר בפברואר 1936, באולימפיאדת החורף בג' מישֶׁפֶּרטנקירכן, שני התלמידים שברחו מהפנימייה זכו מן ההפקר, אך ביושר, בשני כרטיסים של מכובדים לגמר ההוקי קרח שבין אנגליה לקנדה השניים התיישבו, בלי להתבלבל, במקומות הטובים ביותר והיקרים ביותר השמורים לאנשי אצולה, והיו הצופים הצעירים ביותר בקהל, וראו את הדיסקה שנעה מצד לצד במהירות, וראו איך המחליקים הקנדים והאנגלים נעים סחור־סחור מסביב למגרש

ללא כל מאמץ, וראו את השער המפתיע שהעניק את הניצחון לקבוצה האנגלית שהביסה את אלופת העולם הקנדית

מר רוברט ראה בעיני רוחו את המקלות של השחקנים מתנגשים זה בזה בקול חבטה וחשש שמא יישברו המקלות, וכיסה בכפות ידיו את עיניו וראה את הדיסקה חומקת בין רגלי השחקנים, ושני שחקנים, אחד מכל קבוצה, הגיחו מאחורי השער בניסיון להגיע ראשונים אל הדיסקה המהירה והתנגשו חזיתית האחד השתטח על הקרח והורד ממנו באלונקה והשני הסתובב על צירו במשך שני סיבובים ממש כפי שקרה לו עצמו בילדותו, היינו למר רוברט

ומעשה שהיה כך היה, באחד מימי ראשון, שבהם היה אביו לוקח אותו להחליק באולם ההחלקה הענקי שבמרכז העיר, הסתובב מר רוברט הילד שני סיבובים במקום בלי ליפול אך גם בלי יכולת לעצור, ואמר לעצמו שאין בכוונתו להפריע לסיבוב ושמוטב שיירגע כי כרגע דבר אינו בשליטתו ודימה עצמו סובב את העולם בהילוך איטי, בניגוד לכיוון תקליטי השבעים ושמונה שהיו לו בבית, והיה מקיף את

המגרש ופורש ידיים לצדדים ועובר להחלקה לאחר,

וכולם הביטו בו בקנאה והוא הישיר את המבט כמו היה צ'יטה שעומדת לזנק מחודו של המטהורן באחד הימים, בהיותו בן שלוש־עשרה, קיבל מר רוברט הילד מחליקיים משלו, והיו אלו מחליקיים מהיפים שנראו על הקרח, עשויים מעור משובח ומבריק כמו של המושבים במכוניות מתוצרת Hispano-Suiza, והיה הלהב מפלדה מחוסמת שעברה

ליטוש מיוחד על מנת שתהיה מבריקה וחותכת, ואת החזית המעוגלת של הלהב הכינו במבלטי כיפוף בפעולה כפולה לפי גיאומטרייה שווייצרית סודית שאפשרה לבלום את ההחלקה המהירה ולבצע סיבוב סביב ציר הגוף בלי שהלהב יחרוק וירעיש ויגרום למפולות שלגים

הגיאומטריה — שהיתה חדשנית באותה תקופה ופותחה בעקבות צפייה בתהליך הכנת הטובלרון — שימשה בסופו של דבר את הצלפים שהיו מתמקמים בשקט בשקט וממתינים למובילי החיילים הרוסים אשר נבחרו במספרי מוות

מר רוברט הילד היה מתרגל ניתורים קלים על הקרח ואביו צילם אותו בשעה שניתר ונתלה באוויר כשרגליו וידיו פרושות לצדדים וברקע, לגמרי במקרה, ניצב עמוד הכנסייה שנהרס ברבות הימים בהפצצות האב שידע לצלם במצלמה ידנית לחלוטין בלי מד-אור ובלי מד-מרחק תלה את התמונה במטבח, שגם הוא נהרס בזמן המלחמה

בילדותו, נסע מר רוברט מדי שבוע לאתרי סקי במסגרת בית הספר שבו למד והיו נהגי האוטובוס יודעים היכן ירד שלג והיכן השלג רך והיכן הוא אבקתי כפודרה והיכן הדרכים לא קפאו, והיה האוטובוס מתאמץ בעליות התלולות ובכבישים המפותלים, והיה הקלאץ' מעשן מרוב מאמץ באותם ימים, הותקן בחלקו האחורי של האוטובוס גלגל ברזל ענקי שהיה צובר מהירות בירידות ומסייע לאוטובוס לטפס בעליות על הנהג הוטל למשוך בידית המנוף הענקית והכבדה כדי לשלב את הגלגל בזמן, וללא

סיוע מהמנוע היה ההגה כבד, ומר רוברט הילד היה מסתכל בהערצה על עבודתו של הנהג שהתאימה למרימי משקולות יותר מאשר לנהגים כאשר היה הנהג מיומן ידע מר רוברט הילד — שרצה להגיע לאתרי הסקי מוקדם ככל האפשר כדי שיוכל להחליק כמה שיותר — שהדבר אפשרי

בחופשת חג המולד היה מתארגן בבית הספר טיול סקי שבו נסעו התלמידים שרצו בכך לשבוע לעיירת סקי בהרים, ומר רוברט הילד אהב מאוד את חופשות הסקי אך בניגוד למחליקיים שקנה לו אביו בהיותו בן שלוש-עשרה שהיו יפים עד מאוד, את ציוד הסקי היה עליו לשאול והוא היה מיושן ומשומש, והוא הביט בקנאה בציוד המשובח שהיה לילדים אחרים

בבית המלון הקטן הוקצה חדר המיועד לשניים לשלושה תלמידים וכך קרה שהשלישי ישן על מזרן שהונח על הרצפה ומר רוברט הילד היה שלישי שכזה, והשותפים שלו לחדר, לאחד קראו תומס ולשני קראו שרוך כי היה גבוה ורזה כשרוך נעל, נהגו להציק לו ולהחביא בין השמיכות שלו מיני פריטים ושאריות אוכל למרות התנכלויותיהם, יצא שבתחרות שנערכה בסוף טיול הסקי, בין כל תלמידי בית הספר, הגיע מר רוברט הילד למקום השני ואילו תומס למקום הראשון, והיתה בכך נקמה מתוקה כי הנהג התברר שהוא אומנם איטי מהאחד אך מהיר מהשני, היינו מהשרוך, ונדרשה שנה נוספת כדי שיהיה מהיר משניהם אך למרבה הצער גם לאחר שעקף את שניהם ההצקות לא פסקו ושם ניתן לו — חזיר

לבית הספר היה נוסע בחשמלית, לבוש בתלבושת
 אחידה שכללה כובע עניבה וגרביים שטיפסו עד
 הברכיים, והוא אהב מאוד את הנסיעה בחשמלית
 שהיתה מתנדנדת מצד לצד על הפסים בחורף, היו
 מתחת לכיסאות תנורי גז קטנים שחיממו את
 הרגליים, ויום אחד עלה לחשמלית, מר רוברט הילד,
 דרך הדלת הקדמית ולא בירך את הנהג כפי שמצופה
 מתלמיד בית ספר, והנהג עצר את החשמלית והוריד
 אותו באמצע הרחוב, אבל למר רוברט הילד כל זה
 לא היה אכפת במקום להרגיש נזוף הוא הרגיש גאה
 דווקא, ושמח מאוד שהוא זוכר ששמו של המֶן־בר —
 שהיה בצורת מעוין, והעביר זרם חשמלי מקווי חשמל
 עיליים והניע את החשמלית, הוא — פֶּנטוגרף
 מר רוברט הילד אהב מאוד לשחק כדורגל אלא
 שהיו לו נעליים פשוטות והוא היה מחליק על הבוץ,
 וקרה ששיחק במשחק נגד בית ספר אחר והנעל
 נתלשה לו מהרגל בגלל הבוץ והוא עצמו החליק
 ונמרח כולו בבוץ, אבל הסיפור הזה אינו שייך לכאן
 ורצה מר רוברט הילד להגיד לנהג החשמלית
 שהיו אלו דווקא האנגלים שניצחו את הקנדים, וזכו
 במדליית הזהב, ומפתיע היה הדבר כי המיועדים
 לניצחון היו הקנדים, שכן היו אלופי העולם וניצחו
 בכל משחק בינלאומי כמעט, ורוברט הילד חשב, כמו
 כולם, שאין להם סיכוי היות שהאנגלים היו רגילים
 למגרשי קרח ברוק בגלל התה ולכן היתה ההפתעה
 גדולה פי כמה וכמה
 שני התלמידים הסוררים, שהשיגו לעצמם כרטיסים
 למשחק, ידעו כי עומדים הם להיענש אלא שמעטים

העונשים שהיו יכולים להרתיע אותם אך למרבה הפליאה החליט המורה המחנך שלהם, שהיה נערץ על ידי תלמידיו בגלל יושרו ותחושת השליחות שפיעמה בו, לטעון בפני הנהלת בית הספר שאם העזו השניים לברוח מבית הספר כנראה שהכישלון הוא של בית הספר עצמו ולא שלהם, מה גם שראויים הם להערכה על תעוזה ועל אומץ לב שהם ברוח החינוך של בית הספר יש לציין כי התערבותו זו מנעה מהנהלת בית הספר להשעותם מהלימודים ואולי אף לגרש אותם,

ובעיקר הצילה את מר רוברט שסייע להם אותם שני תלמידים לא יכלו לשער בנפשם כי כמה שנים מאוחר יותר יפגשו את האנגלים שניצחו במשחק בזירה האמיתית, תחילה על אדמת צרפת ואחר כך בשמי בריטניה ולבסוף על כבישי המולדת מר רוברט נזכר בשמות התלמידים שרובם שלא לומר כולם נפלו בקרבות הקשים שאחדים מהם, בעיקר קרבות השריון, ראה מר רוברט במו עיניו בשעה שהוא והצוות הרפואי שלו היו עומדים ליד הטנקים הבוערים, ומפשירים את ידיהם ואת גופם בידיעה כי בחורים צעירים, כמו התלמידים שהכיר,

נשרפים בתוכם למוות

וגם בית הספר עצמו נהרס כמעט כליל בהפגזות מהאוויר של בעלות הברית ואפילו אולם ההתעמלות, והקפלה הקטנה שהיה בה עוגב נמחקו כליל ממש כמו הכנסייה שישב בה הלמוט ואלכה, ואפילו המעבדה לכימיה לא שרדה את ההפצצות, ומר רוברט חשב שהנה מצא על מגרש ההחלקה מסלול מעגלי שכולו

ירידה והרגיש נפעם מהתגלית

מר רוברט פוגש את מר למפל

והשמש זרחה באותו היום בזמן, ומר רוברט קם מוקדם מאוד ולא חש עייף אף על פי שכמעט לא ישן במשך הלילה, והוא החזיר את הגיגית למקומה בחלקו האחורי של התלת־אופנוע, ושמח שהתמקם בליל אמש לא הרחק ממקום מגוריו של מר למפל ולמעשה במרחק הליכה, ולבש בזהירות את בגדיו היפים ביותר, שלא היו שונים מכל סמרטוט אחר שלבש, ולקח את הילקוט שקרן הדואר רקומה עליו, שהיה מרופט למדי, והכניס לתא הפנימי הימני את האמפולה שייעד למר למפל ובתא השמאלי שם את התמונה הקטנה והבלויה שבה הוא מחזיק את בנו כשמאחוריהם שעון מטוטלת, שגובהו כקומת אדם, מהסוג שהיה בכל בית שכיבד את עצמו ובטרם סגר את הילקוט הוציא את האמפולה ובדק שנית את שלמותה וחשב על כך שכל אמפולות הרעל השלמות נראות אותו הדבר ודווקא השבורות נבדלות זו מזו, בדיוק כפי שחשב טולסטוי, והחזיר את האמפולה למקומה וסגר את התיק, ונעמד לצד האופנוע והביט בו ארוכות וזרק את צרור המפתחות רחוק ככל שהצליח, ובכך גזר על האופנוע בעל המנוע האמריקאי גורל דומה לזה של סוס מוסטנג פראי ששבר את אחת מרגליו

במהלך מרדף בצוהרי היום

מר רוברט החל פוסע לכיוון ביתו של מר למפל וכשפסע בשדרות דנלידר חשב שברגע זה ממש דוור אחר יוצא לחלק את הדואר בעמק יפה בין כרמים ושדות, וכשהגיע לביתו של מר למפל נכנס לחדר המדרגות והסתכל על תיבות הדואר כדי לוודא באיזו קומה גר מר למפל ומהו מספר הדירה, וראה כי יש מכתבים בתיבות וחלק מהמעטפות מונחות כך שהבול פונה כלפי מעלה וחלק כשהבול פונה כלפי מטה, וחשב שהוא לעולם לא היה משלשל כך את המעטפות, ובלי משים הושיט מר רוברט את ידו הימנית כדי להפוך את המכתבים אך ידו השמאלית עצרה בעדו, והוא חייך לעצמו ואמר בליבו שד"ר רוברט לא יהיה שוב דוור

בעודו מטפס במדרגות שמע תקתוק של מכונת תפירה בעלת דוושה, כמו בפחי האשפה וכמו בעוגבים, שמניעה את המנגנון ורק מאוחר יותר הוסיפו לה מנוע, והוא נכנס לקצב וחש שהוא נישא על פני הרוח והטיפוס נעשה ללא מאמץ, ודפק בדלת שהיה קבוע בה שלט קטן ובו נכתב: מר למפל מורה ומחנך משלא נפתחה הדלת ומשלא נשמע כל קול מעברה השני ניסה מר רוברט להיכנס ולשמחתו מצא שהדלת אינה נעולה, וריח חריף ולא נעים חבט בפניו עד כי לרגע נדמה לו שפתח קופסת סרדינים שפג תוקפה ולא את דלת דירתו של מר למפל

מר רוברט, כידוע, היה מנוסה בביקורים לא קרואים בבתים של אחרים וקרא מתוך נימוס בשמו של מר למפל, ומשלא נענה לאחר כך וכך קריאות פסע מר רוברט לסלון, שם עלתה הצחנה על גדותיה

וריה של ים מלוכלך ודגים שנפחו את נשמתם סתם את נחיריו, ויצירה כלשהי של דביסי או אחד מ"ארבעת האינטרלודים" של בריטן נשמע בלולאה לתדהמתו, מצא ד"ר רוברט את מר למפל, שטרם החליט אם הוא מעריך אותו או להפך, שוכב פרקדן על הרצפה כמי שסיים לפני רגעים מספר את חייו והיתה אפרכסת הטלפון תחובה בין כתפו לאוזנו וחוט הטלפון עצמו מנותק מהקיר בלי לחשוב פעמיים התחיל ד"ר רוברט לבצע פעולות החייאה כאלה ואחרות, כמו שנהג לבצע במפקדים הרוסים שהיה שווה לעכב את מותם לצורך חקירה, היינו צביטות כואבות, אגרופים, ונשיכות,

כאותו מורדנט המעטר את ה"אינוונציות" של באך, והכול תוך זהירות מרבית שמא אותם קצינים רוסים הנם ממולכדים וחש הרופא שמר למפל טרם התקרר לגמרי אך בכל זאת אינו נושם כלל והצטער עד מאוד על שאיחר להגיע, ונמלא תחושות נוראות של החמצה ושל כישלון שלא ניתן יהיה לתקנן לעולם

כרופא הרגיש מר רוברט שעליו לטפל במר למפל ולהשיבו לחיים על מנת שיוכל להורגו במו ידיו, אלא שגם הפעם, כפי שקרה עם אשתו ועם בנו, מצא עצמו ד"ר רוברט חסר אונים ונכשל בניסיונו להשיב לחיים אדם המוכר לו בשמו ובמקצועו, וחש שכל הצער על אשתו ובנו מציפים אותו שוב וחשש לטבוע אף בהיעדר מים, ומעד וכמעט נפל ארצה ואחז בשערותיו של מר למפל כעץ הנאחז בשורשיו, ומר למפל לא הגיב ולא התנגד

משנוכח ד"ר רוברט שבשלב זה אין ביכולתו לעשות דבר לשיפור מצבו של מר למפל זולת להרימו

ולהושיבו על הכיסא — ולייצבו כך שלא ייפול על הרצפה וראשו ייחבט וגולגולתו תתנפץ ותיפצע בפצעים שבנסיבות אחרות היו יכולים להיות פצעי מוות — הושיב אותו על הכיסא

אחר כך, יצא ד"ר רוברט מהסלון ונפנה אל המבואה והתיישב אל השולחן והניח עליו בזהירות רבה את התצלום שבו הוא אווז את בנו, והוציא את אמפולת הרעל מהתא שבתרמיל הדוורים שלו, ושם לב כי בקצה השולחן הערוך מונח משום מה ראי קטן ד"ר רוברט הרים את הראי וראה את דמותו שלו אלא שהעיניים היו עיניו של מר רוברט מהעמק היפה בין כרמים ושדות, והיו עיניו הנשקפות שונות מאוד מעיניו הממשיות כיוון שכך, קרץ ד"ר רוברט בעינו השמאלית ונוכח כי הזמות שבראי אינה קורצת ושתי עיניה פקוחות, והציע ד"ר רוברט, שהקדים להתעשת, למר רוברט שמעבר לראי, לשחק אבן נייר ומספריים וקבע כי על המפסיד יהיה לשתות ראשון את מחצית האמפולה מר רוברט הסכים והחזיקו שניהם את ידם במצב היכון, והביטו זה בעיניו של זה כמו הכירו היטב

את נקודות החולשה, ומר רוברט הטיח בד"ר רוברט,

כדרכם של מתאגרפים בזירה רגע לפני הישמע הגונג, שהוא, היינו ד"ר רוברט, רופא שנכשל במילוי תפקידו בעיקר כשמדובר בקרובים אליו ד"ר רוברט לא נשאר חייב והשיב למר רוברט שגם עם עשר אצבעות לא יוכל לנגן את ה"קונצ'רטו ליד שמאל" של ראווול, ומר רוברט בלע את הרוק והטיח בד"ר רוברט שרק חלאת אדם עושה תצפיות בשבויים, וד"ר רוברט אמר בתמורה למר רוברט שהוא בוגד סדרתי, כן כן, ממש

כך, אחד שבגד בעצמו ובגד בנגינה ובגד בזיכרון
אשתו הראשונה ובזיכרון בנו ואפילו בגד בתושבי
הכפר כשקרא את המכתבים שלהם ושיפץ אותם
כראות עיניו, ובגד בקודה הכלבה העלובה, ובמר
עכבר, וכמובן שבגד גם באשתו השנייה ולא רק פעם
אחת, ורוק קצפי נזל מצידי פיו כסוס נגוע בכלבת

אחרי כל מה שנאמר אמר ד"ר רוברט בקול רם
שאינן זמן לעשות דיליידאלי וספר בקול אַ יינז צו ואי דַ ר
י, ושלף מספריים שגזרו את הנייר שמר רוברט נופף
בו וד"ר רוברט חיך ושבר את האמפולה, כמו
ששבר פעמים רבות כל כך במומחיות רבה, בלי
שרסיסי זכוכית ייפלו פנימה ונתן למר רוברט לשחות
בעודו צופה בו, והנזול הרטיב את הראי ולא הצליח
לעבור דרכו ולהגיע אל הדמות שנשקפה בו, והוא
רוקן אל פיו את שארית תוכנה של האמפולה וחיך
בחמימות כאילו לגם ויסקי משובח אחר כך, התמתח
ד"ר רוברט בכיסאו, שלא היה שלו, ונזכר בנהרות
הענקיים הקפואים שראה בחזית הרוסית, שבהם
הזרימה כמעט ונעצרת כליל בחורף, וחש כי החומר
מתפשט בגופו ונזכר בשאלה שהטרידה אותו לא פעם
— האם נוהגים לחטא את העור כשמזריקים לנידונים
למוות את זריקת התרעלה, ורפרף על תמונות בחייו,
ושאל את עצמו איך היה רוצה להיפרד מהעולם, ומה
ברצונו לקחת עימו, ולמה יתגעגע, ולא היה בטוח
אם סיפר לאחרים על רעיון שהיה לו לפתוח דוכן של
סנדוויצ'ים במנהטן שבניו יורק, ולא סתם סנדוויצ'ים
כפי שמוכרים במעדניות הסנדוויצ'ים שראה רוברט

בדמיונו משנים את טעמם במהלך האכילה היינו, בצידם האחד למשל ינוח לו דג מלוח ובצידם השני גבינת ברי, והטעמים יתמזגו במרכז לביס האלוהי המוזיקה שחזרה על עצמה נשמעה ביתר שאת וצר היה לו שדווקא ברגעיו האחרונים נגזר עליו לשמוע קטע שחוזר על עצמו שוב ושוב מר רוברט, שנשקף מצידו השני של הראי, הוציא את לשונו וניסה ללקק את נוזל התרעלה ללא הועיל, וד"ר רוברט הבחין לפתע במשקפיו של מר למפל שהיו מונחים על השולחן והשתמש בהם כבזכוכית מגדלת והביט בתצלום, ובחן את פני הילד, והביט גם בשעון המטוטלת, שניצב מאחוריו, ושם לב לראשונה שבמקום מספרים מופיעות על לוח השעון אותיות בכתב של בני העברים, ולא הבין איך ומנין הופיעו אותיות עבריות בבית סבו והשקיע בכך את מחשבותיו האחרונות וד"ר רוברט נזכר שלסבו היה זקן שופע כמו לגופות שראה בבור הגדול בבאבי יאר והקורבנות מלמלו לפני מותם רצף של מילים, מין קוד כלשהו כנראה שכיח אצל בני העברים, שנשמע כמו זמה ישראל, וחשב שאולי סבו ואפילו הוא עצמו שייכים לעם המשונה הזה שמשום מה ממלמלים בניו,

ברגעיהם האחרונים, את אותן המילים שלא הבין ורצה ד"ר רוברט לומר לבנו, שלא זכה לחיות, שאם הוא היה גדל היה בוודאי אומר לו בכל יום לפני השינה כי הוא אוהב אותו וגאה בו מאוד, ושהוא מבקש ממנו, היינו מהבן, שלא ישכח זאת לעולם ד"ר רוברט החל לאבד את התחושה שבידיו וברגליו ומחשבות מבולבלות על מכתבים שיש להם

שתי כתובות שונות על המעטפה, ומטוסי ספיטפייר
שמחלקים סוכריות החלו ממלאות את ראשו הוא
אפילו חשב שלפי שווייצר בגד באך שלא במודע
ואילו הוא עצמו בגד במודע, וראה במעומעם את
אשתו יפת העיניים וחמומת המבט נאבקת בבוץ עם
עתליה, וראייתו החלה להיחלש ממש כמו שקרה
למר ואלכה, והוא רצה מאוד לראות שוב שדה ירוק
ואת הפרחים שבעמק ואת התצלום של בנו ומלמל
לעצמו זמה שראל זמה שראל זמה שראל, ופקח את
עיניו בפעם האחרונה בחייו לשבריר שנייה, וראה את
אצבעותיו של בנו מונחות בכף ידו וברקע המשיכה
השבשבת שעל גג ביתו של מר למפל להסתובב בקול

חריקה חרישי